



Avatud Kooli õppekava

2017

Sisukord

Sissejuhatus

1. Kooli eripära ja väärtused ning õppe- ja kasvatusesmärgid
 - 1.1. Projektõpe Avatud Koolis
 - 1.2. Keelekümblys Avatud Koolis
 - 1.3. Sotsiaalse ja emotsionaalse arengu toetamine Avatud Koolis
2. Kooli struktuur ja juhtimine
3. Õppe ja kasvatus korraldus
 - 3.1. Tunnijaotusplaan õppeaineti ja klassiti
 - 3.2. Kesksete teemade ja lõimingu rakendamine
4. Õpilaste arengu ja õppimise toetamise ning hindamise korraldus
5. Hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted, tugiteenuste rakendamise kord
6. Õpilaste ja lastevanemate teavitamise ning nõustamise korraldus
7. Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted
8. Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord

LISA 1 Avatud Kooli 1. ja 2. klassi tunniplaan

LISA 2 Keelte ainekava

LISA 3 Matemaatika ainekava

LISA 4 Loodusõpetuse ainekava

LISA 5 Inimeseõpetuse ainekava

LISA 6 Loovainete ainekava

LISA 7 Muusika ja liikumise ainekava

Sissejuhatus

Avatud Kool on üldhariduslik erakool, mis tegutseb vastavalt põhikooli riiklikule õppekavale. Avatud Kooli õppekava (edaspidi õppekava) on hariduse eesmärkide teostamise plaan ehk milleks, mida, kuidas ja millise aja jooksul Avatud Koolis õpitakse ja õpetatakse.

Avatud Kooli õppekava koostamisel on lähtutud

- põhikooli riiklikust õppekavast (edaspidi RÕK),
- põhikooli- ja gümnaasiumiseadusest,
- erakooliseadusest,
- rahvusvahelistest haridusuuringutest,
- rahvusvahelistest õppekavadest (nt International Baccalaureate Diploma Programme¹),
- kooli arengukavast,
- kooli kolme osapoole – õpilaste, õpetajate ja vanemate – vahelistest kokkulepetest.

Õppekava koosneb üldosast ja lisadest. Üldosas esitatakse kooli väärtused ja eripära, kooli õppe- ja kasvatuseesmärgid, õppekorraldus, õppekeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused, õpilaste arengu ja õppimise toetamise ja hindamise korraldus, hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted, tugiteenuste rakendamise kord, õpilaste ja lastevanemate teavitamise ja nõustamise korraldus ning õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted.

Lisades esitatakse ainevaldkondade õppeainete ainekavad, mis sisaldavad õppeainete õpitulemuste ja õppesisu kirjeldusi klassiti.

Käesolev õppekava on koostatud **esimesele kooliastmele**.

¹ International Baccalaureate Diploma Programme (IB DP), <http://www.ibo.org/>

1. Kooli eripära ja väärtused ning õppe- ja kasvatuseesmärgid

Unistame avatud Eestist, kus elavad julged ja hoolivad inimesed ning kus austatakse vabadust, isikupära ja pidevat õppimist. Avatud Kool on loodud selleks, et toetada kohaliku kogukonna ja laiemalt ühiskonna arengut, kus:

- **Avatud Eesti** tähendab avatust uutele ideedele ning inimeste aktiivset osalemist ühiskonnaelus.
- **Julgus ja hoolivus** tähendab kõrgete eesmärkide seadmist, olles hoolivad enda, teiste ja keskkonna suhtes.
- **Vabaduse ja isikupära** hindamine tähendab erinevate inimeste ning ideede väärtustamist.
- **Pidev õppimine** toimub koolis, tööl, huviringides, kõikjal; lähtudes soovist teada saada, paremaks saada.

Meie **missiooniks** on luua uuenduslik koolimudel, kus iga laps saab areneda teadmisi väärtustavaks ja tasakaalus isiksuseks ning meie ühiskond muutuda avatumaks ja tugevamaks. Avatud Kooli kultuuri iseloomustavad **neli põhiväärtust**, mida jagavad meie kooli õpetajad, õpilased ja lapsevanemad.



Me hoolime endast, kaaslastest ja maailmast. Suhtume austusega nii meiega sarnastesse kui ka meist erinevatesse inimestesse ja arvamustesse.



Me julgeme seada kõrgeid eesmärke, julgeme eksida ja uuesti alustada. Julgeme oma arvamuse välja öelda, julgeme sekkuda, kui näeme ebaõiglust.



Me pühendume sellele, mida ette võtame. Keskendumine ja pingutus aitavad meil aina paremaks saada.



Me tähistame väikeseid ja suuri saavutusi. Me õpime rõõmuga ja jagame oma kogemusi üksteise ja maailmaga. Avatud Kool on **kogukonnakool**, mis on mõeldud Põhja-Tallinnas ja laiemalt Tallinnas elavatele peredele, kes soovivad, et nende

lapsed saaksid väga hea, tänapäevase hariduse. Oleme avatud kõigile, kes soovivad just meie kooli õppevormis (märksõnad: kahesuunaline keelekümblus, projektõpe, sotsiaalne ja emotsionaalne õppimine) õppida. Avatud Kooli kogukonna moodustavad meie koolis õppivad õpilased koos oma peredega, kooli kollektiiv ja koostööpartnerid (organisatsioonid, ettevõtted, vabatahtlikud jne).

Kogukonnakool tähendab meie jaoks seda, et **õpilaskond moodustab läbilõike kohalikust kogukonnast:**

- keele- ja kultuuritausta poolest: kodus eesti keelt rääkivad pered, vene keelt rääkivad pered, muid keeli rääkivad pered;
- sotsiaalmajandusliku tausta poolest: madalama, keskmise ja kõrgema sissetulekuga pered.

Rahvusvaheline kogemus näitab, et kool saab toetada kogukonna sidusust ning paremat teineteisemõistmist erinevate ühiskonnagruppide vahel. Sellisel koolimudelil on positiivne mõju kõigile lastele. Erineva taustaga lapsed õpivad ja tegutsevad koos ning õpivad nii üksteist paremini mõistma. Kõigi suhtes on kõrged ootused, sealhulgas ka akadeemilises mõttes.

Kogukonnakool tähendab ka seda, et **õppimine toimub tihedas koostöös kogukonnaga:**

- Õppimine toimub koostöös **peredega**. Lapsevanemad toetavad igakülselt oma lapse arengut ja õppimist ning iseseisvaks inimeseks kujunemist.
- Õppimine toimub muuhulgas väljaspool kooli, koostöös erinevate **ekspertidega**. Meie jaoks on oluline kaasata õppetegevusse eksperte (näiteks kohalikest ettevõtetest, kodanikuühendustest, linnavalitsusest või ülikoolidest), kellel on oma valdkonna süvateadmised. Õpilasel aitab see luua seoseid õppeainete vahel ja ka maailmaga, mis jääb kooliseintest väljapoole.

Töötame Avatud Koolis **nelja võtmepädevuse** arengu toetamise nimel. Iga Avatud Kooli lõpetaja on:

- **Julge probleemide lahendaja** - otsib süsteemselt julgeid lahendusi.

Avatud Koolis õpime iga päev uusi teadmisi ning oskusi, et õpitud rakendada. Me armastame teadust ning tõenduspõhist lähenemist, arendame oma digipädevust, tegutseme süsteemselt, julgeme teha vigu ja otsida teistmoodi lahendusi. Kriitiline mõtlemine, analüüsioskus, visa töökus ja lõputu uudishimu viivad meid võimalusterohkesse tulevikku.

- **Avatud kaaslane** - hoolib ja teeb koostööd.

Avatud Koolis liiguvad kõik selle poole, et olla tähelepanelikumad, avatumad, hoolivamad ja toetavamad. Me märkame enda ja teiste vajadusi, õpime neid selgelt ja sõbralikult väljendama ning koostööd tegema igatüüpe isikliku ja ühise tulemuse nimel.

- **Isikupärane looja** - loob ja väljendab.

Avatud Koolis tähistame isikupära, erisuguseid indiviide ja kultuure, uusi seoseid ja loovaid lahendusi. Loomine nõuab tundlikkust, paindlikkust ja pühendumist korraga. Sihiks on eneseväljenduse areng nii loomingus kui loodu esitlemises.

- **Tasakaalus isiksus** - teadlikkus ja enesejuhtimine.

Avatud Koolis on kõik õppijad. Oleme füüsiliselt ja vaimselt aktiivsed, usume iseenda ja teiste võimete pidevasse arengusse ning töötame süsteemselt selle nimel. Tunnetest, mõtetest ja tegudest teadlik olek aitab meil elus paremini hakkama saada.

Nelja võtmepädevuse defineerimisel oleme lähtunud:

- **RÕKis** sõnastatud üldpädevustest,
- Christopher Petersoni ja Martin Seligmani koostatud **vooruste ja positiivsete isikuomaduste** liigitusest²,
- Üle-Euroopalises uuringus välja toodud **oskustest, mida tööandjad kõige enam hindavad.**³

Avatud Kooli neli võtmepädevust ning nende arendamine iseendas **on olulised ka õpetajate ja kõigi teiste kooli töötajate jaoks.**

² Peterson, M., Seligman, E. P. Character Strengths and Virtues: A Handbook and Classification. Oxford University Press, 2004.

³ Mourshed, M., Patel, J., Suder, K. 2014. Education to Employment: Getting Europe's Youth into Work. <http://mckinseysociety.com>

Nelja võtmepädevuse arengu toetamiseks ühendame Avatud Koolis üldõppe suunaga aineõppe ja projektõppe, rakendame kahesuunalise keelekümbeluse mudelit ning toetame õpilaste sotsiaalset ja emotsionaalset arengut.

1.1. Projektõppe Avatud Koolis

Projektõppe raames viime läbi projekte, mis lähtuvad Avatud Kooli **viiest kesksest teemast** ning kus uurime põhjalikult mõnda küsimust või lahendame reaalselt probleemi. Projekte luues lähtume *Buck Institute for Education*'i **projektõppe kuldstandardist**⁴. Projekti iseloomustab:

- selged eesmärgid – iga projekt hõlmab vähemalt kahe aine õpitulemusi, projekti käigus toetatakse õpilaste võtmepädevuste arengut;
- keerukas probleem või uurimisküsimus;
- pikaajaline uurimus (üks projekt kestab kuni 7 nädalat);
- autentsus – projekti probleemipüstitus, kasutatavad meetodid/tööriistad/lahendused või projekti mõju on seotud reaalse eluga;
- õpilased teevad projekti käigus sisulisi valikuid;
- refleksioon, tagasiside andmine ja vastuvõtmine toimub läbivalt;
- projekti tulemi avalik esitlemine.

Projektõppe ühe vormina rakendame Avatud Koolis kogukonnaõpet (*Service-Learning*). Kogukonnaõppe projektid on projektid, mis teenivad kogukondlikke hüvesid, seeläbi arendades õpilaste personaalseid ja akadeemilisi oskusi. Teadusuuringud näitavad, et kogukonnaõppel on positiivne mõju õpilaste sotsiaalse, personaalse ja ühiskondliku vastutustunde arenemisele; täisväärtuslike suhete

⁴ Buck Institute for Education (2015). Gold Standard PBL: Essential Project Design Elements.
https://www.bie.org/blog/gold_standard_pbl_essential_project_design_elements

kujunemisele ning empaatiavõime ja hoolivuse kujunemisele⁵. Õppeaastas on igal klassil vähemalt üks projekt viiest kogukonnaõppe projekt.

1.2. Keelekümbelus Avatud Koolis

Rakendame Avatud Koolis alates 1. klassist **kahe-suunalist keelekümbelust (eesti ja vene keel) ning õpetame ka inglise keelt lähtudes keelekümbeluse põhimõtetest ja LAK-õppe meetoditest**⁶. Kahe-suunalise keelekümbelusprogrammi puhul on oluline, et lapsed klassis on erineva koduse keelega. Eesti ja vene koduse keelega õpilased õpivad koos ühtse grupina kogu päeva või enamiku päeva vältel lõimitud aine- ja keeleõppe põhimõtetest lähtudes, seega omandavad erinevaid keeli tähenduslikus kontekstis igapäevasuhtluses ja aineteadmistega seostatult. Iga aine õpe toimub koos õppekeelt emakeelena kõneleva õpetaja ja abiõpetajaga. Keelekümbeluse meetodil omandavad kõik õpilased põhikooli lõpuks eesti, vene ja inglise keeles kõrgtaseme nii rääkimises, kuulamises, lugemises kui ka kirjutamises. I kooliastmes toimub suurem osa õppes eesti ja vene keeles ning inglise keele osakaal on väiksem. II ja III kooliastmes suureneb ka inglisekeelse õppe osakaal.

Kahe-suunalise keelekümbeluse põhimõtted Avatud Koolis:

- **eesti ja vene emakeelega õpilased õpivad koos ühes** klassis ning toetavad teineteist õppeprotsessis – mõlema keele kandjaid on klassis umb 50%;
- **mitmekordne fookus** – keelt ja ainet õpitakse lõimitult; keelt õpitakse/õpetatakse kõikides tegevustes ja kõikides valdkondades;
- **õppetöö toimub mõlemas keeles** – I kooliastmes on osa koolipäevast eesti keeles ja osa koolipäevast vene keeles;
- **ei tõlgita**: üks õpetaja – üks keel;

⁵ Celio, C. I., Durlak, J., Dymnicki, A. (2011). A Meta-analysis of the Impact of Service-Learning on Students.

⁶ Mehisto, P., Marsh, D., Martin, M. J. F., Võlli, K., Asser, H. (2010). Lõimitud aine- ja keeleõpe. <http://kke.innove.ee/abiks-opetajale/abimaterjalid/lak-oppe-kasiraamat>

- **õppekeelt vahetades liigutakse valdkonna sisuga edasi** – ühe õpetaja jagatud teadmisi kinnistatakse ka teise õpetajaga teises keeles, kuid erinevate tegevuste abil; olemasolevatele teadmistele ja oskustele tuginedes liigutakse õppekeelt vahetades ainevaldkonna õppesisuga edasi.
- **diferentseerimine** – õpetaja diferentseerib õppetööd klassiruumis nii, et meetodid ja tunni tempo vastaksid erineva keeletasemega õpilaste vajadustele.
- **turvaline ja rikastav õpikeskkond** – igapäevased rutiintegevused ja kõnemallid; ainesisu ja keel tehakse nähtavaks seinal jm;
- **autentsus ja allikalähedus** – õpilaste huvidega arvestamine, õppetegevuse seostamine õpilaste igapäeva elu kogemustega, kontakti loomine teiste sihtkeeles kõnelejatega;
- **aktiivne õppimine** – õpilased räägivad rohkem kui õpetaja, õpilased seavad endale õpieesmärke; edendatakse õpilaste koostööd, õpetaja on suunaja ja võimaluste looja;
- **koostöö** – erineva emakeelega klassiõpetajad ja abiõpetajad töötavad meeskonnana ja planeerivad õppeprotsessi koostöös, lapsevanemad kaasatakse õpilasi toetama, õppeprotsessi kaasatakse ka kohalik kogukond ja erialaekspertid.

1.3. Sotsiaalse ja emotsionaalse arengu toetamine Avatud Koolis

Lisaks tugevatele aineteadmistele ja suurepärasele keeleoskusele on Avatud Koolis oluline elus hästi hakkama saamiseks vajalike oskuste, hoiakute ja harjumuste kujunemine. Praktiliste eluoskuste, nagu koostööoskused, empaatia, aga ka iseendast arusaamine, oma tunnete mõistmine, iseenda kehtestamine, tagasiside andmine ja vastuvõtmine, kriitiline mõtlemine, aga ka tervislike valikute tegemine nt toitumises ja liikumises, on samuti Avatud Kooli õppekava osa ning nende oskuste ja hoiakute arendamine on tegevuste kogum, mis toimub nii tundides kui ka väljaspool klassiruumi. Koolipäeva komponendid – hommikuring ja päeva lõpetamine, pikk vahetund õues, lugemismaterjalid ja tegevused projektides ning kõikvõimalikud õppekäigud – toetavad õpilaste sotsiaalset ja emotsionaalset arengut.

Õpilaste sotsiaalse ja emotsionaalse arengu toetamiseks rakendame Avatud Koolis Samm-sammult ja KiVa programme ning õpetajad lähtuvad oma töös *Responsive Classroom* põhimõtetest.

Samm-sammult (*Second Step*) on programm õpilaste sotsiaalsete ja emotsionaalsete teadmiste, oskuste ja hoiakute arendamiseks ja kujundamiseks. Samm-sammult õppetunnid käsitlevad õppimiseks vajalikke oskusi, empaatiat, emotsioonidega toimetulekut, suhtlemisoskust ja probleemide lahendamist. Samm-sammult kasutab eesmärkide saavutamiseks nelja strateegiat: täidesaatvate funktsioonide ehk tähelepanu, pidurdusprotsesside, töömälu, ümberlülituvuse jm arendamiseks mõeldud mängud, nädala teemaga seotud tegevused, kordamisülesanded ja koduga koostöös läbiviidavad tegevused. Õpetajaid julgustatakse suunama lapsi omandatud oskusi ja teadmisi kasutama ning hoiakuid teadvustama õppetöös igapäevaselt.

KiVa on teaduspõhine kiusamisvastane programm, mis sisaldab nii universaalseid kui juhtumipõhiseid tegevusi kiusamise ennetamiseks ja märgatud juhtumite lahendamiseks. Programmiga õpivad lapsed kiusamist ära tundma ning kiusamisjuhtumitele kohaselt reageerima, rõhk on pealtvaatajate rolli teadvustamisel.

Responsive Classroom (RC) programm on lähenemine õpetamisele, mille fookuses on laste akadeemiline, sotsiaalne ja emotsionaalne areng ning toetava ja tugeva koolikultuuri loomine. Programm keskendub õpetamise efektiivsusele, varustades õpetajaid vajalike oskuste ja strateegiatega laste edukaks juhendamiseks ja toetamiseks. RC õpetajad arendavad ennast neljas põhivaldkonnas:

- **Kaasahaarav õppetöö** – õpetajad loovad ülesandeid, mis on aktiivsed, interaktiivsed, piisavat väljakutset pakkuvad, mõtestatud ja arvestavad õpilaste huve.
- **Positiivne kogukond** – õpetajad loovad turvalise ja emotsionaalselt toetava keskkonna, kus õpilased tunnevad end tähtsatena ning piisavalt mugavalt riskide võtmiseks ja erinevate osapooltega koostöö tegemiseks.
- **Efektiivne juhtimine** – õpetajad loovad rahulikku kindla korruga keskkonna, mis edendab autonoomsust ja laseb õpilastel keskenduda õppimisele.

- **Teadlikkus arengust** – õpetajad loovad arengule vastava õppekeskkonna, toetudes oma teadmistele laste arengust ja tähelepanekutele iga lapse käitumismustritest.

2. Kooli struktuur ja juhtimine

Avatud Kool on üldhariduslik erakool, mis alustab 2017. aasta sügisel algkoolina ning kasvab 9-klassiliseks põhikooliks. Koolis on maksimaalselt 2 paralleelklassi ja klassis kuni 30 õpilast. Eesmärgiks on luua klassikomplektid, kus on võrdselt eesti ning vene emakeelega õpilasi. Klassi avamiseks peab ühe koduse keelega õpilaste arv moodustama vähemalt 25% klassi koosseisust.

Kooli juhtorganid on nõukogu ning juhtkond, mida juhib kooli direktor. Direktori peamisteks ülesanneteks on vastutada õppe- ja kasvatustegevuse korralduse ja tulemuslikkuse eest, arendada ja täiustada kooli kontseptsiooni ning esindada kooli avalikkuse ees.

Kooli juhtkonda kuuluvad lisaks direktorile arendusjuht, majandusalajuhataja ja teised juhtimisvastutusega ning direktori otsealluvusse kuuluvad ametid. Kooli juhtkonna koosseisu komplekteerib direktor.

Kooli nõukogu on kooli kollegiaalne otsustuskogu, kuhu kuuluvad lapsevanemate esindajad, õpetajate esindajad, juhtkond ja kooli pidaja esindaja. Nõukogu ülesandeks on kooli üldstrateegia määramine, õppekava ning arengukava heakskiitmine ning ettepanekute tegemine kooli töö paremaks korraldamiseks.

Õpilaste peredel on võimalus Avatud Kooli õppe- ja kasvatuspõhimõtete, meetodite ja põhiväärtustega tutvuda perepäevadel, Avatud Kooli huvikooli huviringides, linnalaagrites ja Avatud Kooli vanematekoolis. Avatud Kooli vastuvõtt toimub lapsevanema avalduse alusel. Avalduse täitmisele järgnev vestlus kooli meeskonnaliikmetega, et anda perekonnale võimalus põhjalikult Avatud Kooli kontseptsiooniga tutvuda ja otsustada, kas Avatud Kool võiks nende lapsele sobida. Kui soovijaid on rohkem kui kohti, on kohtade täitmisel eelisõigus peredel, kelle laps või lapsed juba õpivad Avatud Koolis.

3. Õppe ja kasvatuse korraldus

Õppeaastas on **35 õppenädalat**, kokku **175 koolipäeva**, mis on jaotatud **viieks perioodiks ehk viiendikuks**. Kooliaasta algab 1. septembril. Kooliaastas on mitu vaheaega, vaheaegade täpsed ajad määratakse eelmise õppeaasta 1. aprilliks.

Avatud Koolis toimub õppetöö lähtudes **kahe-suunalise kümb-luse põhimõtetest** ning ühendades **üldõppe** ja **projektõpet**. I kooliastmes koosneb koolipäev **baasõppe tundidest**, kus tegeletakse süvendatult keelte ning matemaatikaga, ja **projektõppe tundidest**. Loodusõpetust, inimeseõpetust, matemaatikat ja keeli õpetatakse lõimitult projektõppevormis. Igasse projekti on lõimitud ka kunsti- ja tööõpetust ning võimalusel muusikat ja kehalist kasvatust. Projektid kestavad 2-7 nädalat ning lähtuvad kooli kesketest teemadest. Projektõpe annab õpilastele võimaluse tegeleda teemadega põhjalikult, luues seoseid ja andes süsteemseid teadmisi. Tähtis on õpilaste aktiivsus õppeprotsessis ning õpetatava seotus igapäevaeluga. Baasõppe tundide ja projektõppe kõrval õpetatakse Avatud Koolis lõimitult kehalist kasvatust ja muusikaõpetust (**muusika ja liikumine**) ning kunsti ja tööõpetust (**loovained**).

Avatud Kooli õpilased alustavad 1. klassist kolme keele - **eesti, vene ja inglise keele** - õppimist **keelekümb-luse põhimõtteid järgides**. See tähendab, et erineva emakeelega õpilased õpivad koos ning I kooliastmes toimub osa päeva õppetööst **eesti** ja osa **vene keeles**. Kolmanda keele ehk **inglise keele** osakaal esimeses kooliastmes on väiksem: 1. ja 2. klassis üks tund nädalas muusikat ja liikumist inglise keeles. 3. klassis lisandub nädalasse üks inglise keele tund. Teises ja kolmandas kooliastmes tõuseb inglisekeelse õppe osakaal. **Terve põhikooli lõikes toimub 60% õppest eesti keeles, 25% õppest vene keeles ja 15% õppest inglise keeles.**

Õppekeel	I klass	I kooliaste	Põhikool
Eesti keel	55%	60%	60%
Vene keel	40%	35%	25%
Inglise keel	5%	5%	15%

Avatud Kool avatakse hommikul kell 8.00 ja tunnid algavad kell 9.00. Enne tundide algust kooli jõudvad õpilased veedavad aega abiõpetajaga. Esimeses kooliastmes on igal hommikul **hommikuring**, kus elatakse sisse koolipäeva, vaadatakse üle algava päeva eesmärgid. Koolipäev on üles ehitatud nii, et **kahe pikema õppetsükli vahel on 60-minutiline paus**, mille jooksul käivad õpilased **õues** ning **söövad lõunat**. **Ühte õppetsüklist** planeerivad õpetajad mitmekesiseid õppetegevusi ja -meetodeid ning teevad vastavalt õpilaste vajadustele ja tegevuste iseloomule kaks 15-minutilist puhkepausi. Õppetöö lõpeb **päeva kokkuvõttega** kell 14.00, millele järgnevad **pikapäevarühm ja huviringid**.

Õppetunnid (baasõppe tunnid ja projektõppe tunnid) toimuvad koolis või väljaspool kooli ekskursiooni või õppekäiguna. Õpetajad planeerivad baas- ja projektõppe tunnid ning ekskursioonid ja õppekäigud õppeaasta alguses; lisavad need oma töökavadesse, arvestusega, et need ei ületaks lubatud nädalakoormust ja toimuksid õppeaasta sees.

3.1. Tunnijaotusplaan õppeaineti ja klassiti

Avatud Kooli nädala tunnikoormused on:

- 1. klassis 20 tundi,
- 2. klassis 22 tundi,
- 3. klassis 24 tundi.

Avatud Kooli I kooliastme tunnijaotusplaan

				Avatud Kool								
				1. klass			2. klass			3. klass		
Aine	RÕK	Reserv	AK	EST	V	ING	EST	V	ING	EST	V	ING
Keeled (eesti, vene ja inglise keel)	22	2	24									
-eesti keel				4			5			5		
-vene keel					3			3			3	
-inglise keel												1
Matemaatika	10	2	12	2	2		3	1		3	1	
Loodusõpetus	3	1	4	0,5	0,5		0,5	0,5		1,5	0,5	
Inimeseõpetus	2	1	3	0,5	0,5		0,5	0,5		0,5	0,5	
Loovustund (kunst ja tööõpetus)	9		9	2	1		2	1		2	1	
Muusika ja liikumine (muusika ja kehaline kasvatus)	14		14	2	1	1	2	2	1	3	1	1
Reserv	8											
KOKKU	68		66	11	8	1	13	8	1	15	7	2
				20			22			24		

- Avatud Kooli õppekava toetavad lisaks tundidele hommikuring ja päeva kokkuvõtte ning päeva teises osas toimuvad ringitegevused, õpiabitunnid ja pikapäevarühm.
- EST - eestikeelne õpe; V - venekeelne õpe; ING - inglisekeelne õpe.

Vt [LISA 1 Avatud Kooli 1. ja 2. klassi tunniplaan](#)

3.2. Kesksed teemad ja lõimingu rakendamine

Kesksed teemad on vahendiks võtme- ja valdkonnapädevuste saavutamiseks ning õppeainete ja ainevaldkondade omavaheliseks lõiminguks. Kesksed teemad on aineüleised ja toetavad õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada. **Avatud Kooli viie keskse teema** loomisel oleme lähtunud RÕKi läbivatest teemadest, IB õppekava kesketest küsimustest ja Howard Gardneri kesketest küsimustest. Kesksed teemasid käsitletakse igal kooliaastal kogu põhikooli vältel.

Avatud Kooli viis kesksed teemat:

- **Inimeseks olemine** - identiteet, uskumused, väärtused, füüsiline, vaimne ja spirituaalne tervis, suhted, perekonnad, sõbrad, kogukonnad, kultuurid, õigused, kohustused, mis tähendab olla inimene.

Keskne teema sisaldab järgmisi RÕKi läbivaid teemasid: kultuuriline identiteet, väärtused ja kõlblus, elukestev õpe ja karjääri planeerimine ning tervis ja ohutus.

- **Aeg ja ruum** - kus me asume ajas, igapäevaelu ajalugu, kodu, teekonnad, avastused, inimkonna migratsioon, sidemed inimeste ja tsivilisatsioonide vahel, kohalik ja globaalne vaatenurk.

Keskne teema sisaldab järgmisi RÕKi läbivaid teemasid: kultuuriline identiteet, kodanikualgatus ja ettevõtlikkus, väärtused ja kõlblus.

- **Loodus ja tehnoloogia** - loodus ja looduseadused, füüsilise ja bioloogilise maailma seosed inimühiskondadega, teaduslike printsiipide mõistmine, teaduse ja tehnoloogia mõju ühiskonnale ja loodusele.

Keskne teema sisaldab järgmisi RÕKi läbivaid teemasid: keskkond ja jätkusuutlik areng, teabekeskond, tehnoloogia ja

innovatsioon.

- **Kogukond ja ühiskond** - kuidas erinevad inimkogukonnad ja organisatsioonid toimivad, mis on nende eesmärgid, kuidas otsuseid tehakse, mis on majandustegevuse mõju inimkonnale ja keskkonnale.

Keskne teema sisaldab järgmisi RÕKi läbivaid teemasid: kodanikualgatus ja ettevõtlikkus, kultuuriline identiteet, elukestev õpe ja karjääri planeerimine ning väärtused ja kõlblus, teabekeskond.

- **Gloaalne areng** - maakeral on piiratud ressursid, millised on meie õigused ja kohustused nende jagamisel teiste inimeste ja elusolenditega, suhted kogukondade sees ja vahel, võrdsed võimalused, rahu ja konfliktide lahendamine.

Keskne teema sisaldab järgmisi RÕKi läbivaid teemasid: keskkond ja jätkusuutlik areng, väärtused ja kõlblus, kodanikualgatus ja ettevõtlikkus, kultuuriline identiteet, tervis ja ohutus, tehnoloogia ja innovatsioon.

Kesksete teemade õpe realiseerub eelkõige:

- õpikeskkonna korralduses kooli vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õpikeskkonna kujunemisel, arvestades kesksete teemade sisu ja eesmäärke;
- projektõppe tundides, kus on lõimitud omavahel loodusõpetus, inimeseõpetus, matemaatika, keeled ning võimalusel ka kunsti, tööõpetus, muusika ja kehaline kasvatus;
- klassivälises õppetegevuses (kaasates eksperte ja kogukonda), huviringide tegevuses ning osaledes erinevates koolivälistes projektides;
- kolmandas kooliastmes teostatavas loovtöös;
- kesksed teemad on vahendiks võtmepädevuste saavutamisel.

Õppeainete vahelise sidususe saavutamiseks kirjeldatakse ainetevahelist lõimingut ja projektõpet täpsemalt ainekavades.

Avatud kooli viiest kesksest teemast lähtuvad projektid I kooliastmes

KESKNE TEEMA	Inimeseks olemine	Aeg ja ruum	Loodus ja tehnoloogia	Kogukond ja ühiskond	Globaalne areng
<i>Keskse teema keskne idee</i>	<i>Identiteet, uskumused, väärtused, füüsiline ja vaimne tervis, suhted, perekonnad, sõbrad, kogukonnad, kultuurid, õigused, kohustused, mis tähendab olla inimene.</i>	<i>Kus me asume ajas, igapäevase isikliku ajalugu, kodu, teekonnad, avastused, inimkonna migratsioon, sidemed inimeste ja tsivilisatsioonide vahel, kohalik ja globaalne vaatenurk.</i>	<i>Loodus ja looduseadused, füüsilise ja bioloogilise maailma seosed inimühiskondadega, teaduslike printsiipide mõistmine, teaduse ja tehnoloogia mõju ühiskonnale ja loodusele.</i>	<i>Kuidas erinevad inimkogukonnad ja organisatsioonid toimivad, mis on nende eesmärgid, kuidas otsuseid tehakse, mis on majandustegevuse mõju inimesele ja keskkonnale.</i>	<i>Maakeral on piiratud ressursid, millised on meie õigused ja kohustused nende jagamisel teiste inimeste ja elusolenditega, suhted kogukondade sees ja vahel, võrdsed võimalused, rahu ja konfliktide lahendamine.</i>
1.klass	Mina ja minu pere: Kes ma olen? Kes on mu pereliikmed? Miks ma nendest hoolin?	Minu kodukant ja kodulinn: Missugune on minu kodukant?	Meie loomad: Millised loomad elavad kodudes ja tänavatel?	Vajalikud tööd: Miks on erinevad ametid olulised?	Maailma rahvad: Kuidas teised inimesed on meiega sarnased või erinevad?
2.klass	Minu suhted: Mida ma oma sõprade juures hindan? Kuidas sõpru ja lähedasi hoida? Kuidas olla hea sõber?	Minu pere ajalugu: Kust minu pereliikmed pärivad? Millised on minu esivanemate lood?	Suhtlemine: Kuidas loomad, linnud ja taimed suhtlevad?	Infoühiskond: Milline on sõna jõud?	Superkangelased: Millised on päris superkangelased?
3.klass	Minu keha: Kuidas elada ja süüa tervislikult?	Fossiilide otsingul: Kuidas arheoloogid aitavad ajalugu mõista?	Insenerid: Kuidas insenerid probleeme lahendavad?	Õiglus: Mis on õiglane ja miks?	Rahvusvaheline keskkonnakaitse: Kuidas kaitsta elu maal ja vees?

4. Õpilaste arengu ja õppimise toetamise ning hindamise korraldus

Hindamine on süstemaatiline teabe kogumine õpilase arengu kohta, selle teabe analüüsimine ja tagasiside andmine. Hindamine on aluseks õppe edasisele kavandamisele. Hindamisel kasutatakse mitmesuguseid meetodeid, hindamisvahendeid ja –viise. Hindamine on õpetamise ja õppimise lahutamatu osa.

Hindamise eesmärgid on:

- toetada õppija arengut;
- anda tagasisidet õppija õppeedukuse kohta;
- innustada ja suunata õppijat sihikindlalt õppima;
- suunata enesehinnangu kujunemist; suunata ja toetada õppijat edasise haridustee valikul;
- suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel;
- toetada kujundava hindamise ja enesehindamise põhimõtteid kasutades võtmepädevust „tasakaalus isiksus“ (sh RÕKis välja toodud enesemääratluspädevust);
- anda alus õpilase järgmise klassi üleviimiseks ning kooli lõpetamise otsuse tegemiseks.

Avatud Koolis rakendatakse **kujundava hindamise põhimõtteid**. Kujundav hindamine on õppe kestel toimuv suulises või kirjalikus vormis hindamine, mille käigus õpetaja või õpilane analüüsib õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist. Kujundava hindamise abil saab õppija tagasisidet oma arengu, seniste tulemuste ja vajakajäämistele ning võtmepädevuste arengu kohta.

Õpetaja ülesanne on innustada ja suunata õpilast edasisele õppimisele ning kavandada koostöös õpilastega nii iga perioodi alguses kui ka perioodi kestel jooksvalt edasise õppimise eesmärgid ja teed. Kujundav hindamine keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega. Tagasiside kirjeldab õigel ajal ja võimalikult täpselt õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämisi ning sisaldab ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpilase arengut. Üks kujundava hindamise liik – enesehindamine – toimub pidevalt õppeprotsessi käigus vaba vestluse vormis ning kokkulepitud vormis kirjaliku eneseanalüüsina.

Hindamine toimub viis korda õppeaasta jooksul iga veerandi lõpus. Tunnistused puuduvad, selle asemel väljastatakse iga hindamisperioodi lõpus õpilase kohta hindamisaruanne, milles sisaldub õpetaja koostatud hindamismaatriks ja arengukirjeldus. Et näha eesti, vene ja inglise keele ning akadeemiliste oskuste taset, tehakse kaks korda aastas kokkuvõtvaid töid. Vähemalt kord aastas toimub õpilaste projektide ja/või õpimappide esitlemine vanematele.

5. Hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted, tugiteenuste rakendamise kord

Hariduslike erivajadustega on õpilane, kelle eriline andekus, õpiraskused, terviserike, puue, käitumis- ja tundeeluhäired, pikemaajaline õppes eemal viibimine või õppekeele ebapiisav valdamine toob kaasa vajaduse teha muudatusi või kohandusi õppe sisus, õppeprotsessis, õpikeskkonnas (õppevahendid, õpperuumid, suhtluskeel, tugipersonal, spetsiaalse ettevalmistusega pedagoogid ja muu selline) või taotletavates õpitulemustes. Nende muudatuste tegemisse kaasatakse õpilase vanemad. Vajadusel avatakse väikeklass neile õpilastele, kellel koos teistega õppimine raskusi valmistab.

Avatud Koolis peame väga oluliseks iga õpilase võimetekohast arengut. Avatud Koolis märgatakse iga lapse individuaalseid vajadusi ja kaardistatakse vajalikud koostöövõimalused tugisüsteemi spetsialistide, klassijuhataja ja/või teiste õpetajatega. Erivajadustega õpilaste paremaks kaasamiseks on klassis lisaks õpetajale ka abiõpetaja. Mõnes aines või õppetegevuses edasijõudnumaid õpilasi kaasatakse õppeprotsessis teiste õpilaste juhendamisse ja neile luuakse võimalused oma annete paremaks arendamiseks. Õpilase nõustamise ja õpiabi osutamise eesmärgil toimuvad vajadusel koolis õpilaste arenguestlused, ainealased konsultatsioonid, õpiabi rühmad, pikapäevarühmad.

Kõikide õpilaste arengu jälgimisel, toetamisel ja individuaalsete vajaduste märkamisel on suur roll eripedagoogil. Avatud Koolis osaleb eripedagoog aktiivselt õppeprotsessis koos õpetaja ja abiõpetajaga. Oluline osa eripedagoogi tööst on õpilaste jälgimine klassiruumis, õppe- või käitumiskeskuste võimalikult varajane märkamine. Varajane märkamine ja asjakohane sekkumine ennetavad erivajaduse süvenemist ja teiste raskuste lisandumist. Eripedagoog tutvub aasta jooksul väiksemates rühmades kõikide õpilastega. Kui õppetöö muutub väljakutsevamaks (näiteks uus teema matemaatikas või töö tekstidega), jälgib eripedagoog, kuidas lapsed uusi oskusi omandavad ja millised väljakutsed tekivad. Seejärel keskendub ta tööle nende lastega, kes vajavad materjali omandamiseks lisaabi. Eripedagoog teeb tihedat koostööd õpetajate ja abiõpetajatega, nõustab ning toetab neid. Tugimeeskonna liikmeteks on ka psühholoog ja võimalusel logopeed.

Õpilaste arengu toetamisel rakendame Avatud koolis kolmetasandilist tugisüsteemi:

- **Baastoetus.** Baastoetust pakuvad õpetajad kõikidele lastele vastavalt vajadusele. Võimalikud baastoetuse meetmed: differentseerimine ülesannetes, juhendamises, eesmärkides; õpilaste paindlik rühmitamine; õpiabitunnid; pikapäevarühm; osa õppest eripedagoogi juhendamisel.
- **Intensiivne toetus.** Kui õpilase vajadus erinevate toetusmeetmete osas on kestav, toimub üleminek intensiivse toetuse tasemele. Eripedagoogi, õpetajate ja vanematega koostöös vaadatakse üle baastoetuse meetmeid ja kaardistatakse õpilase vajadused. Õpilasele koostatakse individuaalne õppekava. Intensiivne toetus on struktureeritud ja kestav lähenemine, mille eesmärk on ennetada probleemide kuhjumist ja suurenemist. Meetmed on sarnased baastoetuse meetmetega, kuid neid rakendatakse intensiivsemalt määratud perioodi kestel. Suuremat ressursi suunatakse osalise õppetöösse eripedagoogiga ja koostöösse vanematega.
- **Eritoetus.** Eritoetust pakutakse õpilasele, kes muude meetmete abil siiski ei saavuta oma arengu- ja õpieesmärke. Õpilase eritoetuse tasemele üleviimiseks on vajalik spetsialistide ehk nõustamiskomisjoni soovitus. Lisaks intensiivse toetuse meetmetele võib eritoetuse õpilane saada tuge väikeklassi, tugiisiku, erivahendite või -meetodite näol.

6. Õpilaste ja lastevanemate teavitamise ning nõustamise korraldus

Avatud Kool peab väga oluliseks tihedat koostööd lastevanematega. Lastevanemaid teavitatakse koolitöö korraldusest ja hindamispõhimõtetest iga kooliaasta algul. Õpilane ja lapsevanem saavad tagasisidet õpilase arengu ja koolis toimetuleku kohta vestlustes klassijuhataja ja aineõpetajatega, toimuvate arenguvestluste ning e-infosüsteemi vahendusel. Õppe- ja kasvatustegevuse korralduse kohta saab teavet kooli kodulehelt, klassitundides ning lastevanemate koosolekutelt. Lastevanemate teadlikkuse tõstmiseks toimuvad regulaarsed Avatud Kooli vanematekooli seminarid ja koolitused. Vajadusel leitakse võimalused erivajadusega õpilase vanemate nõustamiseks.

Peamisteks koostöövormideks peredega on:

- üldkoosolekud;
- lastevanemate koosolekud;
- õpetaja ja lapsevanema vaheline vahetu igapäevane suhtlemine;
- suhtlus e-infosüsteemi kaudu või meili teel;
- arenguvestlused;
- osalemine kooli sündmustel;
- osalemine Avatud Kooli vanematekooli seminaridel ja koolitustel;
- osalemine kooli nõukogu töös;
- osalemine õppeprotsessis (nt avatud tunnid, külalistunnid, projektide juhendamine).

Lapsevanemad on oodatud alati soovi korral tunde vaatama ja külalistunde andma, leppides eelnevalt õpetajaga kokku tunnivaatluse aja/külalistunni aja ja eesmärgid. Lapsevanemad on kaasatud õppeprotsessi, juhendades õpilasi projektide tegemisel.

7. Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted

Avatud Kooli toimimise üks aluseid on õpetajate vaheline tihe koostöö. Õppetööd planeeritakse ja tööplaane koostatakse koostöös eesti ja vene emakeelega õpetajate poolt ning protsessi on kaasatud ka abiõpetajad.

Õpetaja töökava on dokument, mille alusel planeeritakse igale klassile teemade käsitlemist nädalase täpsusega, ainetevahelist lõimingut ning hindamist. Töökava koostamise aluseks on vastava valdkonna ainekavad. Õpetaja töökavas täpsustatakse kooli õppekava üldosas ja ainekavas esitatut, arvestades konkreetseid õpilasi, kasutatavat õppekirjandust ja –materjale, õpitavaid teemasid ja õppesisu. Õpetajad teevad aasta töökava ühiselt enne õppeaasta algust. Tööplaanid vaadatakse üle ja kohandatakse regulaarselt iga kuu, et tagada paindlik ja õpilaste vajadustest lähtuv tegevusplaan.

Õpetajad teevad igapäevaselt tihedat koostööd omavahel ja juhtkonnaga. Klassi ühelt õpetajal teisele üle andes jagavad õpetajad üksteisega igapäevaselt õppetöö ja õpilastega seotud informatsiooni. Üks kord nädalas on õpetajate ja juhtkonna vaheline koosolek, kus arutatakse õppetööga seotud küsimusi ning planeeritakse tulevasi sündmusi. Juhtkonnaliikmed toetavad õpetajaid tunnivaatluste, tagasisidevestluste ning iganädalaste üks-ühele kohtumistega.

8. Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord

Avatud Kooli **õppekava** on **elav dokument**, mida vaadatakse iga-aastaselt üle ning arendatakse vastavalt vajadusele edasi, võttes aluseks RÕKi, rahvusvahelised haridusuuringud ja õppekavad, kooli arengukava, kooli kogemuse ja ressursid, kooli kolme osapoolle – õpilaste, õpetajate ja vanemate – vahelised kokkulepped.

Õppekava koostamisel ja arendamisel osalevad kõik õpetajad. Lisaks kaasame valdkonna eksperte. Kooli juhtkond koostöös õpetajatega jälgib ainekavade sobivust ning vajadusel algatab nende uuendamise või täiendamise. Muudatused kooli õppekavas esitatakse enne kehtestamist arvamuse avaldamiseks, täiendamiseks kooli hoolekogule.

Kooli õppekava uuendamisel ja täiendamisel lähtume järgmistest **põhimõtetest**:

- **Peegeldab reaalsust.** Õppekava peegeldab reaalsust, reaalselt maailma. Suured ideed on seostatud last ümbritseva maailmaga.
- **Inspireeriv.** Õppesisu on inspireeriv, huvitav, eluline.
- **Keskendub olulisele.** Õppekava loomisel keskendume olulisele, kesksetele ideedele.
- **Pedagoogiliselt loogiline.** Lähtume nii lapse kognitiivsest, emotsionaalsest, sotsiaalsest ja füüsilisest arengust kui ka aine(valdkonna) omandamise loogikast.
- **Teostatav.** Õppekava on teostatav ehk selge, arusaadav, praktiline. Teame, kuidas ideid rakendada ja mille põhjal tulemust hindame. Õppekava on kirjeldav ja mõju on nähtav.
- **Elav.** Õppekava on elav, täiendatav, uuenev. Õpilased ja õpetajad teevad valikuid koos.

LISA 1 Avatud Kooli 1. ja 2. klassi tunniplaani

	eesti keeles
	vene keeles
	inglise keeles

Avatud Kooli 1. klassi tunniplaani I ja III perioodil

I ja III periood	ESMASPÄEV	TEISIPÄEV	KOLMAPÄEV	NELJAPÄEV	REEDE
8.00–9.00	Pikapäevarühm	Pikapäevarühm	Pikapäevarühm	Pikapäevarühm	Pikapäevarühm
9.00–11.00 sh 2 x 15 min pausi vastavalt vajadusele ja tegevuste iseloomule	Hommikuring Baasõpe	Hommikuring Baasõpe	Hommikuring Baasõpe	Hommikuring Baasõpe	Hommikuring Projektõpe
11.00–12.00	Õuevahetund & lõuna	Õuevahetund & lõuna	Õuevahetund & lõuna	Õuevahetund & lõuna	Õuevahetund & lõuna
12.00–14.00 sh 2 x 15 min pausi vastavalt vajadusele ja tegevuste iseloomule	Muusika ja liikumine	Projektõpe Päeva kokkuvõte	Muusika ja liikumine	Projektõpe Päeva kokkuvõte	Loovustund Päeva kokkuvõte
	Muusika ja liikumine Päeva kokkuvõte		Muusika ja liikumine Päeva kokkuvõte		
14.00-17.00	Pikapäevarühm, huviringid	Pikapäevarühm, huviringid	Pikapäevarühm, huviringid	Pikapäevarühm, huviringid	Pikapäevarühm, huviringid

Avatud Kooli 1. klassi tunniplaan II ja IV perioodil

II ja IV periood	ESMASPÄEV	TEISIPÄEV	KOLMAPÄEV	NELJAPÄEV	REEDE
8.00–9.00	Pikapäevarühm	Pikapäevarühm	Pikapäevarühm	Pikapäevarühm	Pikapäevarühm
9.00–11.00 sh 2 x 15 min pausi vastavalt vajadusele ja tegevuste iseloomule	Hommikuring Baasõpe	Hommikuring Baasõpe	Hommikuring Baasõpe	Hommikuring Baasõpe	Hommikuring Projektõpe
11.00–12.00	Õuevahetund, lõuna	Õuevahetund, lõuna	Õuevahetund, lõuna	Õuevahetund, lõuna	Õuevahetund, lõuna
12.00–14.00 sh 2 x 15 min pausi vastavalt vajadusele ja tegevuste iseloomule	Muusika ja liikumine Päeva kokkuvõte	Projektõpe Päeva kokkuvõte	Muusika ja liikumine Päeva kokkuvõte	Projektõpe Päeva kokkuvõte	Loovustund Päeva kokkuvõte
14.00-17.00	Pikapäevarühm, huviringid	Pikapäevarühm, huviringid	Pikapäevarühm, huviringid	Pikapäevarühm, huviringid	Pikapäevarühm, huviringid

Avatud Kooli 1. klassi tunniplaani V perioodil

V periood	ESMASPÄEV	TEISIPÄEV	KOLMAPÄEV	NELJAPÄEV	REEDE
8.00-9.00	Pikapävarühm	Pikapävarühm	Pikapävarühm	Pikapävarühm	Pikapävarühm
9.00–11.00 sh 2 x 15 min pausi vastavalt vajadusele ja tegevuste iseloomule	Hommikuring Baasõpe	Hommikuring Baasõpe	Hommikuring Projektõpe Projektõpe	Hommikuring Baasõpe	Hommikuring Baasõpe
11.00–12.00	Õuevahetund, lõuna	Õuevahetund, lõuna	Õuevahetund, lõuna	Õuevahetund, lõuna	Õuevahetund, lõuna
12.00–14.00 sh 2 x 15 min pausi vastavalt vajadusele ja tegevuste iseloomule	Muusika ja liikumine Päeva kokkuvõte	Projektõpe Päeva kokkuvõte	Projektõpe Päeva kokkuvõte	Muusika ja liikumine Muusika ja liikumine Päeva kokkuvõte	Loovustund Päeva kokkuvõte
14.00-17.00	Pikapävarühm, huviringid	Pikapävarühm, huviringid	Pikapävarühm, huviringid	Pikapävarühm, huviringid	Pikapävarühm, huviringid

Avatud Kooli 2. klassi tunniplaan I ja III perioodil

I ja III periood	ESMASPÄEV	TEISIPÄEV	KOLMAPÄEV	NELJAPÄEV	REEDE
8.00–9.00	Pikapäevarühm	Pikapäevarühm	Pikapäevarühm	Pikapäevarühm	Pikapäevarühm
9.00–11.00 sh 2 x 15 min pausi vastavalt vajadusele ja tegevuste iseloomule	Hommikuring Baasõpe	Hommikuring Baasõpe	Hommikuring Baasõpe	Hommikuring Baasõpe	Hommikuring Projektõpe
		Baasõpe		Baasõpe	
11.00–12.00	Õuevahetund, lõuna	Õuevahetund, lõuna	Õuevahetund, lõuna	Õuevahetund, lõuna	Õuevahetund, lõuna
12.00–14.00 sh 2 x 15 min pausi vastavalt vajadusele ja tegevuste iseloomule	Loovustund Päeva kokkuvõte	Projektõpe	Muusika ja liikumine	Projektõpe Päeva kokkuvõte	Muusika ja liikumine Päeva kokkuvõte
			Muusika ja liikumine		
14.00–14.45	Pikapäevarühm, huviringid	Projektõpe Päeva kokkuvõte	Muusika ja liikumine Päeva kokkuvõte	Pikapäevarühm, huviringid	Pikapäevarühm, huviringid
14.45–17.00		Pikapäevarühm, huviringid	Pikapäevarühm, huviringid		

Avatud Kooli 2. klassi tunniplaan II ja IV perioodil

I ja III periood	ESMASPÄEV	TEISIPÄEV	KOLMAPÄEV	NELJAPÄEV	REEDE
8.00-9.00	Pikapäevarühm	Pikapäevarühm	Pikapäevarühm	Pikapäevarühm	Pikapäevarühm
9.00-11.00 sh 2 x 15 min pausi vastavalt vajadusele ja tegevuste iseloomule	Hommikuring Baasõpe	Hommikuring Baasõpe	Hommikuring Baasõpe	Hommikuring Baasõpe	Hommikuring Projektõpe
	Baasõpe		Baasõpe		
11.00-12.00	Õuevahetund, lõuna	Õuevahetund, lõuna	Õuevahetund, lõuna	Õuevahetund, lõuna	Õuevahetund, lõuna
12.00-14.00 sh 2 x 15 min pausi vastavalt vajadusele ja tegevuste iseloomule	Loovustund Päeva kokkuvõte	Projektõpe	Muusika ja liikumine	Projektõpe Päeva kokkuvõte	Muusika ja liikumine Päeva kokkuvõte
			Muusika ja liikumine		
14.00-14.45	Pikapäevarühm, huviringid	Projektõpe Päeva kokkuvõte	Muusika ja liikumine Päeva kokkuvõte	Pikapäevarühm, huviringid	Pikapäevarühm, huviringid
14.45-17.00		Pikapäevarühm, huviringid	Pikapäevarühm, huviringid		

Avatud Kooli 2. klassi tunniplaan V perioodil

V periood	ESMASPÄEV	TEISIPÄEV	KOLMAPÄEV	NELJAPÄEV	REEDE
8.00–9.00	Pikapäevarühm	Pikapäevarühm	Pikapäevarühm	Pikapäevarühm	Pikapäevarühm
9.00–11.00 sh 2 x 15 min pausi vastavalt vajadusele ja tegevuste iseloomule	Hommikuring Baasõpe	Hommikuring Baasõpe	Hommikuring Baasõpe	Hommikuring Baasõpe	Hommikuring Projektõpe
	Baasõpe	Baasõpe	Baasõpe	Baasõpe	
11.00–12.00	Õuevahetund, lõuna	Õuevahetund, lõuna	Õuevahetund, lõuna	Õuevahetund, lõuna	Õuevahetund, lõuna
12.00–14.00 sh 2 x 15 min pausi vastavalt vajadusele ja tegevuste iseloomule	Loovustund Päeva kokkuvõte	Projektõpe	Muusika ja liikumine	Projektõpe Päeva kokkuvõte	Muusika ja liikumine Päeva kokkuvõte
			Muusika ja liikumine		
14.00–14.45	Pikapäevarühm, huviringid	Projektõpe Päeva kokkuvõte	Muusika ja liikumine Päeva kokkuvõte	Pikapäevarühm, huviringid	Pikapäevarühm, huviringid
14.45–17.00		Pikapäevarühm, huviringid	Pikapäevarühm, huviringid		

LISA 2 Keelte ainekava

Ainevaldkond “Keeled”

1. Üldalused

1.1. Ainevaldkonna õppeained ja nende maht

Ainevaldkonda kuuluvad eesti keel, vene keel ja inglise keel. Eesti ja vene keelt õpitakse alates 1. klassist baasõppe tundides ehk ainetundides ning LAK-õppe meetodil projektõppe tundides, muusika ja liikumise ning loovainete tundides. Alates 1. klassist õpitakse muusikat ja liikumist LAK-õppe meetodil 45 minutit nädalas inglise keeles, inglise keele baasõppe tund lisandub 3. klassis. I kooliastmes toimub 60% õpest eesti keeles, 35% vene keeles ja 5% inglise keeles.

I kooliaste - 24 nädalatundi (lisatunniresursist 2 tundi)

Ainevaldkonna õppemaht klassiti:

1. klass 4 eesti keele tundi nädalas ja 3 vene keele tundi nädalas.
2. klass 5 eesti keele tundi nädalas ja 3 vene keele tundi nädalas.
3. klass 5 eesti keele tundi nädalas, 3 vene keele tundi nädalas ja 1 inglise keele tund nädalas

1.2. Ainevaldkonna kirjaldus

Keele valdamine kõnes ja kirjas on inimese mõtlemisvõime kujunemise, vaimse arengu ning sotsialiseerumise alus ja eeldus. Keelte hea valdamine on eduka õppimise eeldus kõigis õppeainetes. Keeled avardavad inimese tunnetusvõimalusi ning suutlikkust mõista ja väärtustada mitmekultuurilist maailma, arendavad erinevate keeleliste ja mittekeeleliste vahenditega süsteemset mõtlemist ning eneseväljendusvõimalusi. Keeled arendavad kultuuriteadlikku suhtlusvõimet, andes teadmisi eri maade ja eri keeli kõnelevate rahvaste kohta.

Ainevaldkonna õppeained toetavad eeskätt õpilase emakeele-, võõrkeele- ja kirjanduspädevuse ning kommunikatiivsete oskuste arengut, kuid ka tema identiteedi ja enesetunnetuse kujunemist ning kultuurilist ja sotsiaalset arengut. Ainevaldkonna õppeainetes omandatakse keele- ja kirjandusteadmisi ning erinevaid lugemise, kirjutamise ja suhtlemise kogemusi. Teadmiste ning kogemuste alusel kujuneb õpilasest põhikooli lõpuks teadlik, aktiivne ja vastutustundlik lugeja, kirjutaja ning suhtleja.

Keeleõpe on allutatud kommunikatiivsetele vajadustele, lähtutakse õppijast ja tema suhtluseesmärkidest. Keeleõppes on tähtis eelkõige keele kasutamise oskus, mitte pelgalt keele struktuuri tundmine. Keeleline korrektsus kujuneb õpilasel pikaajalise töö tulemusena. Suhtluspädevust kujundatakse keele nelja osaoskuse – kuulamise, lugemise, rääkimise ja kirjutamise – arendamise kaudu, seepärast on ka õpitulemused esitatud osaoskuste kaupa. Neid osaoskusi õpetatakse lõimitult. Keeleõpe rikastab mõtlemist, arendab oskust end täpselt väljendada, luua tekste ning neist aru saada. Nendes valdkondades toetub võõrkeeleõpetus emakeeleõpetusele ja vastupidi.

Kõigi kolme keele õppimisel omandatakse teiste õppeainete õppimiseks vajalikke osaoskusi, kujuneb soov ning oskus oma mõtteid väljendada. Õpilane omandab keelelise suhtluse oskused ja vilumused, õpib oma mõtteid ning tundeid väljendama, kuuldut ja loetut analüüsima ning kogutud teavet üldistama. Tarbe- ja kirjanduslike tekstide lugemine ja käsitlemine tundides avardab õpilaste kultuuri- ja elukogemust, rikastab sõnavara, soodustab kirjandushuvi ning lugejavõimete ja isiksuse arengut. Keeleliste osaoskuste lõimimise tulemusel arenevad õpilaste mõtlemisvõime, suhtlusoskus ja enesetunnetus. Õpilased on võimelised eetiliselt, olusid ja partnerit arvestades suhtlema, teadlikumalt õppima ja tegutsema.

I kooliastmes (1.–3. klassis) arendatakse eesti- ja venekeelses õppes kõiki keelelisi osaoskusi (kõnelemine, kuulamine, lugemine, kirjutamine) ja õigekeelsust. Inglisekeelses õppes on I kooliastmes suurem rõhk kuulamisel ja kõnelemisel, mille kõrval arendatakse ka lugemise ja kirjutamise osaoskusi.

1.3. Võtmepädevuste kujundamine ainevaldkonnas

Julge probleemide lahendaja – otsib süsteemselt julgeid lahendusi.

Oskust otsida süsteemselt julgeid lahendusi ning vastutustunde kujunemist toetatakse nii erinevatest tekstidest kui ka igapäevaelust lähtuvate eakohaste probleemide arutamisega, nende suhtes seisukoha võtmise ja neile lahenduste otsimisega nii keeletundides kui ka loovtöodes. Keelteoskus annab inimesele julguse ja enesekindluse. Toimetulek mitmekeelsest kümblusest tulenevates erinevates keelekeskkondades (eesti-, vene- ja inglisekeelne õpe) avardab õppija võimalusi viia ellu oma ideid ja eesmärged ning loob eeldused koostööks teiste ea- ja mõttekaaslastega.

Avatud kaaslane – hoolib ja teeb koostööd.

Keeleõppes kasutatava paaris- ja rühmatöö käigus kujundatakse koostööoskust, julgustatakse oma arvamust välja ütleva, kaaslaste ideid tunnustama ja teistega arvestama, ühiseid seisukohti otsima. Eri laadi ülesannete kaudu kujundatakse oskust suhelda eetilisel ja olulist arvestades nii suuliselt kui ka kirjalikult, nii vahetult kui ka veebikeskkonnas. Kujundatakse suulise ja kirjaliku suhtluse oskust, suhtluspartneri ja tema suulise ja kirjaliku kõne mõistmist, suhtluspartneriga arvestamist ning sobiva käitumisviisi valikut, oma seisukohtade esitamise ja põhjendamise oskust. Õppetegevuse ja õppetekstide kaudu pannakse alus õpilaste diskuteerimis- ja väitlemis- ning tänapäevasele kirjaliku suhtlemise oskusele.

Isikupärane looja – loob ja väljendab.

Õpilast kui isikupärast loojat kujundavad keeleõppes rakendatavad aktiivõppemeetodid: rühmatööd, dilemmaprobleemide lahendamine, loovate lahenduste otsimine, oma töö tulemuste loov esitlemine. Arendatakse kirjalikku ja suulist eneseväljendusoskust, luuakse tekste ning õpitakse neist aru saama.

Tasakaalus isiksus – teadlikkus ja enesejuhtimine.

Tekstide üle arutledes kujundatakse õpilastes positiivset minapilti. Õpiolukordades luuakse võimalused suhestuda käsitletavate teemadega, loovülesannete kaudu tuuakse esile õpilaste eripärad ja anded, vormitakse maailmavaade. Iseendaga ja inimsuhetega seonduvat saab keeletunnis käsitleda arutluste, rollimängude ning muude õpitegevuste kaudu, mis aitavad õpilastel jõuda iseenda sügavama mõistmiseni. Oma tugevate ja nõrkade külgede hindamine on tihedalt seotud õpipädevuse arenguga.

1.4. Ainevaldkonna õppeainete lõiming teiste ainevaldkondadega

Ainevaldkonna õppeained toetavad teiste valdkonnapädevuste saavutamist, sest keeleõppes arendavad õpilased oma suulist ja kirjalikku väljendusoskust ning suhtlusoskust, õpivad lugema ja mõistma eri liiki tekste, sh teabe- ja tarbetekste, arendavad kirjandustekste lugedes oma sõnavara ning avardavad maailmapilti.

Matemaatika õppetekstide ja tekstülesannete mõistmist soodustab keele baasõppe tundides arendatav lugemisoskus. Arvsõnade õigekirja õppimine toetab korrektse matemaatilise kirjaoskuse omandamist. Ka matemaatikat õppides töötatakse tekstiga õppesisu või -ülesande mõistmise nimel ning jälgitakse elementaarsete õigekirjanõuete järgimist kirjalikes töödes.

Loodusainete õppe- ja teabetekstide mõistmine eeldab samuti head lugemisoskust ja tekstitööd. Õpilane õpib õigesti kirjutama kohanimesid ning loodusnähtuste ja loodusobjektide nimetusi. Loodusalased tekstid eesti/vene keele õppekirjanduses ning loetavas ilukirjanduses aitavad loodust tunda õppida ja väärtustada. Loodusainetes omandatud sõnavara ning teadmised soodustavad omakorda kirjandusteoste looduskirjelduste mõistmist, kujutluspiltide teket ja emotsionaalset mõju lugejale.

Sotsiaalainete õpet toetab ainevaldkond mitmel moel. Tekstide lugemine ja analüüs toetavad maailmapildi kujunemist, ühiskonnaelus ja inimsuhetes orienteerumist. Tekste valides ja käsitledes peetakse silmas ühiskonnaelus olulisi valdkondi: väärtused ja kõlblus; suhted kodus

ja koolis; omakultuur ja kultuuriline mitmekesisus; kodanikuühiskond ja rahvussuhted. Samaaegu toetavad sotsiaalaineid õppides omandatud teadmised kirjandusteostes/tekstides kajastatud ühiskonnaelu probleemide ja inimsuhete mõistmist. Keele baasõppe tundides õpitakse õigekirja norme, mille järgimist nõutakse ka teiste ainevaldondade kirjalikes töödes. Arutlusoskust ning info hankimise, tõlgendamise ja kasutamise oskusi on tarvis ning neid arendatakse nii ainevaldkonna kui ka sotsiaalainete õppes sisult erinevate tekstidega töötades.

Loovainete õpet toetab eeskätt kirjandusteose analüüs seostatuna illustratsioonide vaatlusega, mis soodustab kunsti väljendusvahendite eripära mõistmist. Reklaami terviklik käsitlemine keeleõppes eeldab ka visuaalsete komponentide eritlemist ja analüüsi. Tööõpetuse õpet toetab õppe- ja teabetekstide kaudu kujundatav oskust hinnata tehnoloogia rakendamise kaasnevaid võimalusi ja ohte, kasutada eetilisel nüüdisaegseid tehnoloogiaid oma õpi-, töö- ja suhtluskeskkonna kujundamisel ning järgida tehnilisi vahendeid kasutades ohutus- ning intellektuaalomandi kaitse nõudeid.

Muusika ja liikumise õpet toetab erinevate tekstide valiku kaudu saadav elukogemus. Plakateid ja esitlusi koostades kujundatakse tervist väärtustavat eluhoiakut. Väitlustes propageeritakse tervislikku eluviisi ning dramatiseeringutes ja rollimängudes saab läbi mängida mitmesuguseid elulisi olukordi. Keeleõppe ja muusikaõpetuse ühisosa on (rahva)laul, selle tekst ja esitamine. Teoste/tekstide käsitlemise illustreerimine muusikaga soodustab arusaamist muusika emotsionaalsest mõjust ning kunstilistest väljendusvahenditest.

1.5. Kesksete teemade rakendamine ainevaldkonnas

Inimeseks olemine. Rollimängude, tekstide käsitlemise, arutelude ja loovtööde kaudu arendatakse õpilaste suhtlus- ja koostööoskusi. Arendatakse suutlikkust kujundada oma arvamust, väljendada end selgelt ja asjakohaselt nii suuliselt kui ka kirjalikult, lahendada probleeme. Õppetegevus võimaldab õpilasel kujundada eneseanalüüsiks vajalikku sõnavara, et analüüsida oma huvisid, võimeid, nii ainealaseid kui ka teisi oskusi ja teadmisi.

Aeg ja ruum. Teemakohaste tekstide varal, arutelude, rollimängude, loovtööde kaudu käsitletakse oma perekonna ja kodukandi ajalugu, uuritakse inimeste ja tsivilisatsiooni arengu seoseid.

Loodus ja tehnoloogia. Teemakohaste tekstide varal, probleemülesannete lahendamise ning suuliste ja kirjalike arutluste kaudu toetatakse õpilaste kujunemist sotsiaalselt aktiivseteks, keskkonnateadlikeks, vastutustundlikeks ning tervist ja turvalisust väärtustavateks inimesteks.

Kogukond ja ühiskond. Õpiülesannete lahendamiseks kasutatakse teadlikult infoühiskonna võimalusi, õpilasi suunatakse alternatiivseid lahendusi otsima, oma ideid ellu rakendama. Ilukirjandust ning kultuuriteemalisi teabetekste lugedes ja analüüsides, nende üle arutledes ning nende põhjal kirjutades pööratakse tähelepanu õpilaste kujunemisele kõlbelisteks isiksusteks, kes teavad ja tunnustavad üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi. Tekstide analüüsi abil kujundatakse julgust astuda välja taunimisväärsete tegude ja hoiakute vastu.

Gloaalne areng. Keele ja kirjanduse kui rahvuskultuuri kandjate toel kujuneb õpilastes arusaam endast, teadmine oma juurtest, keelte erikujudest. Emakeele ja kirjanduse väärtustamise kaudu õpitakse lugu pidama endast ja oma rahvast, teiste rahvaste tekstide abil kujundatakse arusaam kultuuride erinevustest, aga ka tõdemus inimkonna kultuurilisest ühisosast. Eri liiki tekstide käsitlemise kaudu suunatakse õpilasi märkama ühiskonna ja maailma probleeme ning neile lahendusi otsima. Projektides osalemine aitab kasvatada aktiivset ellusuhtumist.

1.6. Hindamise alused

Ainekava õpitulemused kajastavad õpilase head saavutust. Ainekavas on kirjeldatud õpitulemused õppeaines kooliastmete kaupa kahel tasandil: üldised õpitulemused õpetamise eesmärkidena ja õpitulemused osaoskuste raames. Õpitulemusi hinnates lähtutakse põhikooli riiklikust õppekava üldosast ja Avatud Kooli õppekava üldosast. Hindamine toimub vastavalt Avatud Koolis kehtivale hindamisjuhendile.

Hindamisel lähtutakse kujundava hindamise põhimõtetest. Kujundav hindamine annab infot töö protsessi ja tulemuse kohta, selle eesmärk on toetada õpilase arengut ja õpimotivatsiooni.

- Õppetegevuse ajal antakse õpilasele tagasisidet aine ja ainevaldkonna teadmistest ja oskustest ning õpilase hoiakutest ja väärtustest.
- Koostöös kaaslaste ja õpetajaga saab õpilane seatud eesmärkide ja õpitulemuste põhjal täiendavat, julgustavat ja konstruktiivset tagasisidet oma tugevuste ja arenguruumi kohta.
- Praktiliste tööde ja ülesannete puhul antakse tagasisidet töö protsessi ja tulemuse kohta.
- Olulisel kohal on õpilase enesehinnang tehtud tööle, oma panusele, tugevustele ja arenguruumile.

Õpitulemuste hindamise moodused on mitmekesised, sobivad oodatavate õpitulemuste saavutatuse väljaselgitamiseks ja toetavad edasise õppe kavandamist. Õpilane teab, mida ja millal hinnatakse, milliseid hindamisvahendeid kasutatakse ja millised on hindamise kriteeriumid – neist teavitamise kord on sätestatud Avatud Kooli õppekava üldosas.

I kooliastmes hinnatakse õpilase:

- 1) suulist keelekasutust, s.o kõnelemist ja kuulamist,
- 2) lugemist, s.o lugemistehnikat, teksti mõistmist ja vabalugemist,
- 3) kirjutamist, s.o kirjatehnikat, õigekirja ja kirjalikku tekstiloomet.

1.7. Füüsiline õppekeskkond

- 1) Valdav osa õpet toimub klassis, kus saab mööblit sobivaltpaigutada liikumistegevusteks (nt dramatiseeringud, õppemängud), rühmatööks ning ümarlauavestlusteks.

- 2) Tundides kasutatakse tänapäevastel info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õpikeskkondi ning õppematerjale ja vahendeid.
- 3) Tunde peetakse vajaduse korral väljaspool kooli.

IKT rakendamine

- 1) Õpikutele lisatud CD-plaatide kasutamine,
- 2) Internetikeskkondade ja internetiressurside kasutamine nt <https://ekoolikott.ee/>, <https://getkahoot.com/>, www.miksike.ee, <https://koolielu.ee/>, www.solnet.ee, www.lukoshko.net, <http://www.wordle.net/> jne
- 3) Videote näitamine tundides.
- 4) Infootsingud internetist otsimootoriga nt www.google.com.

2. Ainekavad

2.1. Eesti keel

2.1.1. Eesti keele õppeaine kirjeldus

Avatud Koolis on eesti keele oskus nii õppekavas sätestatu omandamise alus kui ka õppekava eesmärk. Eesti keelt õpitakse alates 1. klassist baasõppe tundides ning LAK-õppe meetodil projektõppe tundides, muusika ja liikumise ning loovainete tundides. I kooliastmes toimub 60% õppes eesti keeles. Õpilased omandavad teadmisi ja oskusi, mis võimaldavad neil toime tulla eakohaste suuliste ja kirjalike tekstidega. Eesti keele õpieesmärke taotletakse mitme õppevaldkonna kaudu.

Eesti keelt õppides omandatakse keele- ja kirjandusteadmisi ning saadakse erinevaid lugemise, kirjutamise ja suhtlemise kogemusi. Eesti keele õppimine toetab ka õpilaste identiteedi ja enesehinnangu kujunemist ning kultuurilist ja sotsiaalset arengut.

1.– 3. klassis on eesti keel kirjandusega lõimitud õppeaine, milles taotletakse nii keele- kui ka kirjandusõpetuse eesmärke. Avatud Koolis õpetatakse eesti keelt lähtudes kahesuunalise keelekümbeluse põhimõtetest ja LAK-õppe meetodidest. Erineva koduse keelega õpilased õpivad eesti keelt koos ning omandavad I kooliastme lõpuks nõutavad õpieesmärgid vähemalt rahuldaval tasemel. Õpetaja diferentseerib õppetööd klassiruumis nii, et meetodid ja tunni tempo vastaksid erineva keeletasemega õpilaste vajadustele. Eesti keele tundides toetatakse nii eesti keelt emakeelena kui ka eesti keelt sihtkeelena õppivate õpilaste arengut. Õppeprotsessis töötavad erineva koduse keelega lapsed koos ja toetavad üksteise õppimist.

I kooliastmes kujundatakse õpilaste teadmisi ja oskusi kolmes õppevaldkonnas: suuline keelekasutus (kuulamine, kõnelemine), lugemine ja kirjutamine. Suuline keelekasutus hõlmab eneseväljendust argiolukorras ning eakohase suulise teksti mõistmist ja edasiandmist. Lugemise

õpetamisel kujundatakse oskust töötada tekstiga eakohaste juhiste alusel. Kirjutamise õpetusega kujundatakse õigekirjaoskus õpitud keelendite piires ja suutlikkus end eesmärgipäraselt kirjalikult väljendada.

Eesti keele õpetamise põhimõtted

- 1) Eesti keelt õpetatakse lähtudes **kahesuunalise keelekümbelse põhimõtetest ja LAK-õppe meetodidest.**
- 2) Õpe toimub **baasõppe tundides, projektõppe tundides, muusika ja liikumise ning loovainete tundides.** Toetatakse lõimingut teiste õppeainetega ja kesksete teemadega.
- 3) Õpilane on õpetaja **võrdväärne partner**, õpetaja tähtsustab õpilaste eelteadmisi ja huvisid, suunab neid oma potentsiaali avastama ja rakendama. Õppe keskmes on õpilased, kelle **individuaalsusega on iga tunni planeerimisel arvestatud.**
- 4) Kasutatakse **diferentseeritud õppeülesandeid**, mille sisu ja raskusaste toetavad individualiseeritud käsitlust ning suurendavad õpimotivatsiooni.
- 5) Toetatakse õpilaste **teadmiste, oskuste ja hoiakute** arengut, sealjuures on põhiorhk hoiakute kujundamisel.
- 6) Arvestatakse õpilaste **võimeid ja suutlikkust, kohalikku eripära ning muutusi ühiskonnas.**
- 7) Kasutatakse **mitmekülgset õppemeetodite valikut** rõhuasetusega aktiivõppemeetoditel.
- 8) Õpilastele võimaldatakse **õppida üksi ja koos teistega** (paaris- ja rühmatööd), et toetada nende kujunemist aktiivseteks ning iseseisvateks õppijateks
- 9) **Iseseisva õppe ajal** on õpilastel võimalus omas tempos ülesandeid lahendada ning saada õpetajalt selle kohta tagasisidet.
- 10) **Koostöise õppimise vormis** on õpilastel lisaks eesti keele osaoskuste õppimisele võimalus arendada oma sotsiaalseid ja emotsionaalseid oskusi, koostööoskusi ja eneseväljendusoskust.
- 11) Kasutatakse **nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogial** põhinevaid mitmekesiseid õpikeskkondi ning õppematerjale ja -vahendeid.
- 12) Võimaldatakse siduda õpet **koolivälise eluga** (kohtuda erinevate spetsialistidega, kaasata vanemaid jne), et kogu ainekäsitus oleks võimalikult **elulähedane** ja õpilased saaksid võimalikult palju keelepraktikat.

2.1.2. Eesti keele õppe- ja kasvatuseesmärgid

I kooliastme õpitulemused kajastavad õpilase head saavutust. 3. klassi lõpetaja:

- 1) saab õpitud temaatika piires aru lauseist ja sageli kasutatavaist väljendeist;
- 2) mõistab olulist õpitud temaatika piires;
- 3) tuleb teda puudutavates igapäevastes suhtlusolukordades toime õpitavat keelt emakeelena kõnelejaga;
- 4) mõistab suulisi ja kirjalikke küsimusi ning vastab nendele, kasutades kõnes ja kirjas sobivaid lühivastuseid ning terviklauseid;
- 5) kasutab kirjutades õigeid tähekujusid ja -seoseid ning kirjutab loetava käekirjaga;
- 6) oskab sihipäraselt vaadelda ja nähtut kirjeldada ning märkab erinevusi ja sarnasusi;
- 7) kirjeldab eesmärgipäraselt eset, olendit ja olukorda;
- 8) jutustab endast ja lähiümbruses toimunust;
- 9) kuulab mõtestatult eakohast teksti;
- 10) loeb õpitud teksti selgelt, ladusalt ja õigesti ning saab sellest aru, mõistab lihtsat plaani, tabelit, diagrammi ja kaarti;
- 11) loeb eakohast ilu- ja aimekirjandust;
- 12) kirjutab õpitud keelendite piires õigesti;
- 13) jutustab ja kirjutab küsimuste, pildi, pildiseeria, märksõnade või kava abil;
- 14) töötab õpetaja juhendamisel iseseisvalt, paaris ja rühmas; töötab tekstiga õpetaja juhiste alusel;
- 15) seab endale õpieesmärke ning hindab koostöös kaaslaste ja õpetajaga oma saavutusi.

Eesti keelt emakeelena ja eesti keelt sihtkeelena õppivate õpilaste keeletase 3. klassi lõpuks osaoskuste lõikes

Eesti keel	Kuulamine	Lugemine	Rääkimine	Kirjutamine
emakeel	emakeel	emakeel	emakeel	emakeel
sihtkeel	B.1.1	B.1.1	B1.1	B.1.1

Suuline keelekasutus 3. klassi lõpetaja:

- 1) vastab küsimustele, kasutades sobivalt täislauseid ja lühivastuseid;
- 2) annab küsimustele toetudes arusaadavalt edasi õppeteksti, lugemispala, pildiraamatu, filmi ja teatrietenduse sisu;
- 3) avaldab arvamust kuuldu, vaadeldu ja loetu kohta, märkab erinevusi ja sarnasusi ning kirjeldab neid;
- 4) leiab väljendumiseks lähedase ja vastandtäheendusega sõnu;
- 5) oskab suhtlusolukordades küsida, paluda, selgitada, keelduda, vabandust paluda, tänada;
- 6) mõtleb loole alguse ja lõpu;
- 7) esitab peast luuletuse või lühiteksti.

Lugemine 3. klassi lõpetaja:

- 1) loeb nii häälega kui ka endamisi ladusalt ja teksti mõistes;
- 2) loeb õpitud teksti ette õigesti, selgelt ja sobiva intonatsiooniga;
- 3) töötab tekstiga eakohaste juhiste alusel;
- 4) vastab suulistele ja lühikestele kirjalikele küsimustele loetu kohta;
- 5) eristab kirjalikus tekstis väidet, küsimust, palvet, käsku ja keeldu;
- 6) tunneb ära jutustuse, luuletuse, näidendi, muinasjutu, mõistatuse, vanasõna ja kirja;
- 7) mõistab tabelleid, diagramme, skeeme ja tingmärke;

- 8) on lugenud läbi vähemalt 10 eesti ja väliskirjaniku teost, kõneleb loetud raamatutest;
- 9) teab nimetada mõnd lastekirjanikku.

Kirjutamine. 3. klassi lõpetaja:

- 1) kasutab kirjutades õigeid tähekujusid ja -seoseid ning kirjutab loetava käekirjaga;
- 2) kirjutab tahvlilt ja õpikust õigesti maha, paigutab teksti korrektselt paberile ning vormistab vihiku/õpilaspäeviku nõuetekohaselt;
- 3) eristab häälikut ja tähte, täis- ja kaashäälikut, häälikuühendit, silpi, sõna, lauset;
- 4) eristab lühikesi, pikki ja ülipikki täis- ja suluta kaashäälikuid;
- 5) märgib kirjas õigesti häälikuid ja kaashäälikuühendit, käänd- ja pöörd sõnade õpitud lõppe ning tunnuseid;
- 6) kirjutab õigesti asesõnu;
- 7) kirjutab õige sulghääliku omandatud oma- ja võõrsõnade algusse;
- 8) kirjutab suure algustähega lause alguse, inimese- ja loomanimed ning õpitud kohanimed;
- 9) piiritleb lause ja paneb sellele sobiva lõpumärgi;
- 10) kirjutab etteütlemise järgi sisult tuttavat teksti ning kontrollib kirjutatut näidise põhjal (30–40 sõna);
- 11) koostab kutse, õnnitluse, teate ning kirjutab eakohase pikkusega ümberjutustusi ja teisi loovtöid küsimuste, tugisõnade, joonistuse, pildi, pildiseeria, märksõnaskaemi või kava abil;
- 12) teab peast võõrtähtedega tähestikku, kasutab lihtsamat seletavat sõnaraamatut ja koostab lihtsaid loendeid tähestikjärjestuses.

2.1.3. Eesti keele õpitulemused ja õppesisu 1. klassis

1. klassis õpitakse eesti keelt 4 tundi nädalas. Õpe toimub baasainete tundides ja projektõppe tundides. Lisaks õpitakse eesti keelt LAK-õppe meetodil ka muusika ja liikumise ning loovainete tundides. 1. klassis on 55% õppes eesti keeles.

Teema	Õpitulemused	Õppesisu
Suuline keelekasutus (kuulamine ja kõnelemine)	Õpilane: <ol style="list-style-type: none"> 1) eristab häälikuid (asukoht ja järjekord sõnas), täishääliku pikkusi; 2) toimib õpetaja ja kaaslaste suulise juhendi järgi; 3) kuulab õpetaja ja kaaslaste esituses lühikest eakohast teksti, mõistab kuuldud lause, jutu sisu; 4) teab, et sõnadel on lähedase või vastandtähendusega sõna ja nimetab neist mõningaid; 5) väljendab end suhtlusolukordades arusaadavalt: palub, küsib, tänab, vabandab; 6) jutustab suunavate küsimuste toel kuuldust, nähtust, loetust; 7) koostab õpetaja abiga pildiseeria või küsimuste toel suulise jutu, 8) esitab luuletust peast; 	Kuulamine. Helide, häälte ja häälikute eristamine (asukoht ja järjekord sõnas), hääliku pikkuse eristamine, pöhiõhk täishääliku pikkusel. Õpetaja ja kaaslaste kuulamine ning suulise juhendi järgi toimimine. Õpetaja ja kaaslaste ettelugemise kuulamine. Kuuldu ja nähtu kommenteerimine. Kõnelemine. Hääldus- ja intonatsiooniharjutused. Häälduse harjutamine, hääle tugevuse kohandamine olukorrale. Töö lähedase tähendusega sõnaga, sõnatähenduse selgitamine ja täpsustamine. Sobivate kõnetuste (palumine, küsimine, keeldumine, vabandust palumine, tänamine) valik suhtlemisel. Lihtlauseliste küsimuste moodustamine, küsimuste esitamine ja neile vastamine. Eri teemadel vestlemine sõnavara rikastamiseks, arutamine paaris ja väikeses rühmas. Jutustamine kuulatu, nähtu, läbielatu, loetu, pildi, pildiseeria, etteantud teema põhjal; aheljutustamine. Esemete, nähtuste, tegelaste jms võrdlemine, ühe-kahe tunnuse alusel rühmitamine. Eneseväljendus dramatiseeringus ja rollimängus.

		<p>Tuttava luuletuse, dialoogi peast esitamine tugisõnade, skeemi, tabeli abil.</p> <p>Mõtete väljendamine terviklausetena. Küsimuste moodustamine, küsimuste esitamine ja neile vastamine.</p> <p>Eri meeleoluga luuletuste (aastaajad, laste elu) mõtestatud peast esitamine.</p>
<p>Lugemine</p>	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) tunneb häälik-tähest vastavust, loeb õpitud teksti enam-vähem ladusalt, lausehaaval üksiku peatusega raskema sõna ees oma kõnetempos või sellest aeglasemalt; 2) mõistab häälega või endamisi (vaikse häälega või huuli liigutades) lugedes loetu sisu; 3) vastab teksti kohta käivatele küsimustele, mille vastused on palas otsesõnu öeldud; 4) mõtleb jutule alguse või lõpu; 5) on lugenud vähemalt 3 lasteraamatut, nimetab nende pealkirja ja autoreid, annab loetule emotsionaalse hinnangu (lõbus, tõsine, igav ...); 	<p>Raamatu/teksti üldine vaatlus: teksti paigutus, sisukord, õppeülesannete esitus.</p> <p>Trükitähtede (nii suurte kui väikeste) tundma õppimine. Tähtedest sõnade ja sõnadest lausete lugemine. Silpidest sõnade moodustamine.</p> <p>Lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi (õige hääldus, ladusus, pausid, intonatsioon, tempo). Lugemistehniliselt raskete sõnade ja sõnaühendite lugema õppimine.</p> <p>Oma ja õpetaja käekirjalise teksti lugemine klassitahvlilt ja vihikust. Jutustava ja kirjeldava teksti ning teabeteksti (õpilaspäevik, kutse, õnnitlus, saatekava, tööjuhend, raamatu sisukord) lugemine.</p> <p>Sõna, lause, teksti sisu mõistmine. Teksti sisu ennustamine pealkirja, piltide, üksiksõnade jm alusel. Loole lõpu mõtlemine.</p> <p>Tegelaste iseloomustamine. Küsimustele vastamine, millele vastus on tekstis otsesõnu kirjas. Üksikute tingmärkide (õppekirjanduse tingmärgid), skeemide, kaartide lugemine õppekirjanduses, nende tähenduse tabamine.</p> <p>Luuletuste ilmekas (mõtestatud) lugemine. Riimuvate sõnade leidmine õpetaja abiga.</p> <p>Tekstiliiikide eritamine: jutt, muinasjutt, luuletus, mõistatus.</p> <p>Kirjandustekstid: liisusalm, jutustus, näidend, muistend. Loetud raamatu tutvustamine ja soovitamine. Vajaliku teose otsimine kooli või kodukoha raamatukogust autori ja teema järgi täiskasvanu abiga.</p>

<p>Kirjutamine</p>	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kasutab õigeid kirjutamisvõtteid, teab, kuidas väikesi ja suuri kirjatahti kirjutatakse ning sõnas õigesti seostatakse; 2) kirjutab tahvlilt ära; 3) täidab tahvlinäidise järgi õpetaja abiga õpilaspäevikut, paigutab näidise järgi tööd vihikulehele, varustab töö kuupäevaga; 4) koostab näidise järgi kutse; 5) eristab häälikut, tähte, täis- ja kaashäälikut, sõna, lauset; 6) kirjutab omasõnade algusesse k, p, t; 7) kirjutab õigesti lühemaid (kuni 2-silbilisi) sõnu ja lauseid; 8) teab, et lause lõpeb punktiga; 9) teab, et lause alguses, inimeste, loomade, oma kodukoha nimes kasutatakse suurt algustähte; 10) kirjutab õigesti oma nime; 11) alustab lauset suure algustähega ja lõpetab punkti või küsimärgiga; 12) kasutab suurt algustähte inimeste ja loomade nimedes, tuttavates kohanimedes; 13) kirjutab õigesti sõnade lõppu -d (mida teed?), -te (mida teete?), -sse (kellesse? millesse?), -ga (kellega? millega?), -ta (kelleta? milleta?); 14) kirjutab etteütlemise järgi õpitud keelendite ulatuses sisult tuttavat teksti ja kontrollib kirjutatut näidise järgi (20–25 sõna lihtlausekena). 	<p>Kirjatehnika. Kirja eelharjutused. Kirjutamine pliiatsi ja kriidiga, joonistätete kirjutamine. Õige pliiatsihoid ja kirjutamisasend istudes ja seistes (tahvli juures). Väikeste kirjatahtede õppimine. Suurte kirjatahtede õppimine (vajadusel 2.klassis). Tähtede seostamine. Tahvlile, vihikusse ja õpilaspäevikusse kirjutamine. Töö vormistamine näidise järgi, töö puhtus, käekirja loetavus. Teksti ärakiri tahvlilt, õpikust.</p> <p>Kirjalik tekstiloom. Tarbeteksti kirjutamine näidise järgi: kutse, õnnitlus (kujundamine näidise järgi). Jutu kirjutamine pilditaiendusena (pildi allkiri, kahekõne jms). Jutule lõpu kirjutamine. Loovtöö kirjutamine (pildi, pildiseeria, küsimuste järgi). Lünkumberjutustuse kirjutamine.</p> <p>Õigekeelsus. Häälik, sõna, lause, tekst. Tähed ja tähestik, võõrtähtede vaatlus. Häälikute märkimine kirjas. Sõna ja lause ladumine ja kirjutamine. Täis- ja kaashäälikud. Täishäälikuühendi vaatlus. Täishääliku pikkuse eristamine ja õigekiri, kaashääliku pikkusega tutvumine õpitud sõnades. Sulghäälik (k, p, t) omasõnade alguses. i ja j ning h sõna alguses seoses tähtede õppimisega. Suur algustäht lause alguses, inimese- ja loomanimedes, kohanimedes. Liitsõna vaatlus (moodustamine). Etteütlemise järgi kirjutamine õpitud keelendite ulatuses (20–25 sõna lihtlausekena).</p>
---------------------------	--	--

2.1.4. Eesti keele õpitulemused ja õppesisu 2. klassis

2. klassis õpitakse eesti keelt 5 tundi nädalas. Õpe toimub baasõppe tundides ja projektõppe tundides. Lisaks õpitakse eesti keelt LAK-õppe meetodil ka muusika ja liikumise ning loovainete tundides. 2. klassis on 60% õppest eesti keeles.

Teema	Õpitulemused	Õppesisu
Suuline keelekasutus (kuulamine ja kõnelemine)	Õpilane: <ol style="list-style-type: none"> 1) eristab täis- ja suluta hääliku pikkusi; 2) kuulab õpetaja ja kaaslaste eakohast teksti ning toimib saadud sõnumi kohaselt õpetaja abil; 3) koostab kuuldu põhjal lihtsama skeemi ja kaardi õpetaja abil; 4) kasutab kõnes terviklauseid; 5) teab ja leiab vastandtäheendusega sõnu ning õpetaja abil ka lähedase tähendusega sõnu; 6) väljendab arusaadavalt oma soove ja kogemusi väikeses ja suures rühmas; vestleb oma kogemustest ja loetust; 7) annab õpetaja abil edasi lugemispala, õppeteksti, filmi ja teatrietenduse sisu; 8) koostab õpetaja abil jututüki pildiseeria, pildi või küsimuste toel; mõtleb jutule alguse või lõpu; 9) vaatleb ja kirjeldab nähtut, märkab erinevusi ja sarnasusi õpetaja suunavate küsimuste toel; 10) esitab luuletust peast. 	Kuulamine. Hääliku pikkuste eristamine, põhivõrk suluta kaashäälikul. Õpetaja ja kaaslaste suulise mitmeastmelise juhendi meeldejätmise ja selle järgi toimimine. Õpetaja ettelõetud ainetekstist oluliste mõistete leidmine ja lihtsa skeemi koostamine õpetaja juhendamisel. Kaaslaste ettelugemise kuulamine ja hinnangu andmine ühe aspekti kohta (õigsus, pausid ja intonatsioon mõtte toetajana). Kõnelemine. Sõnatäheenduste selgitamine ja täpsustamine aktiivse sõnavara laiendamiseks. Kuuldud jutu ümberjutustamine; pikema dialoogi jälgimine, hinnangud tegelastele ja sisule. Hääldus- ja intonatsiooniharjutused. Eneseväljendus dramatiseeringus ja rollimängus. Kõne eri nüansside (tempo, hääletugevus, intonatsioon) esiletoomine dramatiseeringus jm esituses. Kõnelemine eri olukordades (telefonitsi, rühma esindajana), rollimängud. Nii enese kui ka teiste tööde tunnustav kommenteerimine. Oma arvamuse avaldamine (raamatu, filmi jm) kohta ja selle põhjendamine. Arutlemine paaris ja rühmas: oma suhtumise väljendamine, nõustumine ja mittenõustumine, ühiste seisukohtade otsimine. Sündmuse, isiku, looma, eseme kirjeldamine tugisõnade, skeemi,

		<p>tabeli abil. Mõtete väljendamine terviklausetena. Küsimuste moodustamine, küsimuste esitamine ja neile vastamine. Eri meeleoluga luuletuste (aastaajad, laste elu) mõtestatud peast esitamine</p>
Lugemine	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) loeb õpitud teksti suhteliselt õigesti, ladusalt (lugemistempo võib olla kõnetempost aeglasem), parandab ise oma lugemisvigu, enamasti väljendab intonatsioon loetava sisu; 2) mõistab häälega või endamisi lugedes loetu sisu; 3) vastab teemakohastele (ka lihtsamatele tekstis mitte otsese infoga seotud) küsimustele; 4) leiab tekstis iseseisvalt vastused konkreetsetele küsimustele ja töötab õpetaja abiga eakohaste juhiste alusel; 5) tunneb ära jutu, luuletuse, mõistatuse, näidendi ja vanasõna; 6) kasutab lihtsamat seletavat sõnaraamatud õpetaja abiga sõnade leidmiseks algustähe järgi; 7) on lugenud vähemalt 3 lasteraamatut, nimetab tegelasi ja annab edasi loetu sisu mõne huvitava, enam meeldinud episoodi järgi. 	<p>Lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi, sobiva intonatsiooni kasutamine.</p> <p>Lugemistehniliselt raskete sõnade ja sõnaühendite lugema õppimine.</p> <p>Kahekõne lugemine, intonatsiooni ja tempo valik saatelause alusel ja partnereid arvestades.</p> <p>Eri liiki lühitekstide (teade, kiri, ajakirja rubriik, seletav sõnaraamat) mõistev lugemine.</p> <p>Oma ja õpetaja käekirjalise teksti lugemine klassitahvlilt ja vihikust.</p> <p>Raamatu/teksti üldine vaatlus: teksti paigutus, sisukord, õppeülesannete esitus.</p> <p>Üksikute tingmärkide (õppekirjanduse tingmärgid, liiklusmärgid jms), skeemide, kaartide ja tabelite lugemine õppekirjanduses ning lasteraamatutes.</p> <p>Teksti sisu aimamine pealkirja, piltide, üksiksõnade jm alusel.</p> <p>Tekstist õpitavate keelendite, samuti sünonüümide, otsese ja ülekantud tähendusega sõnade jms leidmine.</p> <p>Õpiku sõnastiku kasutamine.</p> <p>Tekstis küsimuse, palve, käsu ja keelu äratundmine.</p> <p>Loetud jutustuse ja muinasjutu kohta kava koostamine (teksti jaotamine osadeks); skeemi/kaardi koostamine õpetaja abiga.</p> <p>Loetu põhjal teemakohastele küsimustele vastamine (ka siis, kui vastus otse tekstis ei sisaldu).</p> <p>Loole alguse ja lõpu mõtlemine. Tegelasete iseloomustamine.</p> <p>Luuletuste ilmikas (mõtestatud) esitamine. Riimuvate sõnade leidmine õpetaja abiga.</p> <p>Tekstiliikide eristamine: jutustus, luuletus, näidend, mõistatus,</p>

		<p>vanasõna. jutustus, näidend, muistend. Loetud raamatu tutvustamine ja soovitamine. Vajaliku teose otsimine kooli või kodukoha raamatukogust autori ja teema järgi täiskasvanu abiga.</p>
Kirjutamine	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kasutab kirjutades õigeid väikeste ja suurte kirjatähtede tähekujusid ja seoseid; 2) kirjutab tahvlilt või õpikust ära; 3) täidab iseseisvalt õpilaspäevikut ja kujundab vihikut, paigutab näidise järgi tööd vihikulehele, kirja joonelisele lehele, varustab töö kuupäevaga; 4) koostab õpetaja abiga kutse, õnnitluse ja teate; 5) kirjutab loovtöö ning ümberjutustuse pildiseeria, tugisõnade ja küsimuste abil; 6) eristab häälikut, tähte, täis- ja kaashäälikut, silpi, sõna, lauset, täishäälikuühendit; 7) kirjutab õigesti sulghääliku omasõnade algusesse ja omandatud võõrsõnade algusesse; 8) märgib kirjas õigesti täishäälikuid; 9) teab peast võõrtähtedega tähestikku; 10) alustab lauset suure algustähega ja lõpetab punkti või küsimärgiga; 11) kasutab suurt algustähte inimeste ja loomade nimedes, tuttavates kohanimedes; 12) kirjutab õigesti sõnade lõppu -d (mida teed?), -te (mida teete?), -sse (kellesse? millesse?), -ga (kellega? millega?), -ta (kelleta? milleta?); 13) kirjutab etteütlemise järgi õpitud keelendite ulatuses sisult tuttavat teksti ja kontrollib 	<p>Kirjatehnika. Suurte ja väikeste kirjatähtede kordamine. Kirjutamise tehnika arendamine: ühtlane kirjarida, õiged tähekujud ja seosed nii väikestel kui suurtel kirjatähtedel. Näidise järgi kirjatöö paigutamine vihiku lehele, kirjapaberile; kuupäeva kirjutamine. Kirjalik tekstiloomine. Kutse, õnnitluse ja teate koostamine õpetaja abiga. Tekstilähedase ümberjutustuse kirjutamine küsimuste ja tugisõnade toel. Loovtöö skeemi, kaardi toel; fantaasialugu. Jutu ülesehitus: alustus, sisu ja lõpetus; jutule alguse ja lõpu kirjutamine. Omakirjutatud teksti üle kaaslasega arutlemine. Õigekeelsus. Varasemale lisanduvalt keeleteadmised: täishäälikuühendi õigekiri, suluta kaashääliku pikkus ja õigekiri; k, p, t s-i ja h kõrval; i ja j silbi alguses, h sõna alguses. Silbitamine, poolitamise üldpõhimõtted. Lauseliik ja lõpumärk (jutustav e väit- ja küsilause). Koma kasutamine liitlause kirjutamisel et, sest, aga, kuid puhul. Suur algustäht oma kooli ja tuttavates kohanimedes. Sõnade lõpu õigekiri –d (mida teed?), -te (mida teete?), -sse (kellesse? millesse?), -ga (kellega? millega?), -ta (kelleta? milleta?). ma, sa, ta, me, te, nad õigekiri. Etteütlemise järgi kirjutamine õpitud keelendite ulatuses (20–25 sõna lihtlausestena).</p>

	kirjutatut näidise järgi (20–25 sõna lihtlausetena).	
--	--	--

2.1.5. Eesti keele õpitulemused ja õppesisu 3. klassis

3. klassis õpitakse eesti keelt 5 tundi nädalas. Õpe toimub baasõppe tundides ja projektõppe tundides. Lisaks õpitakse eesti keelt LAK-õppe meetodil ka muusika ja liikumise ning loovainete tundides. 3. klassis on 63% õppest eesti keeles.

Teema	Õpitulemused	Õppesisu
Suuline keelekasutus (kuulamine ja kõnelemine)	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kuulab mõtestatult eakohast teksti, toimib saadud sõnumi või juhendite järgi; 2) väljendab end suhtlusolukordades selgelt ja arusaadavalt: palub, küsib, selgitab, keeldub, vabandab, tänab; vastab küsimustele, kasutades sobivalt täislauseid ning lühivastuseid; 3) vaatleb sihipäraselt, kirjeldab eesmärgipäraselt nähtut, eset, olendit, olukorda, märkab erinevusi ja sarnasusi; 4) avaldab arvamust kuuldu, vaadeldu ja loetu kohta; 5) annab küsimuste toel arusaadavalt edasi õppeteksti, lugemispala, pildiraamatu, filmi ja teatrietenduse sisu; koostab kuuldu/loetu põhjal skeemi/kaardi; 6) jutustab loetust ja läbielatud sündmusest; jutustab pildiseeria, tugisõnade, 	<p>Kuulamine. Hääliku pikkuste eristamine, põhirõhk sulghääliku pikkusel. Pikema suulise juhendi meeldejätmise ja selle järgi toimimine. Kaaslase ja õpetaja juhtnõrde kuulamine, nende järgi toimimine. Ettelugemise kuulamine. Kaaslase ettelugemise hindamine ühe aspekti kaupa (õigsus, pausid ja intonatsioon mõtte toetajana). Kuuldu ning nähtu kommenteerimine. Fakti ja fantaasia eristamine. Õpetaja etteloetud ainetekstist oluliste mõistete leidmine ning lihtsa skeemi koostamine. Kuuldu (muinasjutt, lühijutt lapse elust, proosa-, luule ja ainetekst), nähtu (lavastus, film) sisu ümberjutustamine. Dialogi jälgimine, hinnangud tegelastele ja nende ütlustele. Kõnelemine. Hääldus- ja intonatsiooniharjutused. Selge häälduse jälgimine teksti esitades. Kõne eri nüansside (tempo, hääletugevuse, intonatsiooni) esiletoomine dramatiseeringus jm esituses. Sobivate kõnetuste (palumine, küsimine, keeldumine, vabandust</p>

	<p>märksõnaskeemi ja küsimuste toel; mõtleb jutule alguse ja lõpu;</p> <p>7) leiab väljendamiseks lähedase ja vastandtäheendusega sõnu;</p> <p>8) esitab luuletust peast.</p>	<p>palumise, tänamise) valik suhtlemisel.</p> <p>Suuline selgitus, kõnetus - ja viisakusväljendid, teietamine ja sinatamine.</p> <p>Kõnelemine eri olukordades: vestlus tundmatuga, sh telefonitsi, klassi/kooli esindamine, võistkonda kutsumine, koostegevusest loobumine jms.</p> <p>Sõnavara arendamine: sõnatäheenduse selgitamine ja täpsustamine, aktiivse sõnavara laiendamine, lähedase ja vastandtäheendusega sõna leidmine. Eri teemadel vestlemine sõnavara rikastamiseks, arutamine paaris ja väikeses rühmas. Oma arvamuse avaldamine, nõustumine ja mittenõustumine, ühiste seisukohtade otsimine, kaaslaste arvamuse küsimine.</p> <p>Mõtete väljendamine terviklausetena ja sobiva sõnastusega (sõnavalik, mõtte lõpuleviimine).</p> <p>Küsimuste moodustamine ja esitamine ning neile vastamine.</p> <p>Jutustamine kuuldu, nähtu, läbielatu, loetu, pildi, pildiseeria ja etteantud teema põhjal; aheljutustamine. Sündmuste, isiku, looma, eseme jm kirjeldamine tugisõnade, skeemi ning tabeli abil.</p> <p>Eneseväljendus dramatiseeringus ja rollimängus erisuguste meeleolude väljendamiseks.</p> <p>Tuttava luuletuse ja dialoogi ilmekas (mõtestatud) esitamine.</p> <p>Nii enese kui ka teiste tööde tunnustav kommenteerimine õpetaja juhiste alusel.</p>
<p>Lugemine</p>	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) loeb nii häälega ja kui endamisi ladusalt ja teksti mõistes; mõistab lihtsat plaani, tabelit, diagrammi, kaarti; 2) loeb õpitud teksti ette õigesti, selgelt ja sobiva intonatsiooniga; 3) töötab tekstiga eakohaste juhiste alusel; 4) vastab suulistele ja lühikestele kirjalikele 	<p>Raamatu/teksti üldine vaatlus: teksti paigutus, sisukord, õppeülesannete esitus.</p> <p>Teksti ülesehitus: pealkiri, teksti osad (lõigud, loo alustus, sisu, lõpetus).</p> <p>Lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi (õige hääldus, ladusus, pausid, intonatsioon, tempo). Ladus ja automatiseerunud lugemine.</p> <p>Oma ja kaaslaste lugemistehnika hindamine õpetaja juhiste alusel.</p>

	<p>küsimustele loetu kohta;</p> <p>5) eristab kirjalikus tekstis väidet, küsimust, palvet, käsku, keeldu;</p> <p>6) tunneb ära jutustuse, luuletuse, näidendi, muinasjutu, mõistatuse, vanasõna, kirja;</p> <p>7) on lugenud läbi vähemalt 4 eesti ja väliskirjaniku teost, kõneleb loetud raamatust; teab nimetada mõnd lastekirjanikku.</p>	<p>Oma ja õpetaja käekirjalise teksti lugemise klassitahvlilt ja vihikust.</p> <p>Jutustava ja kirjeldava teksti ning tarbe- ja teabeteksti (õpilaspäeviku, kutse, õnnitluse, saatekava, tööjuhendi, raamatu sisukorra, teate, eeskirja, retsepti, õpikuteksti, teatmeteose teksti, ajalehe- ja ajakirja ning muu meediateksti) lugemine.</p> <p>Üksikute tingmärkide (õppekirjanduse tingmärgid, liiklusmärgid jms), skeemide, kaartide ja tabelite lugemine õppekirjanduses, lasteraamatutes ning lasteajakirjanduses. Sõna, lause ning teksti sisu mõistmine.</p> <p>Tekstis küsimuse, palve, käsu ja keelu äratundmine.</p> <p>Teksti sisu ennustamine pealkirja, piltide ja üksiksõnade järgi.</p> <p>Töö tekstiga: tekstist õpitavate keelendite, sünonüümide, otsese ja ülekantud tähendusega sõnade leidmine.</p> <p>Õpiku sõnastiku iseseisev kasutamine.</p> <p>Teksti jaotamine osadeks ning tekstiosade pealkirjastamine.</p> <p>Loetava kohta kava, skeemi, kaardi koostamine.</p> <p>Loetu põhjal teemakohastele küsimustele vastamine.</p> <p>Loole alguse ja lõpu mõtlemine.</p> <p>Teksti teema ja peamõtte sõnastamine, tegelaste iseloomustamine.</p> <p>Jutustavate luuletuste ja proosateksti mõtestatud esitamine.</p> <p>Riimuvate sõnade leidmine.</p> <p>Kahekõne lugemine, intonatsiooni ja tempo valik saatelause alusel ning partnereid arvestades.</p> <p>Loetud raamatust jutustamine, loetule emotsionaalse hinnangu andmine ja raamatust lühikokkuvõtte tegemine. Vajaliku raamatu leidmine iseseisvalt.</p> <p>Tekstiliiikide eristamine: muinasjutt, mõistatus, vanasõna, luuletus, jutustus, näidend, kiri. Kirjandus: folkloorne lastelaul, liisusalm, jutustus, muinasjutt, muistend, luuletus, kahekõne, näidend, sõnamänguline tekst, piltjutt, mõistatus, vanasõna.</p>
--	---	---

<p>Kirjutamine</p>	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kasutab kirjutades õigeid tähekujusid ja -seoseid, kirjutab loetava käekirjaga; 2) kirjutab tahvlilt ja õpikust õigesti ära; paigutab teksti korrektselt paberile, vormistab vihiku/õpilaspäeviku nõuetekohaselt; 3) valdab eesti häälikkirja aluseid ja õpitud keelendite õigekirja: eristab häälikut ja tähte, täis- ja kaashäälikut, häälikuühendit, silpi, sõna, lauset; märgib kirjas häälikuid õigesti; eristab lühikesi, pikki ja ülipikki täis- ja suluta kaashäälikuid; kirjutab õigesti asesõnu; 4) märgib õpitud sõnades õigesti kaashäälikuühendit; kirjutab õigesti sulghääliku omandatud oma- ja võõrsõnade algusse; märgib kirjas õigesti käänd- ja pöördõnade õpitud lõppe ja tunnuseid; teab peast võõrtähtedega tähestikku, kasutab lihtsamat sõnastikku ja koostab lihtsaid loendeid tähestikjärjestuses; 5) kirjutab suure algustähega lause alguse, inimese- ja loomanimed ning õpitud kohanimed; 6) piiritleb lause ja paneb sellele sobiva lõpumärgi; 7) kirjutab etteütlemise järgi sisult tuttavat teksti ja kontrollib kirjutatut näidise järgi (30–40 sõna); 8) koostab kutse, õnnitluse, teate, e-kirja; kirjutab eakohase pikkusega loovtöid (k.a. ümberjutustusi) küsimuste, tugisõnade, joonistuse, pildi, pildiseeria, märksõnaskeemi või kava toel. 	<p>Kirjatehnika. Kirjutamise tehnika süvendamine, oma loetava käekirja kujundamine, kirjutamise kiiruse arendamine. Kirjutamisvilumuse saavutamine (õiged tähekujud ja proportsioonid, loetav käekiri, ühtlane kirjarida, kirjatöö nõuetekohane välimus, töö vormistamine). Teksti ärakiri tahvlilt ja õpikust. Kirjutatu kontrollimine õpiku ja sõnastiku järgi. Oma kirjavea parandamine. Etteütlemise järgi kirjutamine. Tahvlile, vihikusse ja õpilaspäevikusse kirjutamine. Tarbeteksti kirjutamine näidise järgi: kutse, ümbrik. Õigekiri. Tähestiku järjekord. Täis- ja kaashäälikuühendi õigekiri. Täis- ja suluta kaashääliku pikkuse kordamine, sulghääliku pikkuse eristamine ja õigekiri õpitud sõnades. k, p, t s-i ja h kõrval. i ja j õigekiri (v.a võõrsõnades ja tegijanimedes). h sõna alguses. Sulghäälik oma- ja võõrsõnade alguses. Suur algustäht lause alguses, inimese- ja loomanimedes, tuntumates kohanimedes. Väike algustäht õppeainete, kuude, nädalapäevade, ilmakaarte nimetustes. Poolitamise harjutamine. Liitsõna. Nimi-, omadus- ja tegusõna. Ainsus ja mitmus. Sõnavormide moodustamine küsimuste alusel. Mitmuse nimetava ning sse-lõpulise sisseütleva, kaasaütleva ja ilmaütleva käände lõpu õigekirjutus. Olevik ja minevik. Pöördelõppude õigekirjutus. Erandliku õigekirjaga ase- ja küsisõnad (ma, sa, ta, me, te, nad, kes, kas, kus). Väit - (jutustav), küsi - ja hüüdlause. Lause lõpumärgid. Koma kasutamine loetelus; et, sest, vaid, kuid, aga, siis, kui puhul; sidesõnad, mis koma ei nõua. Etteütlemise järgi kirjutamine õpitud keelendite ulatuses (30–40 sõna). Oma kirjavea iseseisev leidmine. Sõnavara: lähedase ja vastandtähendusega sõna. Sõna ja tema</p>
---------------------------	--	---

		<p>vormide õigekirja ning tähenduse omandamine ja täpsustamine. Tekstiloome. Lausete laiendamine ja sidumine tekstiks. Tarbeteksti (ajaleheartikli, teate, nimekirja jne) kirjapanek tugisõnade või kava toel. Ümberjutustuse kirjutamine tugisõnade, skeemi, kaardi või kava toel. Loovtöö kirjutamine (vabajutt, jutt pildi, pildiseeria, küsimuste, skeemi, kaardi või kava toel, fantaasialugu). Jutu ülesehitus: alustus, sisu, lõpetus. Sündmusest ja loomast kirjutamine. Jutule alguse ja lõpu kirjutamine. Kirja kirjutamine.</p>
--	--	--

2.2. Vene keel

2.2.1. Vene keele õppeaine kirjeldus

Avatud Koolis on vene keele oskus nii õppekavas sätestatu omandamise alus kui ka õppekava eesmärk. Vene keelt õpitakse alates 1. klassist baasõppe tundides ehk ainetundides ning LAK-õppe meetodil projektõppe tundides, muusika ja liikumise ning loovainete tundides. I kooliastmes toimub 35% õppes vene keeles. Õpilased omandavad teadmisi ja oskusi, mis võimaldavad neil toime tulla eakohaste suuliste ja kirjalike tekstidega. Vene keele õpieesmärke taotletakse mitme õppevaldkonna kaudu.

Vene keelt õppides omandatakse keele- ja kirjandusteadmisi ning saadakse erinevaid lugemise, kirjutamise ja suhtlemise kogemusi. Vene keele õppimine toetab ka õpilaste identiteedi ja enesehinnangu kujunemist ning kultuurilist ja sotsiaalset arengut.

1.– 3. klassis on vene keel kirjandusega lõimitud õppeaine, milles taotletakse nii keele- kui ka kirjandusõpetuse eesmärke. Avatud Koolis õpetatakse vene keelt lähtudes kaheasuunalise keelekümbeluse põhimõtetest ja LAK-õppe meetodidest. Erineva koduse keelega õpilased õpivad vene keelt koos ning omandavad I kooliastme lõpuks nõutavad õpieesmärgid vähemalt rahuldaval tasemel. Õpetaja diferentseerib õppetööd klassiruumis nii, et meetodid ja tunni tempo vastaksid erineva keeletasemega õpilaste vajadustele. Vene keele tundides toetatakse nii vene keelt emakeelena kui ka vene keelt sihtkeelena õppivate õpilaste arengut. Õppeprotsessis töötavad erineva koduse keelega lapsed koos ja toetavad üksteise õppimist.

I kooliastmes kujundatakse õpilaste teadmisi ja oskusi neljas keelises valdkonnas (kõnelemine, kuulamine, lugemine, kirjutamine) ning õigekeelsust. I kooliastmes on vene keele õpe peamiselt praktiline. Õpilased omandavad algteadmised keelest ja kirjandusest, õpivad õigesti kõnelema, lugema, kirjutama ja tähelepanelikult kuulama, arendatakse õpilaste tähelepanuvõimet ja lugemishuvi.

Vene keele õpetamise põhimõtted

- 1) Vene keelt õpetatakse lähtudes **kaheasuunalise keelekümbeluse põhimõtetest ja LAK-õppe meetodidest.**

- 2) Õpe toimub **baasõppe tundides, projektõppe tundides, muusika ja liikumise ning loovainete tundides**. Toetatakse lõimingu teiste õppeainetega ja kesksete teemadega.
- 3) Õpilane on õpetaja **võrdväärne partner**, õpetaja tähtsustab õpilaste eelteadmisi ja huvisid, suunab neid oma potentsiaali avastama ja rakendama. Õppe keskmes on õpilased, kelle **individuaalsusega on iga tunni planeerimisel arvestatud**.
- 4) Kasutatakse **diferentseeritud õppeülesandeid**, mille sisu ja raskusaste toetavad individualiseeritud käsitlust ning suurendavad õpimotivatsiooni.
- 5) Toetatakse õpilaste **teadmiste, oskuste ja hoiakute** arengut, sealjuures on põhiorhk hoiakute kujundamisel.
- 6) Arvestatakse õpilaste **võimeid ja suutlikkust, kohalikku eripära ning muutusi ühiskonnas**.
- 7) Kasutatakse **mitmekülgset õppemeetodite valikut** rõhuasetusega aktiivõppemeetoditel.
- 8) Õpilastele võimaldatakse **õppida üksi ja koos teistega** (paaris- ja rühmatööd), et toetada nende kujunemist aktiivseteks ning iseseisvateks õppijateks
- 9) **Iseseisva õppe ajal** on õpilastel võimalus omas tempos ülesandeid lahendada ning saada õpetajalt selle kohta tagasisidet.
- 10) **Koostöise õppimise vormis** on õpilastel lisaks vene keele osaoskuste õppimisele võimalus arendada oma sotsiaalseid ja emotsionaalseid oskusi, koostööoskusi ja eneseväljendusoskust.
- 11) Kasutatakse **nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogial** põhinevaid mitmekesiseid õpikeskkondi ning õppematerjale ja -vahendeid.
- 12) Võimaldatakse siduda õpet **koolivälise eluga** (kohtuda erinevate spetsialistidega, kaasata vanemaid jne), et kogu ainekäsitus oleks võimalikult **elulähedane** ja õpilased saaksid võimalikult palju keelepraktikat.

2.2.2. Vene keele õppe- ja kasvatusesmärgid

I kooliastme õpitulemused kajastavad õpilase head saavutust. 3. klassi lõpetaja:

- 1) saab õpitud temaatika piires aru lauseist ja sageli kasutatavaist väljendeist;

- 2) mõistab olulist õpitud temaatika piires;
- 3) tuleb teda puudutavates igapäevastes suhtlusolukordades toime õpitavat keelt emakeelena kõnelejaga;
- 4) mõistab suulisi ja kirjalikke küsimusi ning vastab nendele, kasutades kõnes ja kirjas sobivaid lühivastuseid ning terviklauseid;
- 5) kasutab kirjutades õigeid tähekujusid ja -seoseid ning kirjutab loetava käekirjaga;
- 6) oskab sihipäraselt vaadelda ja nähtut kirjeldada ning märkab erinevusi ja sarnasusi;
- 7) kirjeldab eesmärgipäraselt eset, olendit ja olukorda;
- 8) jutustab endast ja lähiümbruses toimunust;
- 9) kuulab mõtestatult eakohast teksti;
- 10) loeb õpitud teksti selgelt, ladusalt ja õigesti ning saab sellest aru, mõistab lihtsat plaani, tabelit, diagrammi ja kaarti;
- 11) loeb eakohast ilu- ja aimekirjandust;
- 12) kirjutab õpitud keelendite piires õigesti;
- 13) jutustab ja kirjutab küsimuste, pildi, pildiseeria, märksõnade või kava abil;
- 14) töötab õpetaja juhendamisel iseseisvalt, paaris ja rühmas; töötab tekstiga õpetaja juhiste alusel;
- 15) seab endale õpieesmärke ning hindab koostöös kaaslaste ja õpetajaga oma saavutusi.

Vene keelt emakeelena ja vene keelt sihtkeelena õppivate õpilaste keeletase 3. klassi lõpuks osaoskuste lõikes

Vene keel	Kuulamine	Lugemine	Rääkimine	Kirjutamine
emakeel	emakeel	emakeel	emakeel	emakeel
sihtkeel	A2.2	A.2.2	A.2.2	A.2.2

Kuulamine. 3. klassi lõpetaja:

- 1) oskab määrata häälikute järgnevust sõnas ja sõna häälikulist koostist;
- 2) määrab foneetiliste sõnade piirid, liigendab sõna silpideks, eristab rõhulisi ja rõhutuid silpe;
- 3) liigitab lauseid suhtluseesmärgi (väit-, küsi- ja käsklauseid) ning tundevärvingu (hüüd- ja mittehüüdlauseid) põhjal, eristab lausetüüpe intonatsiooni järgi;
- 4) eristab kõnevorme (dialog, monoloog), kõnetüüpe (kirjeldus, jutustus) ning žanre (luuletus, jutustus, muinasjutt);
- 5) eristab stiililt ja žanrilt erinevaid suulisi tekste;
- 6) määrab audioteksti teema ja peamise mõtte, jätab meelde teksti sisu ning täidab õpetaja korraldusel tekstipõhiseid ülesandeid.

Suuline kõne. 3. klassi lõpetaja:

- 1) hääldab õigesti ja selgelt häälikuid ning häälikuühendeid sõnades;
- 2) teab peast vene tähestikku;
- 3) koostab ja hääldab õige intonatsiooniga väit-, küsi- ja käsklauseid;
- 4) vastab küsimustele, kasutades sobivalt täislauseid ja lühivastuseid;
- 5) annab küsimustele toetudes arusaadavalt edasi õppeteksti, lugemispala, pildiraamatu, filmi ja teatrietenduse sisu;
- 6) koostab lihtsaid jutustavaid ja kirjeldavaid tekste küsimuste, märksõnade ning lihtsa plaani abil;
- 7) oskab suhtlusolukordades küsida, paluda, selgitada, keelduda, vabandust paluda, tänada;
- 8) mõtleb loole alguse ja lõpu;
- 9) loeb peast luule- ja proosatekste.

Lugemine. 3. klassi lõpetaja:

- 1) loeb nii häälega kui ka endamisi ladusalt ja teksti mõistes;
- 2) töötab tekstiga eakohaste juhiste alusel;

- 3) eristab kirjalikus tekstis väidet, küsimust, palvet, käsku ja keeldu;
- 4) tunneb ära jutustuse, luuletuse, näidendi, muinasjutu, mõistatuse, vanasõna ja kirja;
- 5) on lugenud eri žanris tekste ja kõneleb loetud tekstidest;
- 6) kasutab sihipäraselt raamatu tiitellehte ja viiteaparatuuri;
- 7) mõistab tabelleid, diagramme, skeeme ja tingmärke paberilt ning arvutist;
- 8) teab nimetada mõnda lastekirjanikku.

Kirjutamine. 3. klassi lõpetaja:

- 1) kasutab kirjutades õigeid tähekujusid ja -seoseid ning kirjutab loetava käekirjaga;
- 2) kirjutab vajaliku info vihikusse, päevikusse ja tahvlile ning vormistab selle korrektselt;
- 3) kirjutab suure algustähega lause alguse, inimese- ja loomanimed ning õpitud kohanimed;
- 4) piiritleb lause ja paneb sellele sobiva lõpumärgi;
- 5) kirjutab etteütlemise järgi sisult tuttavaid sõnu, lauseid ja lühemat teksti ning kontrollib kirjutatut näidise põhjal;
- 6) kirjutab kirjeldavaid ja jutustavaid tekste ning vormistab need korrektselt;
- 7) oskab oma kirjalikke töid parandada.

2.2.3. Vene keele õpitulemused ja õppesisu 1. klassis

1. klassis õpitakse vene keelt 3 tundi nädalas. Õpe toimub baasõppe tundides ja projektõppe tundides. Lisaks õpitakse vene keelt LAK-õppe meetodil ka muusika ja liikumise ning loovainete tundides. 1. klassis on 40% õppest eesti keeles.

Teema	Õpitulemused	Õppesisu
Kuulamine	Õpilane: <ol style="list-style-type: none"> 1) tunneb vene keele tähestikku; 2) määrab sõna häälikulise koostise, eristab täis- ja kaashäälikuid ning palataliseeritud ja palataliseerimata kaashäälikuid; 3) määrab foneetiliste sõnade piirid, liigendab sõna silpideks; 4) toimib õpetaja ja kaaslaste suulise juhendi järgi. 	Keele roll inimese elus. Keel kui peamine suhtlusvahend. Tähestik. Hääliku ja tähe suhe. Helide, häälte ja häälikute eristamine (asukoht ja järjekord sõnas). Vene keele täis- ja kaashäälikute süsteem: rõhulised ja rõhutud täishäälikud, paaris- ja paaritud kaashäälikud, helilised ja helitud kaashäälikud. Sõna kui keeleühik. Silbitamine. Sõna tähendus. Õpetaja ja kaaslaste kuulamine ning suulise juhendi järgi toimimine. Õpetaja ja kaaslaste ettelugemise kuulamine. Kuuldu ja nähtu kommenteerimine.
Suuline kõne	Õpilane: <ol style="list-style-type: none"> 1) hääldab õigesti ja selgelt häälikuid ning häälikuühendeid sõnades; 2) väljendab end suhtlusolukordades arusaadavalt: palub, küsib, tänab, vabandab; 3) jutustab suunavate küsimuste toel kuuldu, nähtu, loetu; 4) koostab õpetaja abiga pildiseeria või küsimuste toel suulise jutu; 5) esitab luuletust peast. 	Hääldus- ja intonatsiooniharjutused. Häälduse harjutamine, hääle tugevuse kohandamine olukorrale. Sobivate kõnetuste (palumine, küsimine, keeldumine, vabandust palumine, tänamine) valik suhtlemisel. Lihtlauseliste küsimuste moodustamine, küsimuste esitamine ja neile vastamine. Jutustamine kuulatu, nähtu, läbielatu, loetu, pildi, pildiseeria, etteantud teema põhjal; aheljutustamine. Eneseväljendus dramatiseeringus ja rollimängus. Tuttava luuletuse, dialoogi peast esitamine tugisõnade, skeemi, tabeli abil. Eri meeleoluga luuletuste (aastaajad, laste elu)

		mõtestatud peast esitamine.
Lugemine	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) tunneb häälik-tähelist vastavust, loeb õpitud teksti enam-vähem ladusalt, lausehaaval üksiku peatusega raskema sõna ees oma kõnetempos või sellest aeglasemalt; 2) mõistab häälega või endamisi (vaikse häälega või huuli liigutades) lugedes loetu sisu; 3) vastab teksti kohta käivatele küsimustele, mille vastused on palas otsesõnu öeldud. 	<p>Tähestik. Hääliku ja tähe suhe. Trükitähtede (nii suurte kui väikeste) tundma õppimine. Tähtedest sõnade ja sõnadest lausete lugemine. Silpidest sõnade moodustamine.</p> <p>Lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi (õige hääldus, ladusus, pausid, intonatsioon, tempo). Lugemistehniliselt raskete sõnade ja sõnaühendite lugema õppimine.</p> <p>Oma ja õpetaja käekirjalise teksti lugemine klassitahvlilt ja vihikust. Raamatu/teksti üldine vaatlus: teksti paigutus, sisukord, õppeülesannete esitus.</p> <p>Jutustava ja kirjeldava teksti ning teabeteksti (õpilaspäevik, kutse, õnnitlus, saatekava, tööjuhend, raamatu sisukord) lugemine. Sõna, lause, teksti sisu mõistmine. Teksti sisu ennustamine pealkirja, piltide, üksiksõnade jm alusel. Tegelaste iseloomustamine. Küsimustele vastamine, millele vastus on tekstis otsesõnu kirjas.</p>
Kirjutamine	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kasutab õigeid kirjutamisvõtteid, teab, kuidas väikesi ja suuri kirjatähti kirjutatakse ning sõnas õigesti seostatakse; 2) kirjutab vajaliku info vihikusse, päevikusse ja tahvlile ning vormistab selle korrektselt; 3) teab, et lause lõpeb punktiga; 4) teab, et lause alguses, inimeste, loomade, oma kodukoha nimes kasutatakse suurt algustähte; 5) kirjutab õigesti oma nime; 6) alustab lauset suure algustähega ja lõpetab punkti või küsimärgiga; 7) kasutab suurt algustähte inimeste ja loomade nimedes, tuttavates kohanimedes; 	<p>Kirjatehnika. Kirja eelharjutused. Kirjutamine pliiatsi ja kriidiga, joonistähtede kirjutamine. Õige pliiatsihoid ja kirjutamisasend istudes ja seistes (tahvli juures). Väikeste kirjatähtede õppimine. Suurte kirjatähtede õppimine (vajadusel 2.klassis). Tähtede seostamine. Tahvlile, vihikusse ja õpilaspäevikusse kirjutamine. Töö vormistamine näidise järgi, töö puhtus, käekirja loetavus. Teksti ära kiri tahvlilt, õpikust.</p> <p>Õigekeelsus. Häälik, sõna, lause, tekst. Tähed ja tähestik. Häälikute märkimine kirjas. Sõna ja lause ladumine ja kirjutamine. Täis- ja kaashäälikud. Täishäälikute õigekiri tähtede ж, ч, ш, щ järel. Kaashäälikute palatalisatsiooni kirjas (tähtede и, е, ё, я ja ь abil). Suur algustäht lause alguses, inimese- ja loomanimedes, kohanimedes. Interpunktsioon: kirjavahemärgid loetelu puhul ja lause lõpus.</p> <p>Etteütlemise järgi kirjutamine õpitud keelendite ulatuses (15 – 20</p>

	8) tähistab kaashäälikute palatalisatsiooni kirjas õigesti (tähtede и, е, ё, ю, я ja ь abil); 9) kirjutab lihtsaid etteütusi; 10) oskab oma kirjalikke töid parandada.	sõna lihtlausestena).
--	--	-----------------------

2.2.4. Vene keele õpitulemused ja õppesisu 2. klassis

2. klassis õpitakse vene keelt 3 tundi nädalas. Õpe toimub baasõppe tundides ja projektõppe tundides. Lisaks õpitakse vene keelt LAK-õppe meetodil ka muusika ja liikumise ning loovainete tundides. 2. klassis on 36% õppes vene keeles.

Teema	Õpitulemused	Õppesisu
Kuulamine	Õpilane: 1) määrab sõna häälikulise koostise, eristab täis- ja kaashäälikuid ning palataliseeritud ja palataliseerimata kaashäälikuid; 2) määrab foneetiliste sõnade piirid, liigendab sõna silpideks; 3) eristab kõnevorme (dialoog, monoloog), kõnetüüpe (kirjeldus, jutustus, arutlus) ning žanre (luuletus, jutustus, muinasjutt); 4) koostab kuuldu põhjal lihtsama skeemi ja kaardi õpetaja abil; 5) toimib õpetaja ja kaaslaste suulise juhendi järgi.	Keele roll inimese elus. Keel kui peamine suhtlusvahend. Tähestik. Hääliku ja tähe suhe. Vene keele täis- ja kaashäälikute süsteem: rõhulised ja rõhutud täishäälikud, helilised ja helitud kaashäälikud, palataliseeritud ja palataliseerimata kaashäälikud. Paaris- ja paaritud kaashäälikud: helilised ja helitud, palataliseeritud ja palataliseerimata. Tähtede е, ё, ю, я funktsioonid. Rõhk. Sõna kui keeleühik. Silbitamine. Sõna tähendus. Kõnevormid (dialoog, monoloog). Kõnetüübid (kirjeldus, jutustus, arutelu). Žanrid (luuletus, jutustus, muinasjutt). Õpetaja ja kaaslaste kuulamine ning suulise juhendi järgi toimimine. Õpetaja ja kaaslaste ettelugemise kuulamine. Kuuldu ja nähtu kommenteerimine.
Suuline kõne	Õpilane: 1) hääldab õigesti ja selgelt häälikuid ning häälikuühendeid sõnades;	Kõnelemine. Sõnatähenduste selgitamine ja täpsustamine aktiivse sõnavara laiendamiseks. Hääldus- ja intonatsiooniharjutused.

	<ol style="list-style-type: none"> 2) koostab ning hääldab õige intonatsiooniga väit-, küsi- ja käsklauseid; 3) väljendab arusaadavalt oma soove ja kogemusi väikeses ja suures rühmas; 4) annab õpetaja abil edasi lugemispala, õppeteksti, filmi ja teatrietenduse sisu; 5) koostab lihtsaid jutustavaid ja kirjeldavaid tekste küsimuste, märksõnade ning lihtsa plaani abil; 6) esitab luuletust peast. 	<p>Sobivate kõnetuste (palumine, küsimine, keeldumine, vabandust palumine, tänamine) valik suhtlemisel.</p> <p>Eneseväljendus dramatiseeringus ja rollimängus.</p> <p>Kõne eri nüansside (tempo, hääletugevus, intonatsioon) esiletoomine dramatiseeringus jm esituses.</p> <p>Kõnelemine eri olukordades (telefonitsi, rühma esindajana), rollimängud. Väit-, küsi- ja käsklused.</p> <p>Nii enese kui ka teiste tööde tunnustav kommenteerimine. Oma arvamuse avaldamine (raamatu, filmi jm) kohta ja selle põhjendamine. Arutlemine paaris ja rühmas: oma suhtumise väljendamine, nõustumine ja mittenõustumine, ühiste seisukohtade otsimine.</p> <p>Sündmuse, isiku, looma, eseme kirjeldamine tugisõnade, skeemi, tabeli abil. Mõtete väljendamine terviklausetena. Küsimuste moodustamine, küsimuste esitamine ja neile vastamine.</p> <p>Eri meeoluga luuletuste (aastaajad, laste elu) mõtestatud peast esitamine.</p>
<p>Lugemine</p>	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) loeb õpitud teksti suhteliselt õigesti, ladusalt (lugemistempo võib olla kõnetempost aeglasem), parandab ise oma lugemisvigu, enamasti väljendab intonatsioon loetava sisu; 2) mõistab häälega või endamisi lugedes loetu sisu; 3) vastab lihtsamatele teemakohastele küsimustele loetu kohta; 4) leiab tekstis iseseisvalt vastused konkreetsetele küsimustele ja töötab õpetaja abiga eakohaste juhiste alusel; 5) tunneb ära jutu, luuletuse, mõistatuse, näidendi ja vanasõna. 	<p>Lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi.</p> <p>Lugemistehniliselt raskete sõnade ja sõnatühendite lugema õppimine.</p> <p>Kahekõne lugemine, intonatsiooni ja tempo valik saatelause alusel ja partnereid arvestades.</p> <p>Eri liiki lühitekstide (teade, kiri, ajakirja rubriik, sõnastik) mõistev lugemine.</p> <p>Oma ja õpetaja käekirjalise teksti lugemine klassitahvlilt ja vihikust.</p> <p>Raamatu/teksti üldine vaatlus: teksti paigutus, sisukord, õppeülesannete esitus.</p> <p>Teksti sisu aimamine pealkirja, piltide, üksiksõnade jm alusel.</p> <p>Loetu põhjal teemakohastele küsimustele vastamine. Tegelaste iseloomustamine.</p> <p>Luuletuste ilmikas (mõtestatud) esitamine. Riimuvate sõnade leidmine õpetaja abiga.</p>

		Tekstiliikide eristamine: jutustus, luuletus, näidend, mõistatus, vanasõna.
Kirjutamine	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kasutab kirjutades õigeid väikeste ja suurte kirjatähtede tähekujusid ja seoseid; 2) kirjutab vajaliku info vihikusse, päevikusse ja tahvlile ning vormistab selle korrektselt; 3) tähistab kaashäälikute palatalisatsiooni kirjas õigesti (tähtede и, е, ё, ю, я ja ь abil); 4) alustab lauset suure algustähega ja lõpetab punkti või küsimärgiga; 5) kasutab suurt algustähte inimeste ja loomade nimedes, tuttavates kohanimedes; 6) kirjutab etteütlosti ning lihtsaid jutustavaid ja kirjeldavaid tekste; 7) oskab oma kirjalikke töid parandada. 	<p>Kirjatehnika. Suurte ja väikeste kirjatähtede kordamine. Kirjutamise tehnika arendamine: ühtlane kirjarida, õiged tähekujud ja seosed nii väikestel kui suurtel kirjatähtedel. Näidise järgi kirjatöö paigutamine vihiku lehele, kirjapaberile; kuupäeva kirjutamine.</p> <p>Õigekeelsus. Häälik, sõna, lause, tekst. Tähed ja tähestik. Häälikute märkimine kirjas. Sõna ja lause ladumine ja kirjutamine. Täis- ja kaashäälikud. Täishäälikute õigekiri tähtede ж, ч, ш, щ järel. Kaashäälikute palatalisatsiooni kirjas (tähtede и, е, ё, ю, я ja ь abil). Tähtede ь ja ь kasutamine. Eessõnade õigekiri.</p> <p>Suur algustäht lause alguses, inimese- ja loomanimedes, kohanimedes. Interpunktsioon: kirjavahemärgid loetelu puhul ja lause lõpus.</p> <p>Silbitamine, poolitamise üldpõhimõtted.</p> <p>Lauseliik ja lõpumärk (jutustav e väit- ja küsilause).</p> <p>Kirjalik tekstiloome. Kutse, õnnitluse ja teate koostamine õpetaja abiga. Tekstilähedase ümberjutustuse kirjutamine küsimuste ja tugisõnade toel.</p> <p>Loovtöö skeemi, kaardi toel; fantaasialugu.</p> <p>Jutu ülesehitus: alustus, sisu ja lõpetus; jutule alguse ja lõpu kirjutamine.</p> <p>Etteütlemise järgi kirjutamine õpitud keelendite ulatuses (20 – 25 sõna lihtlausetena).</p>

2.2.5. Vene keele õpitulemused ja õppesisu 3. klassis

3. klassis õpitakse vene keelt 3 tundi nädalas. Õpe toimub baasõppe tundides ja projektõppe tundides. Lisaks õpitakse vene keelt LAK-õppe meetodil ka muusika ja liikumise ning loovainete tundides. 3. klassis on 29% õppes vene keeles.

Teema	Õpitulemused	Õppesisu
Kuulamine	Õpilane: <ol style="list-style-type: none"> 1) määrab sõna häälikulise koostise, eristab täis- ja kaashäälikuid ning palataliseeritud ja palataliseerimata kaashäälikuid; 2) määrab foneetiliste sõnade piirid, liigendab sõna silpideks; 3) liigitab lauseid suhtluseesmärgi (väit-, küsi- ja käsklused) ning tundevärvingu (hüüd- ja mittehüüdlused) põhjal; 4) eristab kõnevorme (dialoog, monoloog), kõnetüpe (kirjeldus, jutustus) ning žanre (luuletus, jutustus, muinasjutt); 5) määrab audioteksti teema ja peamise mõtte; 6) toimib õpetaja ja kaaslaste suulise juhendi järgi. 	Keele roll inimese elus. Keel kui peamine suhtlusvahend. Vene keele täis- ja kaashäälikute süsteem: rõhulised ja rõhutud täishäälikud, helilised ja helitud kaashäälikud, palataliseeritud ja palataliseerimata kaashäälikud. Paaris- ja paaritud kaashäälikud: helilised ja helitud, palataliseeritud ja palataliseerimata. Tähtede e, ё, ю, я funktsioonid. Intonatsioon ja loogiline rõhk. Sõna kui keeleühik. Silbitamine. Sõna tähendus. Väit-, küsi- ja käsklused. Hüüd- ja mittehüüdlused. Kõnevormid (dialoog, monoloog). Kõnetüübid (kirjeldus, jutustus, arutelu). Žanrid (luuletus, jutustus, muinasjutt). Tekst. Pealkiri, teema, põhiidee, teksti plaan. Lõik. Õpetaja ja kaaslaste kuulamine ning suulise juhendi järgi toimimine. Õpetaja ja kaaslaste ettelugemise kuulamine. Kuuldu ja nähtu kommenteerimine.
Suuline kõne	Õpilane: <ol style="list-style-type: none"> 1) hääldab õigesti ja selgelt häälikuid ning häälikuühendeid sõnades; 2) koostab ning hääldab õige intonatsiooniga väit-, küsi- ja käskluseid; 3) arendab vestlust oma elus juhtunust, loetust ja nähtust; 4) koostab lihtsaid jutustavaid ja kirjeldavaid tekste küsimuste, märksõnade ning lihtsa plaani abil; 5) mõtleb loole alguse ja lõpu; 6) loeb peast luule- ja proosatekste. 	Kõnelemine. Sõnatähtede selgitamine ja täpsustamine aktiivse sõnavara laiendamiseks. Hääldus- ja intonatsiooniharjutused. Sobivate kõnetüüpide (palumine, küsimine, keeldumine, vabandust palumine, tänamine) valik suhtlemisel. Eneseväljendus dramatiseeringus ja rollimängus. Kõne eri nüansside (tempo, hääletugevus, intonatsioon) esiletoomine dramatiseeringus jm esituses. Kõnelemine eri olukordades (telefonitsi, rühma esindajana), rollimängud. Väit-, küsi- ja käsklused. Nii enese kui ka teiste tööde tunnustav kommenteerimine. Oma arvamuse avaldamine (raamatu, filmi jm) kohta ja selle põhjendamise. Arutlemine paaris ja rühmas: oma suhtumise väljendamine, nõustumine ja mittenõustumine, ühiste seisukohtade

		<p>otsimine. Sündmuse, isiku, looma, eseme kirjeldamine tugisõnade, skeemi, tabeli abil. Mõtete väljendamine terviklausetena. Küsimuste moodustamine, küsimuste esitamine ja neile vastamine. Eri meeleoluga luuletuste ja proosatekstide mõtestatud peast esitamine.</p>
<p>Lugemine</p>	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) loeb nii häälega ja kui endamisi ladusalt ja teksti mõistes; 2) loeb õpitud teksti ette õigesti, selgelt ja sobiva intonatsiooniga; 3) töötab tekstiga eakohaste juhiste alusel; 4) vastab suulistele ja lühikestele kirjalikele küsimustele loetu kohta; 5) eristab kirjalikus tekstis väidet, küsimust, palvet, käsku, keeldu; 6) mõistab tabeleid, diagramme, skeeme ja tingmärke paberilt ning arvutist; 7) tunneb ära jutustuse, luuletuse, näidendi, muinasjutu, mõistatuse, vanasõna, kirja; 8) kasutab sihipäraselt raamatu tiitellehte ja viiteaparatuuri; 9) on lugenud eri žanris tekste ja kõneleb loetud tekstidest; 10) teab nimetada mõnda lastekirjanikku. 	<p>Raamatu/teksti üldine vaatlus: teksti paigutus, sisukord, õppeülesannete esitus. Teksti ülesehitus: pealkiri, teksti osad (lõigud, loo alustus, sisu, lõpetus). Lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi (õige hääldus, ladusus, pausid, intonatsioon, tempo; oma lugemisvea parandamine, kui sellele tähelepanu juhitakse). Ladus ja automatiseerunud lugemine. Oma ja õpetaja käekirjalise teksti lugemise klassitahvlilt ja vihikust. Jutustava ja kirjeldava teksti ning tarbe- ja teabeteksti (õpilaspäeviku, kutse, õnnitluse, saatekava, tööjuhendi, raamatu sisukorra, sõnastiku, teate, eeskirja, retsepti, õpikuteksti, teatmeteose teksti, ajalehe- ja ajakirja ning muu meediateksti) lugemine. Tingmärkide, skeemide, kaartide ja tabelite lugemine õppekirjanduses, lasteraamatutes ning lasteajakirjanduses - paberil ja arvutis. Sõna, lause ning teksti sisu mõistmine. Tekstis küsimuse, palve, käsu ja keelu äratundmine. Teksti sisu ennustamine pealkirja, piltide ja üksiksõnade järgi. Loetu põhjal teemakohastele küsimustele vastamine. Loole alguse ja lõpu mõtlemine. Teksti teema ja peamõtte sõnastamine, tegelaste iseloomustamine. Jutustavate luuletuste ja proosateksti mõtestatud esitamine. Riimuvate sõnade leidmine. Kahekõne lugemine, intonatsiooni ja tempo valik saatelause alusel</p>

		<p>ning partnereid arvestades.</p> <p>Loetud raamatust jutustamine, loetule emotsionaalse hinnangu andmine ja raamatust lühikokkuvõtte tegemine.</p> <p>Tekstilike eristamine: muinasjutt, mõistus, vanasõna, luuletus, jutustus, näidend, kiri.</p>
Kirjutamine	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kasutab kirjutades õigeid tähekujusid ja -seoseid, kirjutab loetava käekirjaga; 2) kirjutab vajaliku info vihikusse, päevikusse ja tahvlile ning vormistab selle korrektselt; 3) tähistab kaashäälikute palatalisatsiooni kirjas õigesti (tähtede и, е, ё, ю, я ja ъ abil); 4) kirjutab suure algustähega lause alguse, inimese- ja loomanimed ning õpitud kohanimed; 5) piiritleb lause ja paneb sellele sobiva lõpumärgi; 6) kirjutab etteütlemise järgi sisult tuttavaid sõnu, lauseid ja lühemat teksti ning kontrollib kirjutatut näidise põhjal; 7) kirjutab kirjeldavaid ja jutustavaid tekste ning vormistab need korrektselt; 8) oskab oma kirjalikke töid parandada. 	<p>Kirjatehnika. Kirjutamise tehnika süvendamine, oma loetava käekirja kujundamine, kirjutamise kiiruse arendamine.</p> <p>Kirjutamisvilumuse saavutamine (õiged tähekujud ja proportsioonid, loetav käekiri, ühtlane kirjarida, kirjatöö nõuetekohane välimus, töö vormistamine).</p> <p>Teksti ärakiri tahvlilt ja õpikust.</p> <p>Etteütlemise järgi kirjutamine. Tahvlile, vihikusse ja õpilaspäevikusse kirjutamine.</p> <p>Tarbeteksti kirjutamine näidise järgi: kutse, ümbrik.</p> <p>Õigekeelsus. Häälik, sõna, lause, tekst. Tähed ja tähestik. Häälikute märkimine kirjas. Sõna ja lause ladumine ja kirjutamine. Täis- ja kaashäälikud. Täishäälikute õigekiri tähtede ж, ч, ш, щ järel.</p> <p>Kaashäälikute palatalisatsiooni kirjas (tähtede и, е, ё, ю, я ja ъ abil).</p> <p>Tähtede ъ ja ѱ kasutamine. Tegusõna 2. pöörde muutelõppude õigekiri. ne õigekiri tegusõnadega. Eessõnade õigekiri</p> <p>Suur algustäht lause alguses, inimese- ja loomanimedes, kohanimedes. Interpunktsioon: kirjavahemärgid loetelu puhul ja lause lõpus.</p> <p>Silbitamine, poolitamise üldpõhimõtted.</p> <p>Lauseliik ja lõpumärk. Väit-, küsi- ja käsklauseid. Hüüd- ja mittehüüdlauseid.</p> <p>Kirjalik tekstiloome. Kutse, õnnitluse ja teate koostamine õpetaja abiga. Tekstilähedase ümberjutustuse kirjutamine küsimuste ja tugisõnade toel.</p> <p>Loovtöö skeemi, kaardi toel; fantaasialugu.</p> <p>Jutu ülesehitus: alustus, sisu ja lõpetus; jutule alguse ja lõpu kirjutamine.</p>

		Etteütlemise järgi kirjutamine õpitud keelendite ulatuses (20 – 25 sõna lihtlausetena).
--	--	---

2.3. Inglise keel

2.3.1. Inglise keele õppeaine kirjeldus

Avatud Koolis õpitakse alates 1. klassist inglise keelt lõimitult muusikat ja liikumisega (LAK-õpe) 45 minutit nädalas, inglise keele baasõppe tund lisandub 3. klassis. I kooliastmes toimub 5% õppes inglise keeles.

I kooliastmes on oluline mängulisus, suur kaal on salmidel ja lauludel. Rõhk on kuulamisel ning rääkimisel. Omandatakse esmane sõnavara. Õpetaja julgustab õpilasi kasutama õpitud väljendeid ja lühilauseid kontekstis. Õpilased õpivad võõrkeele häälikuid eristama ning omandavad õige häälduse. Loetakse ja kirjutatakse seda, mis on suuliselt juba õpitud. Peamise õpistrateegiana kasutatakse kordamist ning seostamist. Tunnis juhitakse õpilasi töötama nii paaris kui ka rühmas. Inglise keele õppes on kesksel kohal tegevused, mis nõuavad keele eesmärgistatud kasutamist ning lõimivad erinevaid keeleoskuse aspekte.

Inglise keelega tihedama kontakti loomiseks, suhtluspädevuse ja kultuuriteadlikkuse arendamiseks ergutatakse õpilasi kasutama õpitavat keelt ka väljaspool muusika ja liikumise või baasõppe tunde. Tundidesse kutsutakse külalisi antud võõrkeelt kõnelevalt maalt, või inimesi, kes on külastanud antud keeleruumis olevaid riike, kasutatakse loovtekstide programme, multfilme, muinasjutuminuteid, korraldatakse inglisekeelseid sündmusi, külastatakse kultuuriinstituute ja kultuuriüritusi.

Inglise keele õpetamise põhimõtted

- 1) Inglise keelt õpetatakse lähtudes **keelekümbluse põhimõtetest ja LAK-õppe meetodidest.**
- 2) Õpe toimub **muusika ja liikumise ning baasõppe tundides.** Toetatakse lõimingut teiste õppeainetega ja kesksete teemadega.
- 3) Õpilane on õpetaja **võrdväärne partner**, õpetaja tähtsustab õpilaste eelteadmisi ja huvisid, suunab neid oma potentsiaali avastama ja rakendama. Õppe keskmes on õpilased, kelle **individuaalsusega on iga tunni planeerimisel arvestatud.**

- 4) Kasutatakse **diferentseeritud õppeülesandeid**, mille sisu ja raskusaste toetavad individualiseeritud käsitlust ning suurendavad õpimotivatsiooni.
- 5) Toetatakse õpilaste **teadmiste, oskuste ja hoiakute** arengut, sealjuures on põhirõhk hoiakute kujundamisel.
- 6) Arvestatakse õpilaste **võimeid ja suutlikkust, kohalikku eripära ning muutusi ühiskonnas**.
- 7) Kasutatakse **mitmekülgset õppemeetodite valikut** rõhuasetusega aktiivõppemeetoditel.
- 8) Õpilastele võimaldatakse **õppida üksi ja koos teistega** (paaris- ja rühmatööd), et toetada nende kujunemist aktiivseteks ning iseseisvateks õppijateks
- 9) **Iseseisva õppe ajal** on õpilastel võimalus omas tempos ülesandeid lahendada ning saada õpetajalt selle kohta tagasisidet.
- 10) **Koostöise õppimise vormis** on õpilastel lisaks eesti keele osaoskuste õppimisele võimalus arendada oma sotsiaalseid ja emotsionaalseid oskusi, koostööoskusi ja eneseväljendusoskust.
- 11) Kasutatakse **nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogial** põhinevaid mitmekesiseid õpikeskkondi ning õppematerjale ja -vahendeid.
- 12) Võimaldatakse siduda õpet **koolivälise eluga** (kohtuda erinevate spetsialistidega, kaasata vanemaid jne), et kogu ainekäsitus oleks võimalikult **elulähedane** ja õpilased saaksid võimalikult palju keelepraktikat.

2.3.2. Inglise keele õppe- ja kasvatuseesmärgid

3. klassi lõpetaja:

- 1) saab aru lihtsatest igapäevastest väljenditest ja lühikestest lausetest;
- 2) kasutab õpitud väljendeid ja lühilauseid oma vajaduste väljendamiseks ning oma lähiümbruse (pere, kodu, kooli) kirjeldamiseks;
- 3) reageerib adekvaatselt väga lihtsatele küsimustele ja korraldustele;
- 4) on omandanud esmased teadmised õpitava keele maast ja kultuurist;
- 5) suhtub positiivselt võõrkeele õppimisesse;

- 6) kasutab esmaseid õpioskusi (kordamist, seostamist) võõrkeele õppimiseks;
- 7) oskab õpetaja juhendamisel töötada nii paaris kui ka rühmas.

	Kuulamine	Lugemine	Rääkimine	Kirjutamine
Inglise keel	A1.1–A.1.2.	A.1.1.	A1.1–A.1.2.	A.1.1.

2.3.3. Inglise keele õpitulemused ja õppesisu 1. klassis

1. klassis õpitakse inglise keelt lõimitult muusika ja liikumisega (LAK-õpe) 45 minutit nädalas. 1. klassis toimub 5% õppest inglise keeles.

Õpitulemused	Õppesisu
Õpilane: <ol style="list-style-type: none"> 1) tunneb väga aeglaselt ja selgelt sidusas kõnes ära õpitud sõnad ja fraasid (arusaamist toetab rohke pildimaterjal); 2) reageerib pöördumistele adekvaatselt (tervitused, tööjuhised); 3) tunneb õpitava keele tähemärke ja tunneb tekstis tuttavad sõnad ja fraasid.; 4) oskab lühidalt tutvustada iseennast; 5) oskab ütelda oma vanust ja lugeda numbreid 1-20; 6) oskab paluda, tänada ja soovida õnne sünnipäevaks; 7) esitab peast õpitud inglisekeelseid laule; 8) tunneb huvi ja omandab teadmisi õpitava keele kultuuriruumist; 9) töötab iseseisvalt, paaris ja rühmas. 	Teemavaldkonnad Mina: nimi, vanus, elukoht, välimus, riietus Perekond ja kodu: pereliikmed, sugulased, maja, korter Sõbrad: nimi, vanus, välimus, elukoht Õppimine ja töö: sõbrad, õpioskused, õppevahendid, kooliruumid, kellaeg Harrastused ja kultuur: huvialad, tegevused, mängud Õppetegevused <ul style="list-style-type: none"> ● laulude, luuletuste ja lugude kuulamine; ● õpitud laulude ja luuletuste esitamine; ● suulistele korraldustele reageerimine (joonistamine, esemele või pildile osutamine jms); ● kuulamine ja kordamine õpetaja järel; ● häälega lugemine; ● loetellu sobimatu sõna äratundmine;

- lausete ja fraaside lõpetamine;
- ära kirja tegemine ja mudeli järgi kirjutamine

2.3.4. Inglise keele õpitulemused ja õppesisu 2. klassis

2. klassis õpitakse inglise keelt lõimitult muusika ja liikumisega (LAK-õpe) 45 minutit nädalas. 2. klassis toimub 4% õppest inglise keeles.

Õpitulemused	Õppesisu
<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) oskab kõnes ära tunda õpitud sõnu ja fraase; 2) reageerib pöördumistele adekvaatselt (tervitused, tööülesanded jms); 3) tunneb õpitava keele tähemärke ja tunneb tekstis tuttavad sõnad ja fraasid.; 4) oskab lühidalt tutvustada iseennast, oma ümbrust ja oma sõpru; 5) oskab ütelda oma vanust ja numbreid 1-20; 6) oskab ütelda oma ja küsida sõbra telefoninumbrit; 7) oskab nimetada päevaegu, kellaegu (täistunnid); 8) oskab paluda, tänada ja soovida õnne sünnipäevaks; 9) esitab peast õpitud inglisekeelseid laule; 10) tunneb huvi ja omandab teadmisi õpitava keele kultuuriruumist; 11) töötab iseseisvalt, paaris ja rühmas. 	<p>Teemavaldkonnad:</p> <p>Mina ja teised: Enese ja kaaslaste tutvustus: nimi, vanus, elukoht, välimus, riietus. Kodu ja lähiümbrus. Pereliikmed, kodu asukoht. Kodukoht Eesti. Riik, pealinn; aastaajad, kodukohta kirjeldus. Igapäevaelu. Õppimine ja töö. Lihtsad tegevused kodus ja koolis ning nende tegevustega seotud vahendid. Sõbrad, õpioskused, õppevahendid, kooliruumid, kellaeg, kuunimetused, nädalapäevad.</p> <p>Õppetegevused</p> <ul style="list-style-type: none"> • laulude, luuletuste ja lugude kuulamine; • õpitud laulude ja luuletuste esitamine; • suulistele korraldustele reageerimine (joonistamine, esemele või pildile osutamine jms); • tähelepanelikku kuulamist nõudvate mängude mängimine; • kuulamine ja kordamine õpetaja järel; • häälega lugemine; • loetellu sobimatu sõna äratundmine; • lausete ja fraaside lõpetamine; • ära kirja tegemine ja mudeli järgi kirjutamine

2.3.5. Inglise keele õpitulemused ja õppesisu 3. klassi

3. klassis õpitakse inglise keelt lõimitult muusika ja liikumisega (LAK-õpe) 45 minutit nädalas, millele lisandub 1 inglise keele baasõppe tund nädalas. 3. klassis toimub 8% õppest inglise keeles.

Õpitulemused	Õppesisu
<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) oskab aeglaselt kõnes ära tunda õpitud sõnu ja fraase, saab aru selgelt hääldatud fraasidest, lausetest ja tuttava situatsiooniga seotud lühikestest dialoogidest; 2) oskab vestluskaaslaselt tema isiku kohta küsida lihtsaid küsimusi ja neile ka vastata; 3) reageerib pöördumistele adekvaatselt (tervitused, tööjuhised); 4) oskab paluda, tänada ja soovida õnne sünnipäevaks; 5) esitab peast õpitud inglisekeelseid laule; 6) oskab ütelda oma vanust ja numbreid 1-20; 7) oskab ütelda oma ja küsida sõbra telefoninumbrit; 8) oskab nimetada päeva-aegu, kella-aegu (täistunnid); 9) tunneb õpitava keele tähemärke ja tunneb tekstis tuttavat sõna ja fraasi; 10) loeb lühikesi tekste ja leiab neist vajaliku faktiinfo; 11) saab lugemisel aru lihtsatest 	<p>Teemavaldkonnad:</p> <p>Mina - kehaosad, riietus, lemmiktegevused. Perekond ja kodu - pereliikmed, sugulased, aadress, maja, korter, aed, õu.</p> <p>Sõbrad - nimi, vanus, elukoht, riietus, omadused, ühised tegevused.</p> <p>Keskkond, kodukoht, Eesti - aastaajad, loomad, linnud.</p> <p>Õpitavat keelt kõnelevad maad - tähtsamad pühad (jõulud, valentini päev)</p> <p>Igapäevased tegevused - söögikorrad, toit ja toiduained, tee küsimine ja juhatamine.</p> <p>Õppimine ja töö - koolipäev, sõbrad, õppevahendid.</p> <p>Harrastused ja kultuur - huvialad, sport</p> <p>Õppetegevused</p> <ul style="list-style-type: none"> • rääkimine pildi järgi või eseme kirjeldamine; • suulistele korraldustele reageerimine; • tähelepanelikku kuulamist nõudvate mängude mängimine; • laulude, luuletuste ja lugude kuulamine; • õpitud laulude ja luuletuste esitamine; • häälega lugemine ja loetud tekstide ümberjutustamine; • loetellu sobimatu sõna äratundmine; • lausete ja fraaside lõpetamine; • ära kirja tegemine ja mudeli järgi kirjutamine

<p>inglisekeelsetest tööjuhenditest;</p> <p>12) oskab lühidalt tutvustada iseennast ja oma ümbrust, oskab õpitud sõnavara ja lausemallide piires kirjeldada pilti ja saab hakkama lihtsate dialoogidega õpitud teemade piires;</p> <p>13) oskab lühidalt kirjutada iseendast ja teistest inimestest, oskab mudeli järgi kirjutada lihtsaid lühijutte ja täita lihtsat küsimustikku;</p> <p>14) tunneb huvi ja omandab teadmisi õpitava keele kultuuriruumist;</p> <p>15) rakendab õpetaja juhendamisel varem omandatud õpioskusi ja -strateegiaid ja töötab iseseisvalt, paaris ja rühmas;</p> <p>16) seab endale õpieesmärke ja hindab koostöös kaaslaste ja õpetajaga oma saavutusi.</p>	
--	--

LISA 3 Matemaatika ainekava

Ainevaldkond “Matemaatika”

1. Üldalused

1.1. Ainevaldkonna õppeained ja nende maht

Ainevaldkonda kuulub õppeainena matemaatika, mida õpitakse alates 1. klassist. I kooliastmes antakse matemaatika ainetundides õpilastele ka proge-robo (programmeerimine ja robotika) algteadmised.

I kooliaste - 12 nädalatundi (lisatunniressursist 2 tundi).

1.2. Ainevaldkonna kirjeldus

Matemaatika õpetamise eesmärgiks on kujundada õpilastes

- 1) arengu-uskumust (*growth mindset*) ja
- 2) probleemilahendusoskust (*problem solving*).

Matemaatikat õpetatakse lähtudes **kahe-suunalise kümb-luse põhimõtetest** ja **LAK-õppe meetodidest nii eesti kui ka vene keeles**.

Põhikooli lõpetaja tunneb end kindlalt matemaatilisi ülesandeid lahendades, rakendab oskuslikult erinevaid probleemilahenduse etappe ning kasutab õppes IKT vahendeid. Selleks tuleb matemaatika õpetamisel suunata õpilasi:

- 1) iseseisvalt ülesandeid lahendama;
- 2) töötama grupis;
- 3) märkama oma vigu ja neid parandama;
- 4) nägema erinevaid lahenduskäike;

- 5) mõtlema lahenduskäigu ülesehitusele;
- 6) oma arengut analüüsima;
- 7) visualiseerima ülesandeid;
- 8) otsima ülesandeid reaalsetest olukordadest;
- 9) kasutama IKT vahendeid õppe otstarbel.

Iseseisvalt harjutamine

Õpilasele võimaldatakse õppetunnis iseseisvalt harjutamise aega. Sel ajal peab olema õpilasel võimalus omas tempos ülesandeid lahendada ning saada õpetajalt selle kohta tagasisidet. Õppijatele pakutakse nõ madala lävega ning kõrge laega ülesandeid, mis hoiab õppijaid ühe ülesande juures pidevalt töös, olenemata nende tasemest ja kiirusest.

Grupis töötamine

Väikses grupis töötamisega antakse lisaks matemaatika õppimisele võimalus õppida ka koostööd, teiste abistamist ja oma mõttekäikude selgitamist. Grupitööst parima tulemuse saamiseks peab grupis olema erineva tasemega õppijaid. Selline jaotus tagab igäühele õppimisvõimaluse.

Oma vigade märkamine ja nende parandamine

Õpilastele õpetatakse vigade otsimist läbi oma lahenduste analüüsimise. Vea leidmisel on õpilasel võimalus mõelda, miks ta nii tegi ja kuidas järgmisel korral seda vältida. Vigade leidmist ja nende parandamist tuleb tunnustada ja hindamisel arvesse võtta.

Erinevate lahenduskäikude nägemine

Õpilasele näidatakse erinevaid lahenduskäike ja analüüsitakse neid kõrvuti. Sel moel tekib õpilasel arusaam sellest, et matemaatikas ei ole ühtainsat õiget lahenduskäiku. Samuti saab õpilane näha seaduspärasusi lahenduskäikudes.

Lahenduskäigu ülesehitus

Õpilast õpetatakse aru saada probleemilahenduse protsessist ja selle erinevatest etappidest. See võimaldab õpilasel ka iseseisvalt keerukamaid ülesandeid lahendada. Ülesannete lahendamisel peab oluliseks saama intuitsioon, lahenduskäigu kirjeldamine ja analüüsimine, mitte ülesande lahendamise kiirus.

Oma arengu analüüsimine

Õpilasele antakse teadmised oma arengu regulaarsest analüüsimisest. Õpilane suudab peale tundi vastata küsimustele oma saavutuste ja harjutamist vajavate oskuste kohta. Õpilane näeb igapäevaselt oma arengut ja saab aru, et tema võimed on suuremad, kui ta harjutab palju, on pühendunud ja motiveeritud.

Ülesannete visualiseerimine

Õpilasele näidatakse, kuidas erinevate värvide ja kujundite kasutamine ülesannetes olevate olukordade kirjeldamisel ülesande sisu lihtsustab. Õpilane oskab oma lahenduskäiku visualiseerida ja kirjeldada skeemina või mudelina.

Reaalsete olukordade kirjeldamine

Õpilast õpetatakse nägema arvutamist, kujundeid ja matemaatilisi seoseid enda ümber. Õpilane toob näiteid reaalsetest probleemidest ja lahendab neid matemaatika abil. Õpilasele antakse võimalus hinnata lahenduse reaalsust ja loogilisust läbi oletamise ja põhjendamise.

IKT vahendite kasutamine

Õppijale antakse võimalus kasutada õppes erinevaid IKT vahendeid nii info otsimiseks kui ka visualiseerimiseks. Õppijal tekib harjumus kasutada IKT vahendeid nii iseseisvalt kui ka grupis töötades.

1.3. Võtmepädevuste kujundamine ainevaldkonnas

Julge probleemide lahendaja - otsib süsteemselt julgeid lahendusi.

Lahendades matemaatika ülesandeid, tekib huvi ümbritseva vastu ning arusaamine looduseadustest. Õpilased õpivad märkama matemaatika seotust igapäevaeluga, aga ka aru saama, et matemaatika alusteadmised aitavad paremini teisi teadusi mõista. Matemaatikat õppides on väga oluline tunnetada õpimaterjali sügavuti ning saada kõigest aru. Probleemülesandeid lahendades arendatakse analüüsimise, ratsionaalsete võtete otsimise ja tulemuste kriitilise hindamise oskust. Oluline on ka üldistamise ja analoogia kasutamise oskus, samuti oskus kanda õpitud teadmised üle elus ette tulevatesse olukordadesse. Osa matemaatikateadmistest peaks õpilane saama uurimusliku õppetöö kaudu ja interneti võimalusi kasutades.

Avatud kaasalane - hoolib ja teeb koostööd.

Paaris- ja grupidöödega arendatakse õpilastes koostöö- ja vastastikuse abistamise oskusi, kasvatatakse sallivust erinevate matemaatiliste võimetega õpilaste suhtes.

Isikupärane looja - loob ja väljendab.

Erinevate lahenduste leidmine arendab paindlikku mõtlemist ning ideede genereerimise oskust. Õpilast kui isikupärast loojat kujundavad matemaatikas rakendatavad aktiivõppemeetodid: rühmatööd, paarisööd, loovate lahenduste otsimine, oma töö tulemuste loov esitlemine.

Tasakaalus isiksus - teadlikkus ja enesejuhtimine.

Matemaatikas on tähtsal kohal õpilaste iseseisev töö. Iseseisva ülesannete lahendamise kaudu võimaldatakse õpilastel hinnata ja arendada oma matemaatilisi võimeid. Matemaatikas antakse õpilasele teadmised oma arengu regulaarsest analüüsimisest. Õpilane näeb igapäevaselt oma arengut ja saab aru, et tema võimed on suuremad, kui ta harjutab palju, on pühendunud ja motiveeritud ning õpib nii teadlikult oma

arengut juhtima. Matemaatika õppimine arendab õpilastes selliseid iseloomuomadusi nagu sihikindlus, püsivus, visadus, täpsus ja tähelepanelikkus.

1.4. Ainevaldkonna õppeainete lõiming teiste ainevaldkondadega

Keeled. Nii keeleõppe kui ka matemaatikas kujundatakse oskust väljendada ennast selgelt ja asjakohaselt nii suuliselt kui ka kirjalikult. Matemaatikas luuakse erinevat visuaalset teksti (tabeleid, graafikuid) ning õpitakse neid tõlgendama ja esitama. Õpilasi suunatakse kasutama kohaseid keelevahendeid ja matemaatika oskussõnavara ning järgima õigekeelsusnõudeid. Tekstülesandeid lahendades arendatakse funktsionaalset lugemisoskust, sealhulgas visuaalselt esitatud infost arusaamist. Juhitakse tähelepanu arvsõnade õigekirjale, teksti, graafiku, tabeli jm teabe korrektsele vormistusele. Selgitatakse võõrkeelse algupäraga matemaatilisi mõisteid ning võõrkeeleoskust arendatakse lisamaterjali otsimisel ja kasutamisel.

Loodusained. Matemaatikas harjutatakse vaatluste ja eksperimentide käigus andmeid koguma, töötleva, visualiseerima ning analüüsima. Õpilane oskab esitada andmeid nii kirjalikult kui joonise või skeemina. Õpilases arendatakse probleemilahendamise etappide märkamist ja nende järgimist.

Sotsiaalsained. Matemaatiliste ülesannete lahendamise kaudu arendatakse oskust infot mõista ja valida: eristada olulist ebaolulisest, leida (tekstist, jooniselt jm) probleemi lahendamiseks vajalikud andmed. Sotsiaalvaldkonnast pärinevaid andmeid kasutatakse probleemiülesannetes. Õpitakse kasutama erinevaid teabekeskondi (hindama õpitu põhjal näiteks meedias avaldatud diagrammide tõele vastavust). Loogiline arutlus ja faktidele toetuv mõtlemine aitavad inimestel elus õigeid otsuseid teha. Praktilised tööd, rühmatööd ja projektides osalemine kujundavad koostöövalmidust, üksteise toetamist ja üksteisest lugupidamist.

Loovained. Kunst ja geomeetria on tihedalt seotud. Kunstipädevuse kujunemist saab toetada geomeetria rakendusi demonstreeriva materjaliga sellistest kunstivaldkondadest nagu arhitektuur, ruumikujundus, ornamentika, disain jne. Kujundite oluliste tunnuste liigitamine ja sümbolite kasutamine on kunsti lahutamatu osa, nagu ka piltidel olevate esemete-nähtuste tunnuste võrdlemine ja liigitamine. Lõimingu tulemusel oskavad õpilased märgata graafikuid, näha erinevate geomeetrilisi kujundeid oma kodus ja looduses, vajaduse korral leida tuttavate kujundite pindala ja ruumala. Käsitöö ning töö- ja tehnoloogiaõpetuses tehakse tööde kavandamisel ja valmistamisel praktilisi mõõtmisi ja arvutusi, loetakse ja tehakse jooniseid.

Liikumine ja muusika. Arvandmete tõlgendamise oskus väljendub sporditulemuste võrdlemises ja edetabelites esitatava info mõistmises. Tekstülesannete kaudu selgitatakse tervislike eluviiside, liikumise ja sportimise tähtsust inimese tervisele, samuti meditsiinisaavutuste olulisust. Objektiivsete arvandmete alusel saab hinnata oma tervisekäitumist, näiteks suhkru kogust toiduainetes, liikluskäitumist (kiirus, pidurdustekond, nähtavus) jm. Füüsiline tegevus ja liikumine aitavad kaasa ühikute ja mõõtmissüsteemidega seotud põhimõistete omandamisele. Ühe matemaatikas käsitletava tegelikkuse mudeli ehk kaardi järgi orienteerumise oskust õpitakse kehalise kasvatuses tundides. Muusikas väljendatakse intervale, taktimõõtu ja noodivältust harilike murdudena.

1.5. Kesksete teemade rakendamine ainevaldkonnas

Inimeseks olemine

Matemaatika tundides saab õpilane teadlikuks oma võimetest ja nende arendamise oskustest läbi iseseisvalt ja grupis töötamise. Õpilasi suunatakse enda tegevust kirjeldama ja analüüsima. Grupis töötades arendatakse õpilastes koostöövalmidust ja oskust ning sallivust teiste inimeste tegevuste ja arvamuste suhtes. Õpetaja eeskujul kujundavad õpilased tolerantset suhtumist erinevate võimetega kaaslastesse. Tundides lahendatakse reaalse sisuga probleemülesandeid toitumise ja liikluse teemadel.

Aeg ja ruum

Matemaatika annab õpilastele võimaluse kujutada end ümbritsevat plaanil ja planeerida erinevaid teekondi. Arvude tundmise abil saab õpilane koostada ajajooni ja end sellele paigutada. Õppija saab teadlikuks enda ümber olevatest kujunditest ja loogilistest seostest.

Loodus ja tehnoloogia

Õuesõppe tundide raames saavad õpilased koguda vaatlusandmeid looduses oleva kohta ning matemaatika tundides koostada nende andmete põhjal erinevaid diagramme ja joonised. Vaatlustulemuste analüüsimisel õpivad õpilased võtma isiklikku vastutust jätkusuutliku tuleviku eest. Õpilastes kujundatakse objektiivsele informatsioonile rajatud kriitilist mõtlemist ning probleemide lahendamise oskust. Õpilane kasutab oma töö tõhustamiseks erinevaid IKT vahendeid.

Kogukond ja ühiskond

Matemaatika tundides tutvustatakse õpilastele erinevaid reaalteadmisi vajavaid ameteid. Õpilastele antakse oskus oma võimete analüüsimiseks ja hindamiseks. Õpilasi suunatakse arendama oma õpi-, suhtlemis-, koostöö-, otsustamis- ja infoga ümberkäimise oskusi.

Globaalne areng

Õppe käigus näidatakse matemaatika vajalikkust kogu maailma arengule. Tutvutakse erinevate vanaaegsemate ning moodsamate leiutistega. Arvutamise ja mõõtmise abil kirjeldatakse erinevaid ühiskonnas toimuvaid protsesse - rahvuste osakaalud, levinumate usundite jaotused, ühiskonna läbilõige jne.

1.6. Hindamise alused

Hindamine toimub vastavalt Avatud Koolis kehtivale hindamisjuhendile. Hindamisel lähtutakse kujundava hindamise põhimõtetest. Kujundav hindamine annab infot ülesannete üldise lahendamisoskuse ja matemaatilise mõtlemise ning õpilase suhtumise kohta matemaatikasse.

- Õppetegevuse ajal antakse õpilasele tagasisidet aine ja ainevaldkonna teadmistest ja oskustest ning õpilase hoiakutest ja väärtustest.
- Koostöös kaaslaste ja õpetajaga saab õpilane seatud eesmärkide ja õpitulemuste põhjal täiendavat, julgustavat ja konstruktiivset tagasisidet oma tugevuste ja arenguruumi kohta.
- Praktiliste tööde ja ülesannete puhul antakse tagasisidet töö protsessi ja tulemuse kohta.
- Olulisel kohal on õpilase enesehinnang tehtud tööle, oma panusele, tugevustele ja arenguruumile..

Õpitulemuste hindamise moodused on mitmekesised, sobivad oodatavate õpitulemuste saavutatuse väljaselgitamiseks ja toetavad edasise õppe kavandamist. Õpilane teab, mida ja millal hinnatakse, milliseid hindamisvahendeid kasutatakse ja millised on hindamise kriteeriumid – neist teavitamise kord on sätestatud Avatud Kooli õppekava üldosas.

1.7. Füüsiline õppekeskkond

Kool korraldab õppe klassis, kus on tahvlile joonestamise vahendid. Kool võimaldab kasutada klassiruumis:

- 1) tasandiliste ja ruumiliste kujundite komplekti;
- 2) internetiühendusega sülearvutite või lauarvutite komplekti;
- 3) esitlustehnikat visualiseerimiseks.

2. Ainekavad

2.1. Matemaatika

2.1.1. Matemaatika õppeaine kirjeldus

Vastavalt ainevaldkonna kirjeldusele.

2.1.2. Matemaatika õppe- ja kasvatuseesmärgi I kooliastmes

I kooliastme lõpuks õpilane:

- 1) saab aru õpitud reeglitest ning oskab neid rakendada;
- 2) loendab ümbritseva maailma esemeid ning liigitab ja võrdleb neid ühe-kahe tunnuse alusel;
- 3) loeb, mõistab ja selgitab eakohaseid matemaatilisi tekste;
- 4) kasutab suurusi mõõtes sobivaid abivahendeid ning mõõtühikuid;
- 5) märkab matemaatikaga seonduvat ümbritsevas elus ning kirjeldab seda arvude või geomeetriliste kujundite abil;
- 6) kasutab digitaalseid õppematerjale;
- 7) mõistab matemaatika olulisust, seost ümbritsevaga.

2.1.3. Matemaatika õpitulemused ja õppesisu 1. klassis

Õppeainet õpitakse 4 tundi nädalas, kokku 140 tundi õppeaastas. Õpe toimub nii baasõppe kui ka projektõppe tundides. Õppe osakaal nelja teema vahel jaotatakse järgnevalt:

- 1) arvutamine 50%;
- 2) mõõtmine 25%;
- 3) geomeetria 20%;
- 4) proge-robo 5%

Teema	Keskne idee	Õpitulemused	Õppesisu
Arvutamine	<p>Täisarvud tähistavad esemeid, mida saab loendada ja järjestada.</p> <p>Ühte arvu saab esitada mitmel erineval viisil.</p> <p>Liitmine ja lahutamine on seotud tehted, mida kasutatakse probleemide lahendamiseks erinevates olukordades.</p>	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) loeb ja kirjutab, järjestab ja võrdleb arve 0–100; 2) paigutab naturaalarvude ritta sealt puuduvad arvud 100 piires; 3) teab ja kasutab mõisteid võrra rohkem ja võrra vähem; 4) loeb ja kirjutab järgarve; 5) liidab peast 20 piires; 6) lahutab peast üleminekuta kümnest 20 piires; 7) omab esialgsed oskused lahutamiseks üleminekuga kümnest 20 piires; 8) nimetab üheliste ja kümneliste asukohta kahekohalises arvus; 9) liidab ja lahutab peast täiskümneid 100 piires; 10) asendab proovimise teel lihtsaimasse võrdustesse seal puuduvat arvu oma arvutusoskuste piires; 11) koostab matemaatilisi jutukesi hulki ühendades, hulgast osa eraldades ja hulki võrreldes; 12) lahendab ühetehtelisi tekstülesandeid liitmisele ja lahutamisele 20 piires; 13) püstitab ise küsimusi osalise tekstiga ülesannetes; 14) hindab õpetaja abiga ülesande lahendamisel saadud tulemuse reaalsust. 	<p>Arvud 0–100, nende tundmine, lugemine, kirjutamine, järjestamine ja võrdlemine. Järgarvud. Märgid +, -, =, >, <.</p> <p>Liitmine ja lahutamine 20 piires. Liitmise ja lahutamise vaheline seos. Täiskümnete liitmine ja lahutamine saja piires.</p> <p>Lihtsamad tähte sisaldavad võrdused. Ühetehtelised tekstülesanded 20 piires liitmisele ja lahutamisele.</p>

<p>Mõõtmine</p>	<p>Pikkust, massi ja mahtu saab mõõta mitmel erineval viisil.</p> <p>Aega ja raha saab mõõta mitmel erineval viisil.</p>	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kirjeldab pikkusühikuid meeter ja sentimeeter tuttavate suuruste kaudu, kasutab nende tähiseid m ja cm; 2) mõõdab joonlaua või mõõdulindiga vahemaad/eseme mõõtmeid meetrites või sentimeetrites; 3) teab seost $1\text{ m} = 100\text{ cm}$; 4) kirjeldab massiühikuid gramm ja kilogramm tuttavate suuruste kaudu, kasutab nende tähiseid kg ja g; 5) kujutab ette mahuühikut liiter, kasutab selle tähist l; 6) nimetab ajaühikuid minut, tund ööpäev, nädal, kuu ja aasta; 7) leiab tegevuse kestust tundides; 8) ütleb kellaage (ilma sõnu “veerand” ja “kolmveerand” kasutamata, näit. 18.15); 9) teab seoseid $1\text{ tund} = 60\text{ minutit}$ ja $1\text{ ööpäev} = 24\text{ tundi}$; 10) nimetab Eestis käibivaid rahaühikuid, kasutab neid lihtsamates tehingutes; 11) teab seost $1\text{ euro} = 100\text{ senti}$. 	<p>Pikkus-, mass- ja mahuühikud: meeter, sentimeeter, gramm, kilogramm, liiter.</p> <p>Aja- ja rahaühikud: minut, tund, ööpäev, nädal, kuu, aasta; kella tundmine täis-, veerand-, pool- ja kolmveerandtundides, käibivad rahaühikud.</p>
<p>Geomeetria</p>	<p>Tasandilisi kujundeid saab mõõta, liigitada ja kirjeldada nende omaduste abil.</p> <p>Ruumilisi kujundeid saab mõõta, liigitada ja kirjeldada nende omaduste</p>	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) eristab sirget kõverjoonest, teab sirge osi punkt ja sirglõik; 2) joonestab ja mõõdab joonlaua abil sirglõiku; 3) eristab ruutu, ristkülikut ja kolmnurka teistest kujunditest; 4) näitab nende tippe, külgi ja nurki; 	<p>Punkt, sirglõik ja sirge. Ruut, ristkülik ja kolmnurk; nende elemendid tipp, külg ja nurk. Ring. Tasandilised kujundid meie ümber.</p> <p>Kuup, risttahukas japüramiid; nende tipud, servad ja tahud. Kera. Esemete ja kujundite rühmitamine, asukoha ja suuruse</p>

	abil.	<ul style="list-style-type: none"> 5) eristab ringe teistest kujunditest; 6) leiab ümbritsevast õpitud tasandilisi kujundeid; 7) eristab kuupi, risttahukat ja püramiidi teistest ruumilistest kujunditest; 8) näitab maketil nende tippe, servi ja tahke; 9) eristab kera teistest ruumilistest kujunditest; 10) rühmitab esemeid ja kujundeid ühiste tunnuste alusel; 11) võrdleb esemeid ja kujundeid asendi- ja suurustunnustel; 12) leiab ümbritsevast õpitud ruumilisi kujundeid. 	kirjeldamine ning võrdlemine. Ruumilised kujundid meie ümber.
Proge-robo	Mudelite abil saame kirjeldada reaalsel elu.	<p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1) seostab mudeleid reaalmailmaga; 2) valdab õpitud robotika sõnavara; 3) oskab selgitada roboti loogikat ja keskkonna tajumist; 4) loob funktsionaalse andureid kasutava ja liigutava mudeli. 	LEGO WeDo põhi- ja lisamudelite ehitamine, programmeerimise algõpe

2.1.4. Matemaatika õpitulemused ja õppesisu 2. klassis

Õppeainet õpitakse 4 tundi nädalas, kokku 140 tundi õppeaastas. Õpe toimub nii baasõppe kui ka projektõppe tundides. Õppe osakaal nelja teema vahel jaotatakse järgnevalt:

- 1) arvutamine 55%;
- 2) mõõtmine 30%;

- 3) geomeetria 10%;
4) proge-robo 5%.

Teema	Keskne idee	Õpitulemused	Õppesisu
Arvutamine	<p>Arvud kuni 1000 koosnevad ühelistest, kümnelistest ja sajalistest.</p> <p>Ühe- ja kahekohaliste arvude liitmine ja lahutamine on omavahel seotud.</p> <p>Korrutamise ja jagamise on omavahel seotud tehted.</p> <p>Algebralised avaldised väljendavad erinevaid olukordi.</p>	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) loeb, kirjutab, järjestab ja võrdleb arve 0 – 1000; 2) nimetab arvule eelneva või järgneva arvu; 3) selgitab arv võrdluse ja võrratuse erinevat tähendust; 4) võrdleb mitme liitmis- või lahutamistehtega arvavaldiste väärtusi; 5) nimetab kahe- ja kolmekohalises arvus järke; 6) esitab kahekohalist arvu üheliste ja kümneliste summana; 7) esitab kolmekohalist arvu üheliste, kümneliste ja sajaliste summana; 8) selgitab ja kasutab õigesti mõisteid vähendada teatud arvu võrra, suurendada teatud arvu võrra; 9) nimetab liitmistehete liikmeid ja lahutamistehtete liikmeid; 10) liidab ja lahutab peast 20 piires; 11) arvutab enam kui kahe tehete liitmis- ja lahutamisesandeid; 12) liidab peast ühekohalist arvu ühe- ja kahekohalise arvuga 100 piires; 13) lahutab peast kahekohalisest arvust ühekohalist arvu 100 piires; 	<p>Arvud 0–1000, nende tundmine, lugemine, kirjutamine, järjestamine ja võrdlemine. Mõisted: üheline, kümneline, sajaline. Arvu suurendamine ja vähendamine teatud arvu võrra.</p> <p>Liitmis- ja lahutamistehtete liikmete nimetused.</p> <p>Liitmine ja lahutamine peast 20 piires. Peast ühekohalise arvu liitmine kahekohalise arvuga 100 piires.</p> <p>Peast kahekohalisest arvust ühekohalise arvu lahutamine 100 piires.</p> <p>Täiskümnete ja -sadade liitmine ja lahutamine 1000 piires.</p> <p>Mitme tehete liitmis- ja lahutamisesanded.</p> <p>Korrutamise seos liitmisega.</p> <p>Arvude 1 – 10 korrutamine ja jagamine 2, 3, 4 ja 5-ga.</p> <p>Korrutamise ja jagamise vaheline seos.</p> <p>Täht arvu tähisena.</p> <p>Tähe arvaväärtuse leidmine võrdustes analoogia ja proovimise teel.</p> <p>Ühetehtelised tekstülesanded õpitud</p>

		<p>14) liidab ja lahutab peast täissadadega 1000 piires;</p> <p>15) selgitab korrutamist liitmise kaudu;</p> <p>16) korrutab arve 1 – 10 kahe, kolme, nelja ja viiega;</p> <p>17) selgitab jagamise tähendust, kontrollib jagamise õigsust korrutamise kaudu;</p> <p>18) leiab tähe arvvaartuse võrdustes proovimise või analoogia teel;</p> <p>19) täidab proovimise teel tabeli, milles esineb tähtavaldis;</p> <p>20) lahendab erinevat liiki ühetehtelisi tekstülesandeid õpitud arvutusoskuste piires,</p> <p>21) koostab ühetehtelisi tekstülesandeid igapäevaelu teemadel;</p> <p>22) lahendab õpetaja juhendamisel kahetehtelisi tekstülesandeid;</p> <p>23) hindab ülesande lahendamisel saadud tulemuse reaalsust.</p>	<p>arvutusoskuste piires.</p> <p>Lihtsamad kahetehtelised tekstülesanded.</p>
Mõõtmine	<p>Pikkust, massi ja mahtu saab mõõta mitmel erineval viisil.</p> <p>Aega ja temperatuuri saab mõõta mitmel erineval viisil.</p>	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kirjeldab pikkusühikut kilomeeter tuttavate suuruste kaudu, kasutab kilomeetri tähist km; 2) selgitab helkuri kandmise olulisust lahendatud praktiliste ülesannete põhjal; 3) hindab lihtsamatel juhtudel pikkust silma järgi (täismeetrites või täissentimeetrites); 4) teisendab meetrid detsimeetriteks, detsimeetrid sentimeetriteks; 	<p>Pikkusühikud kilomeeter, detsimeeter, sentimeeter.</p> <p>Massiühikud kilogramm, gramm.</p> <p>Mahuühik liiter.</p> <p>Ajaühikud tund, minut, sekund ja nende tähised.</p> <p>Kell (ka osutitega kell) ja kellaeg.</p> <p>Kalender.</p> <p>Temperatuuri mõõtmine, skaala.</p> <p>Temperatuuri mõõtühik kraad.</p> <p>Ühenimeliste nimega suuruste liitmine ja</p>

		<p>5) kirjeldab massiühikuid kilogramm ja gramm tuttavate suuruste kaudu;</p> <p>6) võrdleb erinevate esemete masse;</p> <p>7) kirjeldab suurusi pool liitrit, veerand liitrit, kolmveerand liitrit tuttavate suuruste kaudu;</p> <p>8) kasutab ajaühikute lühendeid h, min, s;</p> <p>9) kirjeldab ajaühikuid pool, veerand ja kolmveerand tundi oma elus toimuvate sündmuste abil;</p> <p>10) nimetab täistundide arvu ööpäevas ja arvutab täistundidega;</p> <p>11) loeb kellaage (kasutades ka sõnu veerand, pool, kolmveerand);</p> <p>12) tunneb kalendrit ja seostab seda oma elutegevuste ja sündmustega;</p> <p>13) kirjeldab termomeetri kasutust, loeb külma- ja soojakraade;</p> <p>14) arvutab nimega arvudega.</p>	lahutamine.
Geomeetria	<p>Sirgeid ja tasandilisi kujundeid saab mõõta, liigitada ja kirjeldada nende omaduste abil.</p> <p>Ruumilisi kujundeid saab mõõta, liigitada ja kirjeldada nende omaduste abil.</p>	<p>Õpilane:</p> <p>1) mõõdab sentimeetrites, tähistab ja loeb lõigu pikkust ning ruudu, ristküliku ja kolmnurga külgede pikkusi;</p> <p>2) joonestab antud pikkusega lõigu;</p> <p>3) võrdleb sirglõikude pikkusi;</p> <p>4) eristab visuaalselt täisnurka teistest nurkadest;</p> <p>5) eristab nelinurkade hulgas ristkülikuid ja ruute; tähistab nende tippe, nimetab külgi ja nurki;</p> <p>6) tähistab kolmnurga tipud, nimetab selle küljed ja nurgad;</p>	<p>Sirglõik, täisnurk, nelinurk, ruut, ristkülik, kolmnurk; nende tähistamine ning joonelementide pikkuste mõõtmine. Antud pikkusega lõigu joonestamine. Ring ja ringjoon, nende eristamine.</p> <p>Kuup, risttahukas, püramiid, silinder, koonus, kera.</p> <p>Geomeetrilised kujundid meie ümber.</p>

		<ul style="list-style-type: none"> 7) eristab visuaalselt ringi ja ringjoont teineteisest; 8) kasutab sirklit ringjoone joonestamiseks; 9) näitab sirkliga joonestatud ringjoone keskpunkti asukohta; 10) mõõdab ringjoone keskpunkti kauguse ringjoonel olevast punktist; 11) kirjeldab kuubi tahke; loendab kuubi tippe, servi, tahke; 12) kirjeldab risttahuka tahke, loendab risttahuka tippe, servi ja tahke; 13) eristab kolmnurkset ja nelinurkset püramiidi põhja järgi; 14) leiab piltidelt ja ümbritsevast kuubi, risttahuka, püramiidi, silindri, koonuse, kera. 	
Proge-robo	Mudeleid saab panna liikuma programmide abil.	<p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1) valdab õpitud robotika sõnavara; 2) oskab selgitada roboti loogikat ja keskkonna tajumist; 3) kohaldab standardroboti ja programmide missioonimati läbilahendamiseks. 	LEGO EV3 põhiandurite ja programmeerimise algõpe.

2.1.5. Matemaatika õpitulemused ja õppesisu 3. klassis

Õppeainet õpitakse 4 tundi nädalas, kokku 140 tundi õppeaastas. Õpe toimub nii baasõppe kui ka projektõppe tundides. Õppe osakaal nelja teema vahel jaotatakse järgnevalt:

- 1) arvutamine 55%;
- 2) mõõtmine 20%;
- 3) geomeetria 20%;
- 4) proge-robo 5%.

Teema	Keskne idee	Õpitulemused	Õppesisu
Arvutamine	<p>Arvud kuni 10000 koosnevad ühelistest, kümnelistest, sajalistest ja tuhandelistest.</p> <p>Kahekohaliste arvude liitmine ja lahutamine on omavahel seotud.</p> <p>Korrutamise ja jagamine on omavahel seotud tehted.</p> <p>Algebralised avaldised väljendavad erinevaid olukordi.</p> <p>Liitmise, lahutamise, korrutamise ja jagamise abil saame lahendada reaalseid olukordi.</p>	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) loeb, kirjutab, järjestab ja võrdleb arve kuni 10 000-ni; 2) nimetab arvule eelneva või järgneva arvu; 3) määrab arvu asukoha naturaalarvude seas; 4) esitab arvu üheliste, kümneliste, sajaliste ja tuhandeliste summana; 5) liidab ja lahutab peast arve 100 piires; 6) liidab ja lahutab kirjalikult arve 10 000 piires; 7) selgitab avaldises olevate tehete järjekorda; 8) nimetab korrutamise- ja jagamistehte liikmeid (tegur, korrutis, jagatav, jagaja, jagatis); 9) selgitab jagamist kui korrutamise pöördtehet; 10) valdab korrutustabelit, korrutab ja jagab peast arve korrutustabeli piires, korrutab arvudega 1 ja 0; 11) korrutab peast ühekohalist arvu kahekohalise arvuga ja jagab peast kahekohalist arvu ühekohalise arvuga 	<p>Arvud 0 – 10 000, nende esitus üheliste, kümneliste, sajaliste ja tuhandeliste summana.</p> <p>Arvude võrdlemine ja järjestamine 10000 piires.</p> <p>Peast kahekohaliste arvude liitmine ja lahutamine 100 piires.</p> <p>Kirjalik liitmine ja lahutamine 10 000 piires.</p> <p>Korrutustabel.</p> <p>Korrutamise- ja jagamistehte liikmete nimetused.</p> <p>Mõisted: korda suurem, korda väiksem.</p> <p>Tähe arvvaartuse leidmine võrduses analoogia abil.</p> <p>Arvavaldis, tehete järjekord ja sulud.</p> <p>Summa korrutamise ja jagamise arvuga.</p> <p>Ühe- ja kahetehteliste tekstülesannete lahendamine.</p> <p>Ühetehteliste tekstülesannete koostamine.</p>

		<p>100 piires;</p> <p>12) täidab proovimise teel tabeli, milles esineb tähtavaldis;</p> <p>13) leiab tähe arvvaartuse võrdustes proovimise või analoogia teel;</p> <p>14) määrab tehete järjekorra avaldises (sulud, korrutamine/jagamine, liitmine/lahutamine);</p> <p>15) lahendab ühe- ja kahetehtelisi tekstülesandeid õpitud arvutusoskuse piires;</p> <p>16) koostab erinevat liiki ühetehtelisi tekstülesandeid;</p> <p>17) püstitab ülesande lahendamiseks vajalikud küsimused;</p> <p>18) hindab saadud tulemuste reaalsust.</p>	
Mõõtmine	<p>Pikkust, massi ja aega saab mõõta mitmel erineval viisil.</p> <p>Osa ja terviku suhet saab väljendada hariliku murruna.</p>	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) nimetab pikkusmõõte millimeetrist kilomeetrit ja kirjeldab neid tuntud suuruste abil; 2) nimetab massiühikuid gramm, kilogramm, tonn ja kirjeldab neid tuntud suuruste abil; 3) nimetab ajaühikuid sajand, aasta, kuu, nädal, ööpäev, tund, minut, sekund ja kirjeldab neid oma elus asetleidvate sündmuste abil; 4) teisendab pikkus-, massi- ja ajaühikuid (valdavalt vaid naaberühikud); 5) arvutab nimega arvudega; 6) selgitab murdude viiendik, neljandik, kolmandik, pool tähendust; 	<p>Mõõtühikud millimeeter, tonn ja sajand. Mõõtühikute teisendusi (lihtsamad igapäevaelus ettetulevad juhud).</p> <p>Murrud $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{5}$. Nende murdude põhjal arvust osa leidmine.</p>

		<p>7) leiab viiendiku, neljandiku, kolmandiku, poole arvust;</p> <p>8) selgitab näidete põhjal, kuidas leitakse osa järgi arvu.</p>	
Geomeetria	<p>Objektide pikkuseid saab mõõta.</p> <p>Ruumilisi kujundeid saab saab mõõta, liigitada ja kirjeldada nende omaduste abil.</p>	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) eristab murdjoont teistest joontest; 2) mõõdab ja arvutab murdjoone pikkuse sentimeetrites; 3) joonestab ristküliku, sealhulgas ruudu, joonlaua abil; 4) arvutab ruudu, ristküliku ja kolmnurga übermõõdu küljepikkuste kaudu; 5) kirjeldab võrdkülgset kolmnurka; 6) joonestab võrdkülgset kolmnurka sirkli ja joonlaua abil; 7) joonestab erineva raadiusega ringjooni; 8) märgib ringjoone raadiuse ja keskpunkti; 9) leiab ümbritsevast õpitud ruumilisi kujundeid; 10) eristab kuupi ja risttahukat teistest kehadest ning nimetab ja näitab nende tippe, servi, tahke; 11) näitab maketi abil silindri põhju ja külgpinda; 12) nimetab põhjaks olevat ringi; 13) näitab maketi abil koonuse külgpinda, tippu ja põhja; 14) nimetab põhjaks olevat ringi; 15) näitab ja nimetab maketi abil püramiidi külgtahke, põhja, tippe; 16) eristab kolm- ja nelinurkset püramiidi 	<p>Murdjoon, hulknurk, ristkülik, ruut ja kolmnurk, nende elemendid.</p> <p>Murdjoone pikkuse ning ruudu, ristküliku ja kolmnurga übermõõdu leidmine.</p> <p>Võrdkülgne kolmnurk, selle joonestamine sirkli ja joonlaua abil.</p> <p>Ring ja ringjoon, raadius ja keskpunkt.</p> <p>Etteantud raadiusega ringjoone joonestamine.</p> <p>Kuup, risttahukas, kera, silinder, koonus, kolm- ja nelinurkne püramiid.</p> <p>Nende põhilised elemendid (servad, tipud, tahud).</p> <p>Geomeetrilised kujundid igapäevaelus.</p>

		põhja järgi.	
Proge-robo	Mudeleid saab programmeerida suhtlema väliskeskkonnaga.	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) on töötanud läbi roboti disaini paketi; 2) valdab mehhatroonika algsõnavara; 3) oskab selgitada roboti loogika ja keskkonna tajumist; 4) disainib, ehitab ja programmeerib liikuva ja keskkonnale reageeriva roboti. 	LEGO EV3 kõikide andurite ja programmeerimise algõpe.

LISA 4 Loodusõpetuse ainekava

Ainevaldkond “Loodusained”

1. Üldalused

1.1. Ainevaldkonna õppeained ja nende maht

Ainevaldkonda kuulub ainea loodusõpetus, mida õpitakse alates 1. klassist.

I kooliaste - 4 nädalatundi (lisatunniressursist 1 tund).

1.2. Ainevaldkonna kirjeldus

Loodusõpetus on integreeritud õppeaine, milles loodust käsitletakse kui tervikut ega lahutada osadeks loodusteaduste valdkondade järgi. Loodusõpetus on tihedalt seotud teiste õpitavate ainetega (eesti keel, matemaatika, tööõpetus ja kunst, kehaline kasvatus jne). Süsteemse terviku loomine vastab põhikooli noorema astme õpilaste maailmakäsitusele, võimaldab vältida teadmiste killustatust ja aitab kujundada õpilastel tunnetusoskusi. Õpitakse tundma põhiliselt iseennast ja lähiümbrust. Tunnetuse lähtepunktiks on õpilaste praktilised kogemused ja igapäeva elu nähtused.

Loodusainete õpetamise eesmärk on kujundada õpilastes eakohane loodusteaduslik pädevus, st suutlikkus väärtustada looduslikku mitmekesisust ning vastutustundlikku ja säästvat eluviisi; oskus vaadelda, mõista ning selgitada loodus-, tehis- ja sotsiaalkeskkonnas eksisteerivaid objekte, nähtusi, protsesse ning nendevahelisi seoseid, märgata ja määratleda elukeskkonnas esinevaid probleeme, neid loovalt lahendada, kasutades loodusteaduslikke meetodeid; väärtustada looduslikku mitmekesisust ning vastutustundlikku ja säästvat eluviisi; hinnata looduses viibimist. Seega tähtsal kohal on sisemiselt motiveeritud ja loodusvaldkonnast huvitava õpilase kujundamine, kes märkab ja teadvustab keskkonnaprobleeme ning oskab neid lahendada ja langetada pädevaid otsuseid.

Õppimise keskmeks on loodusteaduslikud uurimisküsimused ja nende lahendamine loodusteaduslikule meetodile tuginevas uurimuslikus õppes, mis hõlmab objektide või protsesside vaatlust, probleemide määramist, taustinfo kogumist ja analüüsimist, uurimisküsimuste ja hüpoteeside sõnastamist, katsete ja vaatluste plaanimist ning tegemist, saadud andmete analüüsi ja järelduste tegemist ning kokkuvõtete suulist ja kirjalikku esitamist. Sellega kaasneb uurimisoskuste omandamine ning õpilaste kõrgemate mõtlemistasandite areng.

Loodusõpetuse õpetamise eesmärgid on saavutatavad vaid õpilaste aktiivse õpitegevuse tulemusena. Õppeprotsess peab suurendama õpilaste iseseisvust ja loovust, samuti kujundama kollektiivse töö oskusi. Teadmiste ja oskuste omandamisel ning loovvõimete kujundamisel on oluline teadusliku uurimistöö rakendamine.

1.3. Võtmepädevuste kujundamine ainevaldkonnas

Julge probleemide lahendaja - otsib süsteemselt julgeid lahendusi.

Loodusõpetuses arendatakse õpilase probleemide lahendamise oskust läbi loodusteaduslike uurimisküsimuste lahendamise ja projektõppe rakendamise. Õpilased omandavad oskused leida loodusteaduslikku informatsiooni, sõnastada probleeme ja uurimisküsimusi, planeerida ja teha katset või vaatlust ning teha kokkuvõtteid. Loodusõpetuse õpetamise üheks eesmärgiks on kasvatada õpilastes armastust teaduse ja tõenduspõhise lähenemise vastu, toetada õpilaste süsteemset tegutsemist, julgust teha vigu ja otsida teistmoodi lahendusi.

Avatud kaaslane - hoolib ja teeb koostööd.

Loodusõpetus toetab õpilaste arengut avatud kaaslasena läbi dilemmaprobleemide lahendamise, kus otsuseid langetades ja lahendusi otsides tuleb lisaks loodusteaduslikele seisukohtadele arvestada ka inimühiskonnaga seotud aspekte. Õpilase kui avatud kaaslane areng kaasneb õppes toimuva inimtegevuse mõju hindamisega looduskeskkonnale, kohalike ja globaalsete keskkonnaprobleemide teadvustamisega ning neile lahenduste leidmisega. Õpilane õpib märkama ümbritseva keskkonna ja looduse vajadusi.

Isikupärane looja - loob ja väljendab.

Õpilast kui isikupärast loojat kujundavad loodusõpetuses rakendatavad aktiivõppemeetodid: rühmatööd uurimuslikus õppes, dilemmaprobleemide lahendamine, loovate lahenduste otsimine, oma töö tulemuste loov esitlemine.

Tasakaalus isiksus - teadlikkus ja enesejuhtimine.

Loodusõpetuses käsitletakse inimese anatoomia, füsioloogia ja tervislike eluviiside teemasid, mis toetavad õpilase kui tasakaalus isiksuse arengut. Selgitatakse individuaalset energia- ja toitumisvajadust, tervisliku treeningu individualiseeritust, haigestumisega seotud riske, esmaabi võtteid ning tervisliku eluviisi erinevaid aspekte.

1.4. Ainevaldkonna õppeainete lõiming teiste ainevaldkondadega

Keeled. Loodusaineid õppides ja loodusteaduslike tekstidega töötades arendatakse õpilaste teksti mõistmise ja analüüsimise oskust – lugemismaterjalid, tööjuhendid, vaatlusraamatute koostamine, märkmete tegemine. Õpilasi õpetatakse kasutama kohaseid keelevahendeid, ainealast sõnavara ja väljendusrikast keelt. Keelepädevust ja funktsionaalset lugemisoskust kujundab teabeallikate abil töötamine. Oma töö esitlemine ja põhjendamine annab esinemiskogemusi ja arendab väljendusoskust.

Loovained. Kunstipädevuse kujunemist toetavad uurimistulemuste vormistamine, esitluste tegemine, näitustel käimine, looduse ilu väärtustamine õppekäikudel jms. Õppides mõistma looduse kui süsteemi funktsioneerimise lihtsamaid seaduspärasusi ning inimese ja tehnika mõju looduskeskkonnale, areneb õpilaste tehnoloogiline pädevus. Füüsikateadmised loovad teoreetilise aluse, et mõista seoseid looduse, tehnika ja tehnoloogia vahel. Tehnoloogilist pädevust arendatakse, kasutades õppes tehnoloogilisi, sh IKT vahendeid.

Liikumine ja muusika. Loodusainete õppimine toetab kehalise aktiivsuse ja tervisliku eluviisi väärtustamist. Liikumismängud, erinevate meelte kasutamine mängudes (nt tuule tugevuse tunnetamine). Oma keha tundma õppimine ja välismaailma tunnetamine. Looduse

imateerimine (vesi, loomad, taimed jne) ja neile iseloomulike omaduste leidmine. Praktiliste tegevuste kaudu kinnistub terviseteadlik käitumine, tervisliku toitumise ja sportliku eluviisi väärtustamine.

Matemaatika. Matemaatikapädevuste kujunemist toetavad loodusained uurimusliku ja probleemõppe kaudu, arendades loovat ning kriitilist mõtlemist. Uurimuslikus õppes on tähtis koht andmete analüüsil ja tõlgendamisel ning tulemuste esitamisel tabelite, graafikute ja diagrammidena. Loodusnähtuste seoseid uurides rakendatakse matemaatilisi mudeleid.

Sotsiaalsained. Loodusainete õppimine aitab mõista inimese ja ühiskonna toimimist, kujundab oskust näha ühiskonna arengu seoseid keskkonnaga, teha teadlikke valikuid, toimida kõlbelise ja vastutustundliku ühiskonnaliikmena ning isiksusena.

1.5. Kesksete teemade rakendamine ainevaldkonnas

Loodusõpetus tegeleb meid ümbritseva maailma, iseenda avastamise ja mõistmisega. Seetõttu on hea seda lõimida pea kõikide kesksete teemadega.

Inimeseks olemine

Loodusõpetuse tundides saab õpilane teadlikuks oma võimetest ja nende arendamise oskustest läbi iseseisvalt ja grupis töötamise. Õpilasi suunatakse enda tegevust kirjeldama ja analüüsima. Grupis töötades arendatakse õpilastes koostöövalmidust ja oskust ning sallivust teiste inimeste tegevuste ja arvamuste suhtes. Õpetaja eeskujul kujundavad õpilased tolerantset suhtumist erinevate võimete kaaslasse. Loodusainete õppimine aitab õpilastel mõista tervete eluviiside ja tervisliku toitumise tähtsust ning keskkonna ja tervise seoseid. Loodusainete õppimine praktiliste tööde kaudu arendab õpilaste oskust rakendada ohutusnõudeid.

Aeg ja ruum

Loodusõpetus annab võimaluse läheneda teemadele teekonnad, avastused, inimkonna migratsioon, sidemed inimeste ja tsivilisatsioonide vahel, kohalik ja globaalne vaatenurk, loodusteaduslikust aspektist.

Loodus ja tehnoloogia

Loodusõpetusel on kandev roll keskse teema elluviimisel.

Kogukond ja ühiskond

Kodanikuõiguste ja -kohustuste tunnetamine seostub keskkonnaküsimustega.

Globaalne areng

Loodusteadused moodustavad osa kultuurist, kuhu on oma panuse andnud ka Eestiga seotud loodusteadlased. Maailma kultuuriline mitmekesisus lõimub rahvastikuteemadega. Loodusteadustel on kandev roll keskkonnakaitse, maavarade ja ressursside ning säästlikkuse teemade käsitlemisel.

1.6. Hindamise alused

Hindamine toimub vastavalt Avatud Koolis kehtivale hindamisjuhendile. Hindamisel lähtutakse kujundava hindamise põhimõtetest. Kujundav hindamine annab infot töö protsessi ja tulemuse kohta loodusõpetuses, selle eesmärk on toetada õpilase arengut ja õpimotivatsiooni.

- Õppetegevuse ajal antakse õpilasele tagasisidet aine ja ainevaldkonna teadmistest ja oskustest ning õpilase hoiakutest ja väärtustest.

- Koostöös kaaslaste ja õpetajaga saab õpilane seatud eesmärkide ja õpitulemuste põhjal täiendavat, julgustavat ja konstruktiivset tagasisidet oma tugevuste ja arenguruumi kohta.
- Praktiliste tööde ja ülesannete puhul antakse tagasisidet töö protsessi ja tulemuse kohta.
- Olulisel kohal on õpilase enesehinnang tehtud tööle, oma panusele, tugevustele ja arenguruumile..

Õpitulemuste hindamise moodused on mitmekesised, sobivad oodatavate õpitulemuste saavutatuse väljaselgitamiseks ja toetavad edasise õppe kavandamist. Õpilane teab, mida ja millal hinnatakse, milliseid hindamisvahendeid kasutatakse ja millised on hindamise kriteeriumid – neist teavitamise kord on sätestatud Avatud Kooli õppekava üldosas.

Loodusõpetsuses hinnatakse teadmiste ja oskuste vastavust ainekavas taotletavatele õpitulemustele:

- teadmist ja arusaamist (äratundmine, nimetamine, näidete toomine, iseloomustamine, sõnastamine ja kirjeldamine),
- rakendamise ja analüüsi oskusi (katsete tegemine, omaduste kindlakstegemine, mõõtmine, eristamine, rühmitamine, seostamine, järelduste tegemine, valimine, otsuste tegemine, koostamine, vormistamine ning esitlemine).
- teadmisi ja oskusi suuliste vastuste, kirjalike ja/või praktiliste tööde ning praktiliste tegevuste alusel, arvestades õpilase individuaalseid iseärasusi ja mõtlemistasandite arengut.

Kokkuvõtva hindamise korral võrreldakse õpilase õpitulemusi tema õppe aluseks olevas kooli ainekavas toodud oodatavate tulemustega. Õpitulemuste kontrollimise vormid peavad olema mitmekesised ning vastavuses õpitulemustega.

Uurimuslike tööde puhul ei hinnata ainult lõpptulemust, vaid ka protsessi. Arvestatakse uurimisküsimuse sõnastamise/esitamise oskust, uurimistööde tegemise korrektsust, mõõtmise täpsust, juhendi ja ohutusnõuete järgimist, kogutud andmete töötlemise (kirjeldamine, võrdlemine jne) ning tulemuste vormistamise õigsust ja korrektsust ning tulemuste üldistamist oma teadmiste taustal.

Käitumisele (nagu huvi tundmine, tähtsuse mõistmine, väärtustamine, vajaduste arvestamine ning käitumine laboratooriumis ja looduses) antakse hinnanguid.

1.7. Füüsiline õppekeskkond

Õppeprotsess toimub klassiruumis, koolimajas ja ümbruses. Võimaldatakse õuesõpet ning korraldatakse õppekäike loodusesse, linnaruumi, muuseumidesse, näitustele jne.

Praktiliste tööde läbiviimisel korraldatakse valdav osa õpet klassis, kus on soe ja külm vesi, valamud, elektripistikud ning spetsiaalse kattega töölauad ning tööde tegemiseks võimaldatakse katsevahendid ja -materjalid. Vajadusel rakendatakse praktiliste tööde tegemisel õpet paaris või väikeses rühmas.

2. Ainekavad

2.1. Loodusõpetus

2.1.1. Loodusõpetuse õppeaine kirjeldus

I kooliastmes õpitakse tundma põhiliselt lähiümbrust ning igapäevaelu nähtusi, keskendutakse looduse vahetule kogemisele ja praktilisele tegevusele. Kooliastme lõpuks jõutakse loodusnähtuste kirjeldamiselt lihtsamate seoste loomiseni ja järelduste tegemiseni. Kujuneb huvi looduse vastu ning oskus looduses käituda. I kooliastmes kasutame üld- ja aineõpetuse kombineeritud varianti ning projektõpet. Peamiste praktiliste tegevustena, mis tagavad kooliastme õpitulemuste saavutamise, tehakse uurimuslikke ja praktilisi töid: objektide, sh looduslike objektide vaatlemist, võrdlemist, rühmitamist, mõõtmist, katsete tegemist; kollektsiooni koostamist ning plaani kasutamist

Loodusõpetuse õpetamise põhimõtted I kooliastmes:

- 1) Loodusõpetust õpetatakse lähtudes **kahesuunalise keelekümluse põhimõtetest ja LAK-õppe meetodidest eesti ja vene keeles.**
- 2) Uusi loodusteaduslikke teadmisi ja oskusi kujundades keskendutakse **looduse vahetule kogemisele ja praktilisele tegevusele.**

- 3) Loodusõpetuse õpetamisel lähtutakse **uurimuslikust õpikäsitusest**, kus kesksel kohal on vaatluste ja katsete tegemine ning põhjus-tagajärg seostest arusaamine.
- 4) Õppeprotsessi planeerimisel lähtutakse **püstitatud probleemide teaduslikkusest** ja nende **olulisusest õpilastele**.
- 5) Õpilane on õpetaja **võrdväärne partner**, õpetaja tähtsustab õpilaste eelteadmisi ja huvisid, suunab neid oma potentsiaali avastama ja rakendama. Õppe keskmes on õpilased, kelle **individuaalsusega on iga tunni planeerimisel arvestatud**.
- 6) Kasutatakse **diferentseeritud õppeülesandeid**, mille sisu ja raskusaste toetavad individualiseeritud käsitlust ning suurendavad õpimotivatsiooni.
- 7) Toetatakse õpilaste **teadmiste, oskuste ja hoiakute** arengut, sealjuures on pöhirõhk hoiakute kujundamisel.
- 8) Arvestatakse õpilaste **võimeid ja suutlikkust, kohalikku eripära ning muutusi ühiskonnas**.
- 9) Kasutatakse **mitmekülgset õppemeetodite valikut** rõhuasetusega aktiivõppemeetoditel.
- 10) Õpilastele võimaldatakse **õppida üksi ja koos teistega** (paaris- ja rühmatööd), et toetada nende kujunemist aktiivseteks ning iseseisvateks õppijateks
- 11) **Iseseisva õppe ajal** on õpilastel võimalus omas tempos ülesandeid lahendada ning saada õpetajalt selle kohta tagasisidet.
- 12) **Koostöise õppimise vormis** on õpilastel lisaks loodusainete õpitulemuste saavutamisele võimalus arendada oma sotsiaalseid ja emotsionaalseid oskusi, koostööoskusi ja eneseväljendusoskust.
- 13) Kasutatakse **nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogial** põhinevaid mitmekesiseid õpikeskkondi ning õppematerjale ja -vahendeid.
- 14) Võimaldatakse siduda õpet **koolivälise eluga** (kohtuda erinevate spetsialistidega, kaasata vanemaid jne), et kogu ainekäsitus oleks võimalikult **elulähedane**.

2.1.2. Loodusõpetuse õppe- ja kasvatuseesmärgid

Loodusõpetuse õpetamisega taotletakse, et õpilane:

- 1) tunneb huvi looduse vastu, huvitub looduse uurimisest ja loodusainete õppimisest;

- 2) oskab sihipäraselt vaadelda loodusobjekte, teha praktilisi töid ning esitada tulemusi;
- 3) rakendab loodusteaduslikke probleeme lahendades teaduslikku meetodit õpetaja juhendamisel;
- 4) valdab teadmisi loodusobjektidest ja -nähtustest ning elus- ja eluta keskkonna seostest;
- 5) mõistab inimtegevuse ja looduskeskkonna seoseid ning väljendab hoolivust ja lugupidamist kõigi elusolendite vastu;
- 6) oskab leida loodusteaduslikku infot, mõistab loetavat ja oskab luua lihtsat loodusteaduslikku teksti;
- 7) rakendab õpitud loodusteaduste- ning tehnoloogiaalaseid teadmisi ja oskusi igapäevaelus;
- 8) väärtustab elurikkust ja säästvat arengut.

I kooliastme õpitulemused:

Väärtused ja hoiakud

3. klassi õpilane:

- 1) tunneb huvi looduse ja selle uurimise vastu ning kasutab julgelt loovust ja fantaasiat;
- 2) mõistab, et inimene on osa loodusest ning inimeste elu sõltub loodusest, suhtub loodusesse säästvalt;
- 3) märkab looduse ilu ja erilisust ning väärtustab oma kodukoha elurikkust ja maastikulist mitmekesisust;
- 4) hoolib elusolenditest ja nende vajadustest;
- 5) liigub looduses turvaliselt, kahjustamata loodusväärtusi ja iseennast.

Uurimisoskused

3. klassi õpilane:

- 1) teeb lihtsamaid loodusvaatlusi ning uurimuslikke tegevusi;
- 2) sõnastab oma meelte abil saadud kogemusi ning nähtuste ja objektide omadusi;
- 3) teeb lihtsaid vahendeid kasutades praktilisi töid, järgides juhendeid ja ohutusnõudeid;

- 4) vormistab vaatlusinfo, teeb järeldusi ning esitleb neid;
- 5) kasutab õppetekstides leiduvaid loodusteaduslikke mõisteid suulises ja kirjalikus kõnes;
- 6) kasutab õpitud loodusteaduslikke teadmisi ja oskusi igapäevaelus otsuseid tehes.

Loodusvaatlused

3. klassi õpilane:

- 1) teeb ilmavaatlusi, iseloomustab ilma ning valib ilmale vastava välisriietuse;
- 2) kirjeldab looduslikke ja tehisklikke objekte erinevate meeltega saadud teabe alusel;
- 3) märkab muutusi looduses ning seostab neid aastaegade vaheldumisega;
- 4) toob näiteid erinevate organismide eluavalduste ja omavaheliste seoste kohta erinevatel aastaegadel;
- 5) toob näiteid looduses toimuvate aastaajaliste muutuste tähtsuse kohta inimese elus;
- 6) tunneb kodukoha levinumaid taime- ja loomaliike;
- 7) käitub loodushoidlikult ning järgib koostegutsemise reegleid.

Loodusnähtused

3. klassi õpilane:

- 1) eristab elus- ja eluta looduse objekte ja nähtusi ning vaatleb, nimetab, kirjeldab ja rühmitab neid;
- 2) eristab tahkeid ja vedelaid aineid ning omab ohutunnet tundmatute ainete vastu;
- 3) teeb juhendi järgi lihtsamaid praktilisi töid, järgides ohutusnõudeid;
- 4) kaalub kehi, mõõdab temperatuuri ja pikkusi korrektselt, valides sobivaid mõõtmisvahendeid;
- 5) selgitab kompassi töö põhimõtet, toetudes magnetiga tehtavale katsele;
- 6) teeb katsega kindlaks elektrit juhtivad ja mittejuhtivad ained ning rakendab saadud teadmisi elektririistade ohutul kasutamisel;

7) oskab ette näha liikumisega seotud ohuolukordi; teab, millest sõltub liikuva keha peatamise aeg ja tee pikkus.

Organismide mitmekesisus ja elupaigad

3. klassi õpilane:

- 1) kirjeldab taimede, loomade ja seente välisehitust, seostab seda elukeskkonnaga ning toob näiteid nende tähtsuse kohta looduses;
- 2) eristab seeni, taimi ja loomi toitumise, kasvamise ning liikumisvõime järgi;
- 3) teab, et ühte liiki kuuluvad organismid on sarnased;
- 4) eristab kala, kahepaikset, roomajat, lindu ja imetajat ning selgrootut, sh putukat;
- 5) kirjeldab õpitud loomaliikide eluviise ja elupaiku;
- 6) eristab õistaimi, okaspuud, sõnajalg- ja sammaltaime;
- 7) teab seente mitmekesisust, eristab söödavaid ja mürgiseid kübarseeni ning oskab vältida mürgiste seentega seotud ohtusid;
- 8) arvestab taimede ja loomade vajadusi ning suhtub neisse vastutustundlikult;
- 9) toob näiteid erinevate organismide seoste kohta looduses ning koostab õpitud liikidest lihtsamaid toiduahelaid;
- 10) tunneb põhjalikult ühte taime-, seene- või loomaliiki, tuginedes koostatud uurimuslikule ülevaatele.

Inimene

3. klassi õpilane:

- 1) kirjeldab inimese välisehitust, kasutades mõõtmistulemusi;
- 2) järgib tervisliku toitumise põhimõtteid ja hügieeninõudeid ning väärtustab tervislikke eluviise;
- 3) teadvustab inimese vajadusi, tarbib vastutustundlikult, väldib enda ja teiste tervise kahjustamist ning toimib keskkonda hoidvalt;
- 4) toob näiteid, kuidas inimene sõltub loodusest ning muudab oma tegevusega loodust;
- 5) võrdleb inimeste elu maal ja linnas.

Plaan ja kaart

3. klassi õpilane:

- 1) saab aru lihtsast plaanist või kaardist ning leiab kooliümbruse plaanilt tuttavaid objekte;
- 2) mõistab, et kaardi järgi on võimalik tegelikkust tundma õppida;
- 3) näitab Eesti kaardil oma kodukohta, suuremaid kõrgustikke, saari, poolsaari, lahtesid, jõgesid, järvesid ja linnu;
- 4) määrab kompassi abil põhja- ja lõunasuunda;
- 5) kirjeldab Eesti kaardi järgi objektide asukohti, kasutades ilmakaari.

2.1.3. Loodusõpetuse õpitulemused ja õppesisu 1. klassis

Õppeainet õpitakse 1 tund nädalas, kokku 35 tundi õppeaastas. Õpe toimub peamiselt projektõppe tundides, vajadusel ka baasõppe tundides.

Teema	Kesksed ideed	Õpitulemused	Õppesisu
Aastaajad	Aastaaegade vaheldumist põhjustavad Maa tiirlemine ümber päikese ja tema telje kallakus. Elusloodus on kohastunud aastaaegade vaheldumisega. Loodusvaatlused aitavad	Õpilane: <ol style="list-style-type: none">1) teab, et looduses aset leiduvad muutused sõltuvalt aastaaegadest ning valgusest ja soojusest;2) märkab muutusi looduses ja seostab neid aastaaegade vaheldumisega, kirjeldab aastaajalisi muutusi (kõnes, kirjas, joonistades);3) toob näiteid looduses toimuvate aastaajaliste muutuste tähtsusest inimese elus;4) teeb lihtsamaid loodusvaatlusi, kannab vaatlusinfo tabelisse, jutustab vaatlusinfo/tabeli põhjal ilma	Kodukoha elurikkus ja maastikuline mitmekesisus. Aastaaegade vaheldumine looduses seoses soojuse ja valguse muutustega. Taimed, loomad ja seened erinevatel aastaaegadel. Tihedalt seotud järgmiste teemadega ilm ja organismid. Vaatlusandmete põhjal toimuvad arutelud peaksid suunama põhjuste ning tagajärgede seoste mõistmisele. Praktilised tööd <ul style="list-style-type: none">• Õppekäigud aastaajaliste erinevuste vaatlemiseks. Linna ja

	<p>meil paremini looduses toimuvast aru saada.</p> <p>Loodus on meie kõigi ühine kodu ja seda on oluline hoida.</p>	<p>muutumisest;</p> <ol style="list-style-type: none"> 5) teeb soojuse ja valguse peegeldumise kohta katseid, sõnastab järeldused; 6) oskab ennast kaitsta päikesepõletuse eest; 7) teab, et elusolendite mitmekesisus ja aktiivsus sõltub aastaaegadest; 8) toob näiteid erinevate organismide eluavalduste ja omavaheliste seoste kohta erinevatel aastaaegadel; 9) oskab käituda õppekäigul loodussõbralikult; 10) tunneb kodu- ja kooliümbrust, teab kodu- ja kooliümbruse tüüpilisemaid taimi ja loomi; 11) vormistab vaatlusinfo, teeb järeldusi ning esitleb neid; 12) oskab vaadelda, nimetada, rühmitada ja kirjeldada kodukoha, kooliümbruse elusa ja eluta looduse objekte; 13) oskab käituda veekogudel; 14) teab tuntumaid kodukoha/kooliümbruse vaatamisväärsusi; 15) mõistab, et aastaajalised muutused mõjutavad tema enda ja teiste elu; 16) tunneb huvi looduse ja selle uurimise vastu; 17) liigub looduses turvaliselt, kahjustamata loodusväärtusi ja iseennast, järgib koostegutsemise reegleid; 18) tunneb huvi oma kodukoha, 	<p>maastikuvaatlus, erinevused erinevatel aastaaegadel (võrdlemise oskus).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Puu (või mõne muu objekti) ja temaga seotud elustiku aastaringne jälgimine (seotud teemaga organismid ja elupaigad). • Tutvumine aastaajaliste muutustega. • Tutvumine kooli ümbrusega õppekäikudel. • Millised muudatused on õpilase ja tema pere elus erinevatel aastaaegadel? Perekondlike traditsioonide, kommete projekt, esitlus. • Ohutus ja tervishoid – plakatite, juhiste koostamine. <p>Projekt “Minu kodukant ja kodulinn: Missugune on minu kodukant?”</p>
--	---	--	--

		inimeste/ajaloo/looduse vastu; 19) hoiab oma kodukoha loodust ja ehitisi.	
Ilm	Ilmavaatlused aitavad meil ilma ette ennustada ja teha selle põhjal igapäevaelu otsuseid.	Õpilane: 1) teeb ilmavaatlusi, iseloomustab ilma; 2) teeb ilmamate põhjal järeldusi ning riietub vastavalt; 3) tunneb huvi uurimusliku tegevuse vastu.	Ilmastikunähtused. Ilmavaatlused. Sissejuhatus teemasse mõõtmised ja võrdlemine Praktilised tööd ja IKT rakendamine: <ul style="list-style-type: none"> • Ilma vaatlemine lühiajaliselt või pikaajaliselt. Individuaalselt, paaris või rühmatööna. • Õhutemperatuuri mõõtmine. • Ilmaennustuse ja tegeliku ilma võrdlemine. Veebist info otsimine. • Ilma vaatlemiseks instrumentide meisterdamine. • Milline on ilm praegu siin või hoopis teises kohas maailmas? • Ilm ja ohutus. • Kuidas loomad erinevatele ilmadele reageerivad? Projekt “Minu kodukant ja kodulinn: Missugune on minu kodukant?”
Organismid ja elupaigad	Loomade ja taimede kohastumused on kujunenud välja väga pika aja jooksul ning on	Õpilane: 1) teab kodukoha maismaaloomi ja -taimi, teab loomade ja taimedega seotud ohtusid ning looduslikke ohte; 2) oskab rühmitada ja ära tunda kodukoha	Kodukoha maismaataimed ja -loomad, nende välisehitus ja mitmekesisus. Taimede ja loomade eluavaldused: toitumine ja kasvamine. Koduloomad.

	<p>mõjutatud nende elupaigast.</p> <p>Koduloomadel on oma vajadused ja meie ülesanne on nende pidamisel neid järgida.</p>	<p>leinumaid taime- ja loomaliike;</p> <ol style="list-style-type: none"> 3) kasutab õppetekstides leiduvaid loodusteaduslikke mõisteid suulises ja kirjalikus kõnes; 4) kirjeldab taimede ja loomade välisehitust, seostab selle elupaiga ja kasvukohaga ning toob näiteid nende tähtsusest looduses; 5) oskab teha lihtsamaid loodusvaatlusi; 6) kirjeldab kodukoha maismaaloomade välisehitust, toitumist ja kasvamist, seostab neid elupaigaga; 7) kirjeldab taimede välisehitust, märkab ja kirjeldab taimede arengut; 8) eristab mets- ja koduloomi; 9) teab, miks peetakse koduloomi, ja oskab nimetada nende vajadusi; 10) teab koduloomadega seotud ohtusid; 11) oskab märgata ja kirjeldada koduloomade arengut; 12) teab, et on olemas erinevad elupaigad, et erinevatel organismidel on erinevad nõuded elukeskkonnale; 13) vaatab taimi ja loomi erinevates elukeskkondades; 14) suhtub hoolivalt elusolenditesse ja nende vajadustesse; 15) suhtub vastutustundlikult koduloomadesse, 16) ei jäta koduloomi hoolitsuseta; 17) väärtustab uurimuslikku tegevust. 	<p>Praktilised tööd ja IKT rakendamine:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Loodusvaatlused: taimede välisehitus, loomade välisehitus – loomeaed või botaanikaaed. • Ühe taime või looma uurimine, ülevaate koostamine. Kodus oma lemmiklooma vaatlemine või uurimustöö koostamine (vanemate intervjuerimine lemmiku kohta info saamiseks) • Uurimus: taime kasvu sõltuvus soojusest ja valgusest. • Lemmikloomapäeva korraldamine. • Õppekäik: organismid erinevates elukeskkondades. <p>Peamiste praktiliste tegevustena, mis kindlustavad õpitulemuste saavutamise, rakendatakse uurimuslikke ja praktilisi töid: objektide, sh looduslike objektide vaatlemist, võrdlemist, rühmitamist, mõõtmist, katsete läbiviimist, kollektiooni koostamist.</p> <p>Projekt “Meie loomad: Millised loomad elavad kodudes ja tänavatel?”</p>
--	---	--	---

2.1.4. Loodusõpetuse õpitulemused ja õppesisu 2. klassis

Õppeainet õpitakse 1 tund nädalas, kokku 35 tundi õppeaastas. Õpe toimub peamiselt projektõppe tundides, vajadusel ka baasõppe tundides.

Teema	Kesked ideed	Õpitulemused	Õppesisu
<p>Inimese meeled ja avastamine</p>	<p>Keskkond jaguneb elus ja eluta looduseks.</p> <p>Loodusteadlased kasutavad looduse mõistmiseks teaduslikku uurimismeetodit.</p> <p>Inimestel on viis meelt: kuulmine, nägemine, kompimine, haistmine ja maitsmismeel.</p> <p>Meeled aitavad meil maailma tajuda.</p>	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) teab erinevaid omadusi; 2) oskab oma meelte abil omadusi määrata; 3) teab, et taimed, loomad ja seened on elusolendid; 4) teab nimetada elusa ja eluta looduse objekte ja nende omadusi; 5) viib läbi lihtsamaid loodusvaatlusi ning uurimuslikke tegevusi; 6) eristab elus- ja eluta looduse objekte ja nähtusi ning vaatleb, nimetab, kirjeldab ja rühmitab neid; 7) oskab käituda õppekäigul loodussõbralikult; 8) teab, et on olemas looduslikud ja inimese tehtud asjad ning materjalid; 9) kirjeldab looduslikke ja tehisklikke objekte erinevate meeltega saadud teabe alusel; 10) sõnastab oma meelte abil saadud kogemusi ning nähtuste ja objektide omadusi; 11) eristab tahkeid ja vedelaid aineid ning omab ohutunnet tundmatute ainete suhtes; 	<p>Inimese meeled ja avastamine. Elus ja eluta. Asjad ja materjalid.</p> <p>Praktilised tööd ja IKT rakendamine:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Meelte kasutamine mängulises ja uurimuslikus tegevuses. Kus lähevad meie meelte piirid? Mis saab kui mõni meel on puudulik/puudu. • Kuidas loomad oma meeli kasutavad suhtlemiseks – võrdlus. • Elus- ja eluta looduse objektide rühmitamine. • Õppekäik kooliümbruse elus- ja eluta loodusega tutvumiseks. • Tahkete ja vedelate ainete omaduste võrdlemine. • Looduslike ja tehismaterjalide/objektide rühmitamine. <p>Abiks on keskkonnamängud, mis suunavad meelte kasutamisele ning aitavad luua emotsionaalset sidet loodusega.</p>

		<p>12) eristab inimese valmistatud looduslikust;</p> <p>13) tunneb huvi looduse ja selle uurimise vastu, kasutab julgelt loovust ja fantaasiat;</p> <p>14) märkab looduse ilu ja erilisust, väärtustab oma kodukoha elurikkust ja maastikulist mitmekesisust;</p> <p>15) väärtustab maailma tunnetamist oma meelte kaudu;</p> <p>16) tunneb rõõmu looduses viibimisest;</p> <p>17) väärtustab nii looduslikku kui inimese loodut ning suhtub kõigesse sellesse säästvalt;</p> <p>18) väärtustab enda ja teiste tööd.</p>	<p>Õpikeskkond peab äratama huvi looduse vastu ning arendama õpilaste loovust. Õpetus peab olema õpilase jaoks relevantne, st tähenduslik: arusaadav ning seostatud õpilaste igapäevase elu ja nende huvidega. Õpikeskkonda laiendatakse klassiruumist kooliõue, muuseumisse ja loodusesse, rakendades uurimuslike elementidega õuesõpet.</p>
<p>Organismide rühmad ja kooselu</p>	<p>Elusloodus jaguneb looma-, taime-, seente- ja bakteririigiks.</p> <p>Elusloodus jaotatakse riikideks kindlate tunnuste alusel.</p> <p>Iga organism on looduse toimimiseks oluline.</p>	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) teab, et taimed on elusad organismid; 2) teab, et taimed vajavad päikesevalgust ning toodavad seente ja loomade poolt kasutatavaid toitaineid ja hapnikku; 3) nimetab ja oskab näidata taimeosi, leida tunnuseid, mille abil taimi rühmitada; 4) eristab õistaimet, okaspuud, sõnajalg- ja sammaltaime; 5) teab, et loomade hulka kuuluvad putukad, ämblikud, ussid, kalad, konnad, maod, linnud ja imetajad; 6) teab, et ühte rühma kuuluvatel loomad on sarnased tunnused; 7) teab, et rästik, puuk ja herilane on ohtlikud; 	<p>Taimede mitmekesisus. Loomade mitmekesisus. Seente mitmekesisus. Liik, kooslus, toiduahel.</p> <p>Praktilised tööd ja IKT rakendamine:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lihtsa kollektiooni koostamine mõnest organismirühmast. • Looma välisehituse ja eluviisi uurimine (bio.edu.ee). • Seente vaatlemine või hallituseente kasvamise uurimine. • Õppekäik organismide kooselu uurimiseks erinevates elupaikades. • Liikide võrdlus. • Erinevate elukutsete esindajate

		<p>8) eristab kala, kahepaikset, roomajat, lindu ja imetajat ning selgrootut, sh putukat;</p> <p>9) kirjeldab õpitud loomaliikide eluviise ja elupaiku;</p> <p>10) oskab seostada loomade ehituslikke ja käitumuslikke eripärasid nende elukeskkonnaga;</p> <p>11) tunneb ära õpitud loomi piltide järgi ja looduses;</p> <p>12) väldib loomadega seotud ohte (mürgiseid ja ohtlikke loomi);</p> <p>13) teab seente mitmekesisust ja seda, et seened elavad mullas ja teistes organismides;</p> <p>14) teab, et mõningaid seeni kasutatakse toiduainete valmistamiseks ning pagaritööstuses;</p> <p>15) eristab söödavaid ja mürgiseid kübarseeni;</p> <p>16) oskab vältida mürgiste seentega (sh hallitusseentega) seotud ohtusid;</p> <p>17) eristab seeni taimedest ja loomadest;</p> <p>18) tunneb õpitud seeni piltide järgi ja looduses;</p> <p>19) teab, et igal liigil on nimi;</p> <p>20) teab, et ühte liiki kuuluvad organismid on sarnased;</p> <p>21) teab, et looduses on kõik omavahel seotud, et toiduvõrgustike abil saab iseloomustada organismidevahelisi suhteid;</p> <p>22) koostab õpitud liikidest lihtsamaid</p>	<p>külastus (arst, mükoloog, zooloog jne). Kuidas nad on kangelased?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Liikide vahelised seosed – ükski taim pole seeneta. • Milliseid kangelasi on leida loomade, taimede, seente seas? • Toiduahela koostamine veebis <p>Projekt “Suhtlemine: Kuidas loomad, linnud ja taimed suhtlevad?”</p>
--	--	--	---

		<p>toiduahelaid;</p> <p>23) tunneb põhjalikult ühte taime-, seene- või loomaliiki, tuginedes koostatud uurimusülevaatele;</p> <p>24) mõistab, et liikide mitmekesisus on üks loodusrikkusi;</p> <p>25) mõistab, et iga organism on looduses tähtis;</p> <p>26) saab aru, et kõik taimed ja loomad on vajalikud, et nad on osa loodusest ja neid peab kaitsma;</p> <p>27) mõistab, et seened on elusorganismid ning neid tuleb kaitsta nagu teisigi organisme.</p>	
--	--	---	--

1.1.1. Loodusõpetuse õpitulemused ja õppesisu 3. klassis

Õppeainet õpitakse 2 tundi nädalas, kokku 70 tundi õppeaastas. Õpe toimub peamiselt projektõppe tundides, vajadusel ka baasõppe tundides.

Teema	Kesksed ideed	Õpitulemused	Õppesisu
Inimene	<p>Inimene on bioloogiliselt kõige keerukama ehitusega organism.</p> <p>Tervislik eluviis on aluseks terve organismi kujunemisele.</p>	<p>Õpilane;</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) teab kehaosade nimetusi; 2) näitab ja nimetab kehaosi; 3) kirjeldab inimese välisehitust, kasutades mõõtmistulemusi; 4) teab, et toituda tuleb võimalikult mitmekesiselt ning regulaarselt ja et väär toitumine toob kaasa 	<p>Inimene. Välisehitus. Inimese toiduvajadused ja tervislik toitumine. Hügieen kui tervist hoidev tegevus. Inimese elukeskkond.</p> <p>Praktilised tööd ja IKT rakendamine:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Enesevaatlus, mõõtmine (kooli aasta alguses ja lõpus –

	<p>Inimene mõjutab oma tarbimisega ümbritsevat keskkonda.</p>	<p>tervisehäireid;</p> <ol style="list-style-type: none"> 5) teab, et kiirtoidud ei ole tervislikud; 6) oskab järgida tervisliku toitumise põhimõtteid ning hügieeninõudeid; 7) oskab leida toiduainete pakenditelt talle vajalikku teavet; 8) teab, kuidas hoida oma tervist, silmi, hambaid; 9) teab, kelle poole tervisemurega pöörduda; 10) järgib hügieeninõudeid, hoolitseb keha puhtuse eest; 11) oskab näha ohtu tundmatutes esemetes, eristada tervisele kasulikke ja kahjulikke tegevusi; 12) teab, et inimesed elavad erinevates elukeskkondades; 13) toob näiteid, kuidas inimene oma tegevusega muudab loodust; 14) teab, et oma tegevuses tuleb teistega arvestada; 15) tarbib vastutustundlikult, väldib enda ja teiste tervise kahjustamist ning toimib keskkonda hoidvalt; 16) võrdleb inimeste elu maal ja linnas; 17) väärtustab inimest ja tema vajadusi ning tervist. 18) väärtustab tervislikku eluviisi, tervislikku toitumist ja puhtust; 19) püüab vältida enda ja teiste tervise kahjustamist; 20) väärtustab erinevaid huvisid ja harrastusi. 	<p>võrdlemine) Koos teemaga mõõtmise.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oma päevamenüü tervislikkuse hindamine. • Mida ma söön – toidu teekond, info pakendil – uurimustöö. • Õppekäik: asula kui inimese elukeskkond, tervihoiu muuseum, poe külastus, turg. <p>Projekt “Minu keha: Kuidas elada ja süüa tervislikult?”</p> <p>Projekt “Rahvusvaheline keskkonnakaitse: Kuidas kaitsta elu maal ja vees?”</p>
--	---	--	--

<p>Mõõtmine ja võrdlemine</p>	<p>Mõõtmine aitab meil paremini ümbritsevat kirjeldada.</p>	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) teab, et mõõtmine on võrdlemine mõõtühikuga; 2) viib läbi lihtsate vahenditega tehtavaid praktilisi töid, järgides juhendeid ja ohutusnõudeid; 3) kaalub kehi, mõõdab temperatuuri ja pikkusi korrektselt, valides sobivaid mõõtmisvahendeid; 4) mõistab mõõtmise vajalikkust, saab aru, et mõõtmine peab olema täpne. 	<p>Kaalumine, pikkuse ja temperatuuri mõõtmine.</p> <p>Praktilised tööd ja IKT rakendamine:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Enda ja erinevate muude kehade kaalumine • Õpilaste pikkuste võrdlemine ja mõõtmine. • Temperatuuri mõõtmine erinevates keskkondades. • Minu kodukoha mõõtmised aastaringselt (valgus, temperatuur). • Organismid erinevas elukeskkonnas - puu lehelaba pikkus valguse käes ja varjus, puude kõrgus, läbimõõt jne. <p>Projekt “Fossiilide otsingul: Kuidas arheoloogid aitavad ajalugu mõista?”</p> <p>Projekt “Insenerid: Kuidas insenerid probleeme lahendavad?”</p>
<p>Liikumine</p>	<p>Liikumine seisneb oma keha asukoha muutmises ja nõuab energiat.</p> <p>Ohutuks liiklemiseks on oluline olla tähelepanelik.</p>	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) teab liikumise tunnist: keha asukoht muutub teiste kehade suhtes; 2) eristab liikumist ja paigalseisu; 3) teab, et keha ei saa hetkeliselt liikuma panna ega peatada; 4) teab, et pidurdamisel läbib keha teatud teepikkuse; 	<p>Liikumise tunnused. Jõud liikumise põhjusena (katseliselt). Liiklusohutus.</p> <p>Praktilised tööd ja IKT rakendamine:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oma keha jõu tunnetamine liikumise alustamiseks ja peatamiseks (praktiline uurimistöö jalgrattaga).

		<p>5) teab, millest sõltub liikuva keha peatamise aeg ja tee pikkus (kiirus, teekatte libedus);</p> <p>6) oskab ette näha liikumisega seotud ohuolukordi,</p> <p>7) oskab tänavat (teed) ohutult ületada;</p> <p>8) oskab hinnata sõidukite liikumissuunda, -kiirust ja kaugust;</p> <p>9) oskab valida jalgrattaga, rulaga ja rulluiskudega sõitmiseks turvalise koha ja sobiva kiiruse;</p> <p>10) oskab kasutada turvavahendeid;</p> <p>11) suhtub positiivselt liikumisse kui kehalisse tegevusse.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Liikuvate kehade kauguse ja kiiruse hindamine (linnatänaval vaatlemine, mõõtmine – uurimustöö). • Liiklus minu kodukohas ja ohutus (erinevatel aastaegadel). • Koostöö projektid maanteeameti ja politseiga (vt KEATi programmi). <p>Projekt “Insenerid: Kuidas insenerid probleeme lahendavad?”</p>
<p>Plaan ja kaart</p>	<p>Kaart on maapinna üldistatud, vähendatud ja leppemärkidega seletatud mudel.</p> <p>Ilmakaared aitavad meil orienteeruda.</p>	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) teab, et kaart on suurema maa-ala mudel ja et värvused ja märgid kaardil on leppemärgid; 2) saab aru lihtsast plaanist või kaardist, leiab kooliümbruse plaanilt tuttavaid objekte; 3) kirjeldab kaardi abil tegelikke objekte, tunneb kaardil värvide järgi ära maismaa ja veekogud; 4) mõistab, et kaardi abil on võimalik tegelikkust tundma õppida; 5) teab põhiilmakaari ja vaheilmakaari; 6) teab õpitud kaardiobjekte ja oma kodukoha asukohta kaardil; 7) kirjeldab Eesti kaardi järgi objektide asukohti, kasutades ilmakaari; 8) määrab kompassi abil põhja- ja 	<p>Kooliümbruse plaan. Eesti kaart. Ilmakaared ning nende määramine kaardil ja looduses. Tuntumad kõrgustikud, madalikud saared, poolsaared, lahed, järved, jõed ja asulad Eesti kaardil.</p> <p>Praktilised tööd ja IKT rakendamine:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pildi järgi plaani koostamine. • Plaani järgi liikumine kooli ümbruses, mõõtkavata plaani täiendamine. Orienteerimispäev kooli juures või maastikumäng. • Matk metsas kaardi järgi (koostöö kaitseliiduga). • Eesti kaardi tundmaõppimine Eesti kaardi põhiste lauamängude või

		<p>lõunasuunda;</p> <p>9) näitab Eesti kaardil oma kodukohta, suuremaid kõrgustikke, madalikke, saari, poolsaari, lahtesid, jõgesid, järvesid ja linnu;</p> <p>10) seostab kaardiobjektid ilmakaartega (nt Valga asub Lõuna-Eestis)</p> <p>11) saab aru, et ilmakaarte tundmine ning nende määramisoskus on elus vajalik;</p> <p>12) mõistab, et kaardi järgi on võimalik maastikul orienteeruda;</p> <p>13) mõistab, et kaartide kasutamine on vajalik ja uurimine põnev;</p> <p>14) saab aru kaardi legendi ja leppemärkide tundmise vajalikkusest ja sellest, et kaardi või plaani (mudeli) abil on tegelikkust parem tundma õppida.</p>	<p>pusle abil.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ilmakaarte määramine kaardil, õues kompassiga või päikese järgi. • Õppekursioon oma maakonnaga tutvumiseks. <p>Projekt “Fossiilide otsingul: Kuidas arheoloogid aitavad ajalugu mõista? ”</p> <p>Projekt “Insenerid: Kuidas insenerid probleeme lahendavad?”</p>
<p>Elekter ja magnetism</p>	<p>Energiat ei teki ega kao iseenesest, vaid see võib muunduda ühest liigist teise või kanduda ühelt kehalt teisele.</p> <p>Elektril on meie igapäevaelus oluline roll.</p> <p>Energia säästmine hoiab raha kokku ja säästab loodust.</p>	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) teab lüliti osa vooluringis; 2) teab, et mõned ained juhivad elektrivoolu ja teised ei juhi; 3) teab, et niiske keskkond juhib elektrivoolu ja et elekter võib olla ka ohtlik; 4) oskab pistikut pistikupeast õigesti välja tõmmata; 5) eristab töötavat ja mittetöötavat vooluringi; 6) teeb katsega kindlaks elektrit juhtivad ja mittejuhtivad ained ning rakendab saadud teadmisi elektririistade ohutul kasutamisel; 	<p>Vooluring. Elektrijuhtid ja mitteelektrijuhtid. Elektri kasutamine ja säästmine. Ohutusnõuded. Magnetnähtused. Kompass.</p> <p>Praktilised tööd ja IKT rakendamine:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lihtsa vooluringi koostamine (lülitid vajalikkuse kindlakstegemine, võrdlemine, omakoostatud vooluringi võrdlemine klassis kasutatava vooluringiga, järeldamine). • Ainete elektrijuhtivuse kindlakstegemine (õpilane teeb

		<p>7) kasutab elektrit säästlikult; oskab käsitseda majapidamis- ja olmeelektronikat ning elektroonikaseadmeid;</p> <p>8) saab aru elektri säästmise vajalikkusest;</p> <p>9) saab aru, et koduses majapidamises kasutatav elekter on inimesele ohtlik ja sellega ei tohi mängida.</p>	<p>katseliselt kindlaks, kas aine juhib elektrit või mitte). Koduse elektritarbimisega tutvumine, elektri säästmise võimalustega tutvumine.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Püsimagnetitega tutvumine. Välitöö õues: põhja- ja lõunasuuna kindlakstegemine kompassi abil (teema: plaan ja kaart). • Inseneritöö – ekskursioon Mektorysse, TTÜsse. • Ohutus ja tervishoid seoses elektriga – plakatid, juhendmaterjalid. • Energia kokkuhoiu arvutamine. <p>Projekt “Insenerid: Kuidas insenerid probleeme lahendavad?”</p>
<p>Organismid ja elupaigad</p>	<p>Loomade ja taimede kohastumused on kujunenud välja väga pika aja jooksul ning on mõjutatud nende elupaigast.</p>	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) teab õpitud maismaaloomi ja -taimi, teab loomade ja taimedega seotud ohtusid ning looduslikke ohte; 2) kasutab õppetekstides leiduvaid loodusteaduslikke mõisteid suuliselt ja kirjalikus kõnes; 3) kirjeldab taimede ja loomade välisehitust, seostab selle elupaiga ja kasvukohaga ning toob näiteid nende tähtsusest looduses ja vajadust kaitsta 4) teab, et organism hingab, toitub, kasvab, paljuneb; 	<p>Taimede ja loomade eluavaldused: toitumine ja kasvamine. Veetaimede ja -loomade erinevus maismaa organismidest. Organismide mitmekesisuse olulisus. Organismide kaitsmise erinevad võimalused.</p> <p>Praktilised tööd ja IKT rakendamine:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ühe taime või looma uurimine, ülevaate koostamine. • Loomaaia või loomapargi külastus • Üle-kooliline keskkonnakonverents erinevate

		<p>5) kirjeldab õpitud maismaaloomade välisehitust, toitumist ja kasvamist, seostab neid elupaigaga ja vajadust kaitsta elupaikasad.</p> <p>6) teab õpitud veetaimi ja -loomi;</p> <p>7) teab, et on olemas erinevad elupaigad, et erinevatel organismidel on erinevad nõuded elukeskkonnale;</p> <p>8) teab maismaa- ja veetaimede põhierinevusi;</p> <p>9) vaatab taimi ja loomi erinevates elukeskkondades;</p> <p>10) suhtub hoolivalt elusolenditesse ja nende vajadustesse;</p> <p>11) väärtustab veetaimede ja -loomade mitmekesisust ja tähtsust looduses;</p> <p>12) väärtustab uurimuslikku tegevust.</p>	<p>ettekannetega, plakatitega</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mondo filmiõhtud ja sellele järgnevad töötoad • Terviku kaardistamine – inimese tervis ja heaolu = loomade ja taimede heaolu = harmooniline maailm. <p>Projekt “Rahvusvaheline keskkonnakaitse: Kuidas kaitsta elu maal ja vees?”</p>
<p>Organismide rühmad ja kooselu</p>	<p>Loomade ja taimede kohastumused on kujunenud välja väga pika aja jooksul ning on mõjutatud nende elupaigast.</p> <p>Iga organism on looduse toimimiseks oluline.</p>	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kirjeldab õpitud loomaliikide eluviise ja elupaiku; 2) oskab seostada loomade ehituslikke ja käitumuslikke eripärasid nende elukeskkonnaga; 3) tunneb ära õpitud loomi piltide järgi ja looduses; 4) teab, et igal liigil on nimi; 5) teab, et ühte liiki kuuluvad organismid on sarnased; 6) teab, et looduses on kõik omavahel seotud, et toiduvõrgustike abil saab iseloomustada organismidevahelisi suhteid; 	<p>Teema käsitlemine koos eelneva teemaga! Taimede mitmekesisus. Loomade mitmekesisus. Seente mitmekesisus. Liik, kooslus, toiduahel.</p> <p>Praktilised tööd ja IKT rakendamine:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lihtsa kollektiooni koostamine mõnest organismirühmast. • Looma välisehituse ja eluviisi uurimine. • Üle kooliline keskkonnakonverents erinevate ettekannetega, plakatitega • Mondo filmiõhtud ja sellele

		<p>7) koostab õpitud liikidest lihtsamaid toiduahelaid;</p> <p>8) mõistab, et (liiki)de mitmekesisus on üks loodusrikkusi;</p> <p>9) mõistab, et iga organism on looduses tähtis;</p> <p>10) saab aru, et kõik taimed ja loomad on vajalikud, et nad on osa loodusest ja neid peab kaitsma;</p> <p>11) mõistab, et seemned on elusorganismid ning neid tuleb kaitsta nagu teisigi organisme.</p>	<p>järgnevad töötoad</p> <ul style="list-style-type: none"> • Terviku kaardistamine – inimese tervis ja heaolu = loomade ja taimede heaolu = harmooniline maailm • Liikide võrdlus. <p>Projekt “Rahvusvaheline keskkonnakaitse: Kuidas kaitsta elu maal ja vees?”</p>
--	--	--	---

LISA 5 Inimeseõpetuse ainekava

Ainevaldkond “Sotsiaalsained”

1. Üldalused

1.1. Ainevaldkonna õppeained ja nende maht

Ainevaldkonda kuulub ainenä inimeseõpetus, mida õpitakse alates 1. klassist.

I kooliaste - 3 nädalatundi (lisatunniressursist 1 tund).

1.2. Ainevaldkonna kirjeldus

Ainevaldkonna õppeainete õpetamise eesmärk on kujundada õpilastes eakohane sotsiaalvaldkondlik pädevus: suutlikkus mõista ühiskonnas toimivate muutuste põhjusi ja tagajärge; tunda ning austada inimõigusi ja demokraatiat; vallata teadmisi kodanikuõigustest ja -vastutusest ning käituda nendega koosõlas; ära tunda kultuurilist eripära; järgida üldtunnustatud käitumisreegleid; olla huvitatud oma kogukonna, rahva, riigi ja maailma arengust; kujundada oma arvamust ning olla aktiivne ja vastutustundlik kodanik; tunda ja kasutada lihtsamaid sotsiaalteaduste uurimismeetodeid; tunda huvi ümbritseva maailma vastu.

Sotsiaalainetes käsitletakse inimese ja ühiskonna toimimist minevikus ning tänapäeval. Sotsiaalainete vahendusel kujundatakse õpilastes oskusi näha ühiskonna arengus põhjuse-tagajärje seoseid ning teha teadlikke valikuid, lähtudes ühiskonnas kehtivatest väärtustest ja moraalinormidest. Õppe vältel kujundatakse õpilastes tahet toimida kõlbelse ja vastutustundliku ühiskonnaliikme ning isiksusena.

Inimeseõpetus lõimib õppesisu kõigis kooliastmes, toetades õpilase toimetulekut eakaaslaste hulgas, peres, kogukonnas ja ühiskonnas ning aitab õpilasel kujuneda sotsiaalselt küpseks ja teovõimeliseks isiksuseks. Inimeseõpetuse üldeesmärk on aidata kaasa õpilase sotsiaalses elus

vajalike toimetulekuoskuste arengule, mille elluviimiseks kujundatakse õpilases terviklikku isiksust, sotsiaalset kompetentsust, terviseteadlikkust ja ausust, hoolivust, vastutustunnet ning õiglust. Inimeseõpetuse kaudu kujundatakse esmased teadmised ja hoiakud soolise võrdsuse osas. Inimeseõpetus on toeks, et õpilasel areneks suutlikkus analüüsida oma käitumist ja selle tagajärgi, sobival viisil väljendada oma tundeid, aktseptida inimeste erinevusi ning arvestada neid suheldes; ennast kehtestada, seista vastu ebaõiglusele viisil, mis ei kahjusta enda ega teiste huve ega vajadusi.

1.3. Võtmepädevuste kirjeldamine ainevaldkonnas

Julge probleemide lahendaja - otsib süsteemselt julgeid lahendusi.

Inimeseõpetuse kaudu kujundatakse algatusvõimet ja vastutustunnet, et teha eesmärkide saavutamiseks koostööd; õpitakse tegevust lõpule viima, reageerima paindlikult muutustele, võtma arukaid riske ning tulema toime ebakindlusega; õpitakse ideede teostamiseks valida sobivaid ja loovaid meetodeid, mis toetuvad olukorra, enda suutlikkuse ja ressursside adekvaatsele analüüsile ja tegevuse tagajärgede prognoosile ning on kooskõlas eesmärkidega.

Avatud kaaslane - hoolib ja teeb koostööd.

Inimeseõpetus kujundab suutlikkust ennast selgelt ja asjakohaselt väljendada erinevates suhtlusolukordades. Inimeseõpetus toetab õpilase toimetulekut eakaaslaste hulgas, peres, kogukonnas ja ühiskonnas ning aitab õpilasel kujuneda sotsiaalselt küpseks ja teovõimeliseks isiksuseks, kes oskab tõhusalt koostööd teha erinevate inimestega. Inimeseõpetus süvendab lugupidavat suhtumist erinevatesse maailmavaatelistesse tõekspidamistesse ning toetab väärtussüsteemide mõistmist, mõtete, sõnade ja tunnetega kooskõlas elamist, oma valikute põhjendamist ning enda heaolu kõrval teiste arvestamist.

Isikupärane looja - loob ja väljendab.

Õpilast kui isikupärast loojat kujundavad inimeseõpetuses rakendatavad aktiivõppemeetodid: rühmatööd, paaristööd, loovate lahenduste otsimine, oma töö tulemuste loov esitlemine.

Tasakaalus isiksus - teadlikkus ja enesejuhtimine.

Inimeseõpetus arendab suutlikkust mõista ja hinnata iseennast, hinnata oma nõrku ja tugevaid külgi ning arendada positiivset suhtumist endasse ja teistesse, järgida tervislikke eluviise, lahendada tõhusalt ja turvaliselt iseendaga, oma vaimse, füüsilise, emotsionaalse ning sotsiaalse tervisega seonduvaid ja inimsuhetes tekkivaid probleeme. Inimeseõpetus kujundab suutlikkust organiseerida õpikeskkonda ning hankida õppimiseks vajaminevaid vahendeid ja teavet, samuti oma õppimise plaanimist ning õpitu kasutamist erinevates kontekstides ja probleeme lahendades. Õppetegevuse ja tagasiside kaudu omandavad õppijad eneseanalüüsi oskuse ning suudavad selle järgi kavandada oma edasiõppimist.

1.4. Ainevaldkonna õppeainete lõiming teiste ainevaldkondadega

Keeled. Kujundatakse oskust väljendada end selgelt ja asjakohaselt nii suuliselt kui ka kirjalikult; lugeda ja mõista erinevaid tekste. Õpilasi juhitakse kasutama kohaseid keelevahendeid, ainealast sõnavara ja väljendusrikast keelt ning järgima õigekeelsusnõudeid. Tähtsustatakse teksti kriitilise analüüsi oskust, meediakirjaoskust, teabe hankimist, selle kriitilist hindamist, tööde vormistamist ning intellektuaalse omandi kaitset. Sotsiaalainete õppimise kaudu täiendatakse õpilaste teadmisi erinevatest kultuuridest ja traditsioonidest. Õpilasi suunatakse märkama oma kultuuri ja teiste kultuuride erinevusi ning neist lugu pidama. Juhitakse tähelepanu erinevate suhtluskeskkondade reeglitele ning ühiskondlikule mitmekesisusele.

Matemaatika. Kujundatakse järgmisi oskusi: ajaarvamine; ressursside plaanimine (aeg, raha); matemaatiline kirjaoskus, arvandmete esitlemine ja tõlgendamine (graafikud, tabelid, diagrammid); oskus probleeme seada, sobivaid lahendusstrateegiaid leida ja neid rakendada,

lahendusideid analüüsida ning tulemuse tõesust kontrollida; oskus loogiliselt arutleda, põhjendada ja tõestada ning väärtustada matemaatilist käsitlust, mõista selle sotsiaalset, kultuurilist ja personaalset tähendust.

Loodusained. Õpitakse mõistma looduskeskkonna ja geograafilise asendi mõju inimühiskonna arengule, inimese arengut ja rahvastikuprotsesse; majanduse ressursse; ühiskonna jätkusuutlikku säästlikku tarbimist, üleilmastumist, globaalprobleemide, sh keskkonnaprobleemide märkamist ja mõistmist ning jätkusuutliku ja vastutustundliku eluviisi väärtustamist.

Loovained. Käsitletakse Eesti, Euroopa ja maailma erinevate rahvaste kultuuriteemasid, iluhinnangute muutumist ajas; esteetilist arengut ja eneseteostuse võimalusi, rahvakultuuri ning loomingulist eneseväljendusoskust.

Muusika ja liikumine. Kujundatakse oskust mõista ja väärtustada kehalise aktiivsuse tähtsust tervisliku eluviisi osana eri ajastuil; arendatakse sallivat suhtumist kaaslastesse ning koostööpõhimõtteid tervislikku eluviisi järgides.

1.5. Kesksete teemade rakendamine ainevaldkonnas

Inimeseks olemine

Toetatakse õpilase kasvamist vaimselt, emotsionaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline käituma turvaliselt ning kujundama tervet keskkonda. Toetatakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumisaadi kujundajana ja kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust, on kultuuriliselt salliv ning koostööaldis. Toetatakse õpilase kujunemist kõlbliselt arenenud inimeseks, kes mõistab üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.

Aeg ja ruum

Toetatakse õpilase kujunemist infoteadlikuks inimeseks, kes tajub ja teadvustab ümbritsevat infokeskkonda ning suudab seda kriitiliselt analüüsida ja selles toimida olenevalt oma eesmärkidest ning ühiskonnas omaks võetud kommunikatsioonieetikast. Toetatakse igapäevast isiklik ajaloo avastamist, inimkonna migratsiooni, inimeste ja tsivilisatsioonide vaheliste sidemete, kohaliku ja globaalse vaatenurga mõistmist.

Kogukond ja ühiskond

Toetatakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähendust, on ühiskonda lõimitud, toetub oma tegevuses riigi kultuuritraditsioonidele ja arengusuundadele ning on kaasatud kohalikku kogukonda käsitlevate otsuste tegemisse.

Loodus ja tehnoloogia

Toetatakse seoste märkamist füüsilise ja bioloogilise maailma ning inimühiskondade vahel, teaduslike printsiipide mõistmist, teaduse ja tehnoloogia mõju märkamist ühiskonnale ja loodusele.

Globaalne areng

Toetatakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes püüab leida lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele, pidades silmas nende jätkusuutlikkust.

1.6. Hindamise alused

Hindamine toimub vastavalt Avatud Koolis kehtivale hindamisjuhendile. Hindamisel lähtutakse kujundava hindamise põhimõtetest. Kujundav hindamine annab infot töö protsessi ja tulemuse kohta, selle eesmärk on toetada õpilase arengut ja õpimotivatsiooni.

- Õppetegevuse ajal antakse õpilasele tagasisidet aine ja ainevaldkonna teadmistest ja oskustest ning õpilase hoiakutest ja väärtustest.

- Koostöös kaaslaste ja õpetajaga saab õpilane seatud eesmärkide ja õpitulemuste põhjal täiendavat, julgustavat ja konstruktiivset tagasisidet oma tugevuste ja arenguruumi kohta.
- Praktiliste tööde ja ülesannete puhul antakse tagasisidet töö protsessi ja tulemuse kohta.
- Olulisel kohal on õpilase enesehinnang tehtud tööle, oma panusele, tugevustele ja arenguruumile..

Õpitulemuste hindamise moodused on mitmekesised, sobivad oodatavate õpitulemuste saavutatuse väljaselgitamiseks ja toetavad edasise õppe kavandamist. Õpilane teab, mida ja millal hinnatakse, milliseid hindamisvahendeid kasutatakse ja millised on hindamise kriteeriumid – neist teavitamise kord on sätestatud Avatud Kooli õppekava üldosas.

Hindamise põhiülesanne on toetada õpilase arengut, et kujuneks positiivne minapilt ja adekvaatne enesehinnang. Hinnatakse õpilase teadmisi ja oskusi suuliste vastuste, sh esituste ning kirjalike tööde alusel, arvestades teadmiste ja oskuste vastavust ainekavades taotletavatele õpitulemustele ning õpilase individuaalseid iseärasusi ja mõtlemise arengut. Hoiakute ja väärtuste kohta (nt huvi tundmine, tähtsuse mõistmine, väärtustamine, vajaduste arvestamine, reeglite järgimine) antakse tagasisidet.

Suuliste ja kirjalike ülesannete puhul õpilane:

- 1) selgitab ning kirjeldab mõistete sisu ja nendevahelisi seoseid;
- 2) selgitab oma arvamusi, hinnanguid, seisukohti ja suhtumisi, seostades neid omandatud teadmistega;
- 3) eristab, rühmitab, võrdleb ja analüüsib olukordi, seisundeid, tegevusi ning tunnuseid lähtuvalt õpitulemustest;
- 4) demonstreerib faktide, mõistete ning seaduspärasuste tundmist, lähtudes õpiülesannete sisust.

Praktiliste ülesannete puhul õpilane:

- 1) rakendab õpituatsioonis teoreetilisi teadmisi praktiliselt;
- 2) demonstreerib õpitulemustes määratud oskusi õpituatsioonis;

3) kirjeldab õpitulemustes määratud teadmiste ja oskuste rakendamist igapäevaelus.

1.7. Füüsiline õppekeskkond

Kool korraldab valdava osa õpest klassis, kus on:

- 1) mööbli ümberpaigutamise võimalus rühmatöök ja ümarlauavestluseks ning toetavad demonstratsioonivahendid;
- 2) internetiühendus ning audiovisuaalse materjali kasutamise võimalus.

Kool võimaldab:

- 1) korraldada õppe sidumiseks igapäevaeluga õpet ja õppekäike väljaspool klassiruumi (muuseumis, arhiivis, näitusel, raamatukogus jm) vähemalt kaks korda õppeaasta jooksul;
- 2) kasutada klassiruumis ainekava eesmärgi toetavaid õppematerjale ja -vahendeid (nt kontuur- ja seinakaardid, allikakogumikud, käsiraamatud, erialased teatmeteosed, elulooraamatud ja teabekirjandus, illustratiivne pildimaterjal (fotod, karikatuurid), IKT-põhised õppematerjalid jm).

2. Ainekavad

2.1. Inimeseõpetus

2.1.1. Inimeseõpetuse õppeaine kirjeldus

Inimeseõpetuse teemavaldkondi käsitletakse läbivalt baasõppe tundides, projektõppes ja kooli igapäevastes regulaarsetes toimingutes (nt hommikuring, päeva kokkuvõte). Inimeseõpetuse üldeesmärk on eneseteadlik, hooliv, sotsiaalselt pädev ning emotsionaalselt tasakaalus õpilane, kes omab sotsiaalses elus vajalikke toimetulekuoskusi ning väärtustab enda ja teiste heaolu. Inimeseõpetuse ainekava toetab õpilase toimetulekut eakaaslaste hulgas, peres, kogukonnas ja ühiskonnas. Õpilase jaoks on kesksel kohal oma identiteedi ja olemuse teadvustamine ning enda ümber olevate erinevate inimeste ja inimrühmade mõistmine ja aktsepteerimine. Inimeseõpetuse kaudu kujundatakse ka esmased

teadmised ja hoiakud soolise võrdsuse osas. Tähtsal kohal on õpilases omaduste nagu ausus, õiglus, hoolivus, koostöövalmidus, vastutustunne, kodanikuaktiivsus ja terviseteadlikkus kujundamine.

Esimeses kooliastmes õpitakse põhiliselt tundma iseennast, oma pere ja kodumaad ning tegeletakse tervise, aja planeerimise, inimeste vaheliste suhete ja asjade temaatikaga. Aine omandamisel on olulised tunnetuslikud protsessid ja õpilaste praktiline kogemus, läbi mille on kõige lihtsam arendada püsivaid väärtusi ja sotsiaalseid ning emotsionaalseid oskusi.

Avatud Koolis rakendame inimeseõpetuse aine eesmärkide saavutamiseks Samm-sammult ja KiVa programme ning õpetajad lähtuvad oma töös *Responsive Classroom* põhimõtetest.

Samm-sammult (*Second Step*) on programm õpilaste sotsiaalsete ja emotsionaalsete teadmiste, oskuste ja hoiakute arendamiseks ja kujundamiseks. Samm-sammult õppetunnid käsitlevad õppimiseks vajalikke oskusi, empaatiat, emotsioonidega toimetulekut, suhtlemisoskust ja probleemide lahendamist. Samm-sammult kasutab eesmärkide saavutamiseks nelja strateegiat: täidesaatvate funktsioonide ehk tähelepanu, pidurdusprotsesside, töömälu, ümberlülituvuse jm arendamiseks mõeldud mängud, nädala teemaga seotud tegevused, kordamisülesanded ja koduga koostöös läbiviidavad tegevused. Õpetajaid julgustatakse suunama lapsi omandatud oskus ja teadmisi kasutama ning hoiakuid märkama igapäevaselt ja teiste ainetega lõimitult.

KiVa on teaduspõhine kiusamisvastane programm, mis sisaldab nii universaalseid kui juhtumipõhiseid tegevusi kiusamise ennetamiseks ja märgatud juhtumite lahendamiseks. Programmiga õpivad lapsed kiusamist ära tundma ning kiusamisjuhtumitele kohaselt reageerima, rõhk on pealtvaatajate rolli teadvustamisel.

Responsive Classroom (RC) programm on lähenemine õpetamisele, mille fookuses on laste akadeemiline, sotsiaalne ja emotsionaalne areng ning toetava ja tugeva koolikultuuri loomine. *Responsive Classroom* sai alguse 1981. aastal Ameerika Ühendriikides ja selle aluseks on tõenduspõhised uuringud laste õppimise kohta. Programm keskendub õpetamise efektiivsusele varustades õpetajaid vajalike oskuste ja strateegiatega laste edukaks juhendamiseks ja toetamiseks. Mitmed sõltumatud uuringud on kinnitanud, et RC lähenemine on seotud kõrgemate akadeemiliste tulemuste, paranenud koolikultuuri ja efektiivsema õpetamisega. RC õpetajad arendavad ennast neljas põhivaldkonnas:

- 1) **Kaasahaarav** õppetöö – õpetajad loovad ülesandeid, mis on aktiivsed, interaktiivsed, piisavat väljakutset pakkuvad, mõtestatud ja arvestavad õpilaste huve.
- 2) **Positiivne kogukond** – õpetajad loovad turvalist ja emotsionaalselt toetavat keskkonda, kus õpilased tunnevad end tähtsatena ning piisavalt mugavalt riskide võtmiseks ja erinevate osapooltega koostöö tegemiseks.
- 3) **Efektiivne juhtimine** – õpetajad loovad rahulikku kindla korruga keskkonda, mis edendab autonoomsust ja laseb õpilastel keskenduda õppimisele.
- 4) **Teadlikkus arengust** – õpetajad loovad arengule vastavat õppekeskkonda toetudes oma teadmiste lastearengust ja tähelepanekutele iga lapse käitumismustritest.

Inimeseõpetuse õpetamise põhimõtted

- 1) Inimeseõpetust õpetatakse lähtudes **kahesuunalise keelekümbuse põhimõtetest** ja **LAK-õppe meetodidest eesti ja vene keeles**.
- 2) Õpe toimub **hommikuringides, päeva kokkuvõtte ringides** või **projektõppe tundides**. Toetatakse lõimingut teiste õppeainetega ja kesksete teemadega.
- 3) Õpilane on õpetaja **võrdväärne partner**, õpetaja tähtsustab õpilaste eelteadmisi ja huvisid, suunab neid oma potentsiaali avastama ja rakendama. Õppe keskmes on õpilased, kelle **individuaalsusega on iga tunni planeerimisel arvestatud**.
- 4) Kasutatakse **diferentseeritud õppeülesandeid**, mille sisu ja raskusaste toetavad individualiseeritud käsitlust ning suurendavad õpimotivatsiooni.

- 5) Toetatakse õpilaste **teadmiste, oskuste ja hoiakute** arengut, sealjuures on pöhirõhk hoiakute kujundamisel.
- 6) Arvestatakse õpilaste **võimeid ja suutlikkust, kohalikku eripära ning muutusi ühiskonnas**.
- 7) Kasutatakse **mitmekülgset õppemeetodite valikut** rõhuasetusega aktiivõppemeetoditel.
- 8) Õpilastele võimaldatakse **õppida üksi ja koos teistega** (paaris- ja rühmatööd), et toetada nende kujunemist aktiivseteks ning iseseisvateks õppijateks
- 9) **Iseseisva õppe ajal** on õpilastel võimalus omas tempos ülesandeid lahendada ning saada õpetajalt selle kohta tagasisidet.
- 10) **Koostöise õppimise vormis** on õpilastel võimalus arendada oma sotsiaalseid ja emotsionaalseid oskusi, koostööoskusi ja eneseväljendusoskust.
- 11) Kasutatakse **nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogial** põhinevaid mitmekesiseid õpikeskkondi ning õppematerjale ja -vahendeid.
- 12) Võimaldatakse siduda õpet **koolivälise eluga** (kohtuda erinevate spetsialistidega, kaasata vanemaid jne), et kogu ainekäsitus oleks võimalikult **elulähedane**.

2.1.2. Inimeseõpetuse õppe- ja kasvatuseesmärgid

Inimeseõpetuse õppe- ja kasvatuseesmärgi I kooliastmes

3. klassi lõpetaja:

- 1) väärtustab ennast ja teisi ning teab, et inimesed, nende arvamused, hinnangud ja väärtused on erinevad;
- 2) väärtustab hoolivust, ausust, õiglust ja vastutustunnet;
- 3) väärtustab sõprust ja toetavaid peresuhteid armastuse ning vastastikuse toetuse allikana;
- 4) teab, milline on tervislik eluviis ning kuidas hoida füüsilist ja vaimset tervist, ning väärtustab neid;
- 5) mõistab oma õigust keelduda ennastkahjustavast tegevusest ning teab, kuidas ohuolukorras abi kutsuda;
- 6) teab, mis on perekond, kodu, kodukoht ja kodumaa, ning väärtustab neid;

- 7) teab Eesti riigi sümboleid ja naaberriike;
- 8) kirjeldab, mis on lapse õigused ja kohustused, mõistab vastutust oma tegude eest ning plaanib oma aega ja igapäevaseid tegevusi;
- 9) oskab suhelda ning käituda teisi arvestades ja koostööd tehes, sõnastab oma tundeid ning teab, et nende väljendamiseks on erinevaid viise;
- 10) teab põhilisi käitumisreegleid, arvestab neid ning kirjeldab, mis on õiglane ja ebaõiglane käitumine.
- 11) saab oma tunnetest aru ja (õpib nendega toime tulema) teab, kuidas nendega toime tulla;
- 12) omab empaatiavõimet, mõistab teiste inimeste tundeid;
- 13) oskab lahendada iseseisvalt lihtsamaid igapäevaseid probleeme ja konflikte;
- 14) mõistab, (mis) millised tegevused, suhtumised ja oskused tagavad vaimse heaolu.

2.1.3. Inimeseõpetuse õpitulemused ja õppesisu 1. klassis

Inimeseõpetust õpitakse 45 minutit nädalas. Õpe toimub hommikuringides, päeva kokkuvõtte ringides või projektõppe tundides.

Teema	Kesksed ideed	Õpitulemused	Õppesisu
Inimene Mina	Kõigil inimestel on erinevusi ja sarnasusi, kuid me oleme kõik ühtviisi väärtuslikud. Teiste inimestega suheledes oleme alati viisakad.	Õpilane: <ol style="list-style-type: none"> 1) kirjeldab oma väärtusi, huve ja tegevusi, mida talle meeldib teha; 2) teab, mille poolest sarnanevad ja eristuvad erinevad sugupooled; 3) nimetab, mille poolest ta sarnaneb teistega ja erineb teistest; 4) väärtustab iseennast ja teisi; 5) teab ja väärtustab igaühe 	Mina. Minu erinevused teistest inimestest ja sarnasused nendega. Iga inimese väärtus. Viisakas käitumine. Mina. Igaühe individuaalsus ja väärtuslikkus. Mina ja endasse suhtumine. Projekt "Mina ja minu pere: Kes ma olen? Kes on mu pereliikmed? Miks ma nendest hoolin?"

		<p>individuaalsust seoses välimuse, huvide ja tugevusega, õigust olla erinev;</p> <p>6) selgitab endasse positiivse suhtumise tähtsust;</p> <p>7) mõistab viisaka käitumise vajalikkust.</p>	<p>Projekt “Maailma rahvad: Kuidas teised inimesed on meiega sarnased või erinevad?”</p> <p>Samm-sammult: Õppetund 2 „Erinevused ja sarnasused“</p> <p><i>Responsive Classroom</i>: klassi reeglid</p>
Mina ja minu pere	<p>Iga pere on omanäoline ja väärtuslik.</p> <p>Peres on igapäev oma tähtis roll. Peres on oluline omavaheline hea läbisaamine ja üksteise abistamine.</p> <p>Ohtusreeglitest kinnipidamine aitab koduümbruses turvaliselt liigelda.</p>	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kirjeldab, mille poolest perekonnad erinevad ja sarnanevad; 2) väärtustab üksteise abistamist ja arvestamist peres 3) selgitab lähemaid sugulussuhteid; 4) teab oma kohustusi peres ning pereliikmete erinevaid rolle kodus ja tööl; 5) kirjeldab ja eristab võimalusi, kuidas abistada pereliikmeid kodustes töödes; 6) jutustab oma pere traditsioonidest; 7) väärtustab toetavaid peresuhteid ja kodu. 8) kirjeldab ohtlikke kohti ning olukordi kooliteel ja koduümbruses, oskab tänaval käituda ning valib ohutu tee sihtpunkti; 9) teab liiklusreegleid, mis tagavad 	<p>Kodu. Koduarmastus. Perekond. Erinevad pered. Vanavanemad ja teised sugulased. Pereliikmete tegevus ja rollid. Vanemate ja teiste inimeste töö. Kodused tööd. Abivalmidus, kohuse- ja vastutustunne, austus. Kodu traditsioonid. Koduümbrus. Naabrid ja naabruskond. Võõras ümbrus ja võõraga kaasaminek. Ohud kodus ja Koduümbruses Liiklusreeglid.</p> <p>Projekt “Mina ja minu pere: Kes ma olen? Kes on mu pereliikmed? Miks ma nendest hoolin?”</p> <p>Projekt “Minu kodukant ja kodulinn: Missugune on minu kodukant?”</p>

		tema turvalisuse, ning kirjeldab, kuidas käituda liikluses turvaliselt;	
Mina ja kodumaa	<p>Meie kodumaa on Eesti.</p> <p>Eestis elavad eri rahvustest inimesed.</p> <p>Erinevatel rahvastel on erinevad tavad ja kombed, mida on põnev tundma õppida ja oluline austada.</p>	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) tunneb ära Eesti Vabariigi lipu ja vapi; 2) oskab nimetada Eesti Vabariigi pealinna, sünnipäeva ja presidenti; 3) leiab Euroopa kaardilt Eesti ning Eesti kaardilt kodukoha; 4) tunneb rahvuslikku ja kodukoha sümboolikat; 5) nimetab oma kodukoha tuntud inimesi ja paiku ning väärtustab kodumaad; 6) kirjeldab rahvakombeid; 7) teab Eestis elavate rahvuste tavasid ja kombeid ning austab neid. 	<p>Eesti – minu kodumaa. Eesti teiste riikide seas. Naaberriigid. Kodukoht: küla, vald, linn, maakond. Eesti Vabariigi riiklikud, rahvuslikud ja kodukoha sümbolid. Rahvakalendri tähtpäevad. Erinevate rahvaste tavad ja kombed. Sallivus</p> <p>Projekt “Maailma rahvad: Kuidas teised inimesed on meiega sarnased või erinevad?”</p>
Mina: aeg ja asjad	Oma päeva planeerides peame arvestama sellega kuidas aeg kulgeb.	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) eristab, mis on aja kulg ja seis; 2) oskab koostada oma päevakava, väärtustades aktiivset vaba aja veetmist; 3) kirjeldab oma tegevuse plaanimist nädalas, väärtustades vastutust; 	<p>Aeg. Aja plaanimine. Oma tegevuse kavandamine. Täpsus, lubadused, vastutus ja ausus.</p> <p>Õppeainete üleselt + lõiming matemaatika ja keeltega.</p>

2.1.4. Inimeseõpetuse õpitulemused ja õppesisu 2. klassis

Inimeseõpetust õpitakse 45 minutit nädalas. Õpe toimub hommikuringides, päeva kokkuvõtte ringides või projektõppe tundides.

Teema	Kesksed ideed	Õpitulemused	Õppesisu
Mina ja tervis	<p>Haiguste leviku ja ravi eripärasid mõistes oskame hoida enda ja teiste tervist.</p> <p>Esmabivõtteid tundes ning osates abi kutsuda võime päästa elu.</p>	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kirjeldab tervet ja haiget inimest; 2) teab, kas haigused on nakkuslikud või mitte; 3) teab, et ravimeid võetakse siis, kui ollakse haige, ning et ravimid võivad olla inimese tervisele ohtlikud; 4) demonstreerib õpituatsioonis lihtsamaid esmaabivõtteid ja abi saamise võimalusi (nt haav, kukkumine, mesilase nõelamine, ninaverejooks, praht silmas, puugihammustus, põletus ja rästikuhammustus); 5) teab hädaabi telefoninumbrit ja oskab kutsuda abi 	<p>Terve ja haige inimene. Tervise eest hoolitsemine. Ravimid. Abi saamise võimalused. Esmaabi.</p> <p>Projekti “Superkangelased: Millised on päris superkangelased?”</p>
Mina: aeg ja asjad	<p>Erinevad tegevused mõjutavad meie heaolu erinevalt.</p> <p>Igal asjal on väärtus.</p> <p>Asju tuleb kasutada heaperemehelikult ja nende jagamise juures järgida</p>	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) eristab, mis on aja kulg ja seis; 2) oskab koostada oma päevakava, väärtustades aktiivset vaba aja veetmist; 3) väärtustab oma tegevusi, mis on positiivsete tunnete tekkimise allikaks; 	<p>Aeg. Aja plaanimine. Oma tegevuse kavandamine. Täpsus, lubadused, vastutus ja ausus. Minu oma, tema oma, meie oma. Asja väärtus ja hind. Asjade väärtus teiste väärtuste seas.</p> <p>Samm-sammult: Õppetund 19 (õiglane mängimine, jagamine)</p>

	reegleid.	<ul style="list-style-type: none"> 4) selgitab asjade väärtust; 5) oskab eristada oma ja võõrast asja ning mõistab, et võõrast asja ei tohi loata võtta; 6) väärtustab ausust asjade jagamisel. 	
Mina ja Meie	<p>Sõpruse aluseks on usaldus, hoolimine ja üksteise mõistmine.</p> <p>Õppides mõistma oma tundeid, saan paremini aru endast ja teistest.</p> <p>Kõik tunded on vastuvõetavad, kuid kõik tegevused ei ole.</p> <p>Igal tegevusel on oma tagajärg, millega peab arvestama.</p> <p>Hoolimatu käitumine ja kiusamine pole vastuvõetavad.</p>	<p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1) kirjeldab omadusi, mis peavad olema heal sõbral, ning hindab ennast nende omaduste järgi; 2) väärtustab sõprust ja koostööd; 3) eristab enda head ja halba käitumist, kirjeldab oma käitumise tagajärgi ning annab neile hinnangu; 4) väärtustab leppimise, vabandust palumise ja vabandamise tähtsust inimsuhetes; 5) nimetab ja kirjeldab inimeste erinevaid tundeid ning toob näiteid olukordadest, kus need tekivad, ja leiab erinevaid viise nendega toimetulekuks; 6) mõistab, et kiusamine ja vägivald ei ole aktseptitud ja lubatud käitumine, ning teab abi saamise võimalusi kiusamise ja vägivalda korral; 7) kirjeldab oma sõnadega, mida tähendavad vastutustundlikkus ja südametunnistus; 	<p>Sõbrad ja sõpruse hoidmine. Sallivus. Üksteise eest hoolitsemine ja teiste abistamine. Ausus ja õiglus. Leppimine. Vabandust palumine ja vabandamine. Oma muredest rääkimine ja tunnete väljendamine. Oskus panna end teise inimese olukorda. Keeldumine kahjulikust tegevusest. Hea ja halb käitumine. Südametunnistus. Käitumisreeglid. Käitumise mõju ja tagajärjed. Mäng ja töö. Õppimine. Kohustetunne ja vastutus. Meeskonnatöö. Tööjaotus.</p> <p>Projekt “Minu suhted: Mida ma oma sõprade juures hindan? Kuidas sõpru ja lähedasi hoida? Kuidas olla hea sõber?”</p> <p>Samm-sammult: Õppetund 11-16 „Tunnetega toimetulek“; Õppetund 17-22 „Probleemide lahendamine“; Õppetund 5-10 „Empaatia“;</p>

		8) väärtustab üksteise eest hoolitsemist ja üksteise abistamist; 9) kirjeldab oma tegevuse plaanimist nädalas, väärtustades vastutust; 10) nimetab üldtunnustatud käitumisreegleid ja põhjendab nende vajalikkust; 11) eristab tööd ja mängu; 12) selgitab enda õppimise eesmärged ning toob näiteid, kuidas õppimine aitab igapäevaelus paremini hakkama saada; 13) teab tegureid, mis soodustavad või takistavad õppimist.	Õppetund 1-4 „Õpioskused“. <i>Responsive classroom</i> : käitumiste tagajärgede mõistmine
Mina: teave ja asjad	<p>Meedia avaldab meile mõju ja sellest teadlik olles saame teha paremaid valikuid.</p> <p>Raha teenitakse tööga ning selle eest saab osta asju ja teenuseid.</p> <p>Raha kasutamisel tuleb arvestada vajaduste ja võimalustega.</p>	Õpilane: <ol style="list-style-type: none"> 1) kirjeldab eri meeltega tajutavaid teabeallikaid; 2) selgitab, kuidas võivad reklaamid mõjutada inimestekäitumist ja otsuseid ning mis on turvaline käitumine meediakeskkonnas; 3) teab, et raha eest saab osta asju ja teenuseid ning et raha teenitakse tööga; 4) selgitab, milleks kasutatakse raha ning mis on raha teenimine, hoidmine, kulutamine ja laenamine; 	Teave ja teabeallikad ning nende kasutamine. Reklaami mõju. Turvaline käitumine meediakeskkonnas. Raha. Raha teenimine, kulutamine ja laenamine, säästmine. Oma kulutuste plaanimine. Projekt “Infoühiskond: Milline on sõna jõud?” Lõiming matemaatikaga.

		5) kirjeldab, mis vajadusi tuleb arvestada taskuraha kulutades ja säästes.	
--	--	--	--

2.1.5. Inimeseõpetuse õpitulemused ja õppesisu 3. klassis

Inimeseõpetust õpitakse 45 minutit nädalas. Õpe toimub hommikuringides, päeva kokkuvõtte ringides või projektõppe tundides.

Teema	Kesksed ideed	Õpitulemused	Õppesisu
Mina ja tervis	<p>Haiguste leviku ja ravi eripärasid mõistes, oskame hoida oma tervist.</p> <p>Haigused võivad olla peamiselt füüsilised või vaimsed.</p> <p>Igaüks suudab enda ja teiste tervist positiivselt mõjutada.</p> <p>Inimese tervist mõjutavad tema harjumused ja valikud, sealhulgas toitumine, liikumine, uni ja puhkus.</p> <p>Esmabivõtteid tundes ning osates abi kutsuda võime päästa elu.</p>	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kirjeldab, kuidas oma tervise eest hoolt kanda; kirjeldab tervet ja haiget inimest; 2) kirjeldab, kuidas oma tervise eest hoolitseda; 3) kirjeldab seoseid tervise hoidmise viiside vahel: mitmekesine toitumine, uni ja puhkus ning liikumine; 4) teab, et ravimeid võetakse siis, kui ollakse haige, ning et ravimid võivad olla inimese tervisele ohtlikud; 5) eristab vaimset ja füüsilist tervist; 6) kirjeldab olukordi ja toob näiteid, kuidas keelduda või 	<p>Tervis. Terve ja haige inimene. Tervise eest hoolitsemine. Vaimne ja füüsiline tervis. Tervislik eluviis: mitmekesine toit, piisav uni ja puhkus, liikumine ja sport. Ohud tervisele ja toimetulek ohuolukorras.</p> <p>Ravimid. Abi saamise võimalused. Esmaabi.</p> <p>Käitumisreeglid. Käitumise mõju ja tagajärjed.</p> <p>Projekt “Minu keha: Kuidas elada ja süüa tervislikult?”</p>

		<p>hoiduda tegevusest, mis ohustab tervist;</p> <p>7) demonstreerib õpituatsioonis lihtsamaid esmaabivõtteid ja abi saamise võimalusi (nt haav,kukkumine, mesilase nõelamine, ninaverejooks, praht silmas, puugihammustus, põletus ja rästikuhammustus);</p> <p>8) nimetab, kelle poole pöörduda erinevate murede korral;</p> <p>9) teab hädaabi telefoninumbrit ja oskab kutsuda abi;</p> <p>10) väärtustab tervislikku eluviisi.</p> <p>11) demonstreerib õpituatsioonis, kuidas keelduda ennastkahjustavast tegevusest;</p>	
Mina Meie	<p>Inimestel on erinevad vajadused.</p> <p>Igäihel meist on nii õigusi kui ka kohustusi, mida me peame tundma.</p>	<p>Õpilane:</p> <p>1) nimetab inimese eluks olulisi vajadusi ja võrdleb enda vajadusi teiste omadega;</p> <p>2) nimetab enda õigusi ja kohustusi;</p> <p>3) teab, et inimeste õigustega kaasnevad kohustused.</p>	<p>Minu ja teiste vajadused. Lapse õigused ja kohustused.</p> <p>Projekt “Õigus: Mis on õiglane ja miks?”</p>

LISA 6 Loovainete ainekava

Ainevaldkond „Loovained” (sisaldab „Kunstiõpetuse” ja “Tehnoloogia” õpitulemusi)

1. Üldalused

1.1. Ainevaldkonna õppeained ja nende maht

Ainevaldkonda kuulub õppeainena tööõpetus ja kunstiõpetus, mida õpitakse 1.-3. klassis kokku 9 nädalatundi. Aineid õpitakse lõimituna projektõppesse ning eraldi loovainete tunnis.

1.2. Ainevaldkonna kirjeldus

Loovainete valdkond ühendab Avatud Koolis tehnoloogia ja kunstiõpetuse ainevaldkondi. **Tehnoloogia** ainevaldkond on esimeses kooliastmes tööõpetuse nime all ja selles käsitletakse käsitöö, kodunduse ja tehnoloogiaõpetuse algtõdesid ning kujundatakse esmaseid osaoskusi, valdkonna- ja võtmepädevusi.

Kunstiõpetuses omandatakse visuaalse hariduse algtõed ning arendatakse mõtlemis-, koostöö- ja eneseväljendusoskust ning kunstioskusi, et toetada isiksuslikku arengut ning toimetulekut tänapäevases mitmekultuurilises maailmas.

Nii kunst kui tehnoloogia võimaldavad õpilastel tunnetada endas loojat ning toetavad seeläbi aktiivse maailmavaate omaksvõttu ja ettevõtlikku ellusuhtumist ning on seeläbi äärmiselt olulisel kohal üldoskuste ja võtmepädevuste arengu toetamisel.

1.3. Võtmepädevuste kujundamine ainevaldkonnas

Avatud Kooli võtmepädevused sisaldavad endas kõiki RÕKis sätestatud üldpädevusi. Õppetöö planeerimisel ja läbiviimisel jälgitakse ja toetatakse õpilaste kõigi võtmepädevuste arengut. Loovained on võtmepädevustega seotud järgmiselt:

Julge probleemide lahendaja – otsib süsteemselt julgeid lahendusi.

Nii kunstiõpetus kui tööõpetus võimaldavad õpilastes arendada iseseiseva töö oskust, probleemide märkamist, täpsustamist ning lahenduste leidmist, juhendi järgi töötamist.

Isikupärane looja – loob ja väljendab.

Võtmepädevusena on tugevalt loovainete kujundada. Oluline on lastel võimaldada tunnetada endas loojat. Esimese kooliastme puhul on väga oluline, et lapsed kogeksid rõõmu ja rahulolu tehtud tööst ning õpiksid märkama ja analüüsima oma töö arengut.

Avatud kaaslane – hoolib ja teeb koostööd.

Loovainetes on lisaks iseseisvale tööle suur osakaal ka grupitööl. Ühise tulemuse nimel pingutamine võimaldab õppida teadlikku koostööd. Lisaks on loovainetes oluline roll tagasiside andmise ja vastuvõtmise õppimisel. Lapsed õpivad andma konstruktiivset tagasisidet ning väärtustama tagasiside olulisust oma töö veelgi paremaks muutmisel.

Tasakaalus isikus – teadlikkus ja enesejuhtimine.

Antud võtmepädevuse sisuks on lisaks akadeemilisele arengule toetada ja väärtustada ka terve isiksuse teisi aspekte (liikumine, tervislikkus, vaimne tervis). Loovained annavad siia olulise praktilise väljundi läbi vaba loomingu ja käelise tegevuse. Kunstis ja tööõpetuses õpitakse loovtegevuse tehnikaid ja praktikaid, mis võivad olla abiks stressi maandamisel. Läbi loovtegevuste kogevad õpilased rõõmu ja eneseväärikustunnet. Loovained pakuvad võimalusi toetada laste enesemääratlus- ja kultuuripädevuse arengut.

1.4. Ainevaldkonna õppeainete lõiming teiste ainevaldkondadega

I kooliastmes on töö- ja kunstiõpetuses fookuses ainevaldkonna baasoskuste arendamine. Nendel ainetel on suur ühisosa ning nende seostatud õpetamine võimaldab kunsti ja tööõpetuse tihedamat lõimingut ka teiste ainetega. Kunsti ja tööõpetust nähakse projektõppe lahutamatu osana, kus iga keskse teema raames toimuva projekti juures on ka loovtegevust ning käelist oskust arendav komponent. Kui **loodusõpetuses** on teemaks aastaajad, siis loovainete valdkonnas on võimalik sellest teemast lähtuvalt teha erinevas tehnikas töid ning panna need kokku temaatiliseks näituseks, raamatuks, videoks või muuks tulemiks, mida teema õppimise lõpul esitleda. Sama seos kehtib ka **inimeseõpetuse** teemadega. **Matemaatika** on loovainetega seotud just töö planeerimise ja kavandamise faasis, kui on vaja materjali kulu arvestada, midagi mõõta või võrrelda. **Keelte** seostamine käib läbi keele ja aineõppe lõimimise – osa loovainete tunde toimub eesti ja osa vene keeles.

1.5. Kesksete teemade rakendamine ainevaldkonnas

Avatud Kooli kesksed teemad on loovainetega seotud läbi projektõppe. Loovainetes tehtavate praktiliste tööde teemad kasvavad välja kesksedel teemadel tehtavatest projektidest ning õpilaste valikutest projekti raames. Igal õppeperioodil teevad lapsed teemast lähtuva projekti, mille üheks osaks on alati ka loov- ja käeline tegevus. Igal aastal läbib iga õpilane järgmised viis teemat:

- Inimeseks olemine
- Aeg ja ruum
- Loodus ja tehnoloogia
- Kogukond ja ühiskond
- Globaalne areng

Iga vastava teema raames planeeritakse, teostatakse ja analüüsitakse ka kunsti ja tööõpetuse valdkonda kuuluvaid tegevusi. Näiteks võib selleks olla looduse projekti toetav illustratsioonidega raamat või erinevate rahvusmotiividega esemed kogukonna ja ühiskonna projekti raames.

1.6. Hindamise alused

Hindamine toimub vastavalt Avatud Koolis kehtivale hindamisjuhendile. Hindamisel lähtutakse kujundava hindamise põhimõtetest. Kujundav hindamine annab infot töö protsessi ja tulemuse ning õpilase suhtumise kohta tööõpetusse.

- Õppetegevuse ajal antakse õpilasele tagasisidet aine ja ainevaldkonna teadmistest ja oskustest ning õpilase hoiakutest ja väärtustest.
- Koostöös kaaslaste ja õpetajaga saab õpilane seatud eesmärkide ja õpitulemuste põhjal täiendavat, julgustavat ja konstruktiivset tagasisidet oma tugevuste ja arenguruumi kohta.
- Praktiliste tööde ja ülesannete puhul antakse tagasisidet töö protsessi ja tulemuse kohta.
- Olulisel kohal on õpilase enesehinnang tehtud tööle, oma panusele, tugevustele ja arenguruumile..

Õpitulemuste hindamise moodused on mitmekesised, sobivad oodatavate õpitulemuste saavutatuse väljaselgitamiseks ja toetavad edasise õppe kavandamist. Õpilane teab, mida ja millal hinnatakse, milliseid hindamisvahendeid kasutatakse ja millised on hindamise kriteeriumid – neist teavitamise kord on sätestatud Avatud Kooli õppekava üldosas.

Loovainete valdkonna õppeainetes hinnatakse lisaks õpilaste edukat osalemist koolivälistel konkurssidel, üritustel ja võistlustel.

Loovainetes analüüsivad õpilased ise oma ja kaaslaste/õpetaja poolt tagasisidestatakse igäühe:

- suhtumist õppetöösse, töökust, püüdlikkust, järjekindlust, tähelepanelikkust;

- koostööoskust, abivalmidust, iseseisvust töö tegemisel;
- õpperuumide korra ja tööviiside ohutuse järgimist;
- kavandamist (originaalsust, iseseisvust, idee või kavandi rakendamise võimalikkust), materjali ja töövahendite valiku otstarbekust, eseme valmistamise viisi, tööjoonise tehnilist korrektsust jm;
- valmistamise kulgu (materjalide ja töövahendite ning kirjalike ja infotehnoloogiliste vahendite kasutamise oskust, teoreetilisi teadmisi ja nende rakendamise oskust, tööohutuse nõuete järgimist jm); loovat, isikupärast ja säästlikku tegutsemist individuaal- või rühmatöös;
- tulemust (idee teostust, eseme viimistlust, esteetilist väärtust, ülesande õigeaegset lõpetamist, eseme kvaliteeti jm), sh üksikülesannete sooritamist ja eseme esitlemise oskust;
- töö esitlemist ja valikute (ideede, töötlusviiside, materjalide jm) tegemise, analüüsimise ja põhjendamise ning seoste kirjeldamise oskust; oskust väärtustada ja analüüsida enda ja kaaslaste kunstitöid, arutleda erinevate kunstinähtuste üle;
- oskust kasutada kunstimõisteid ning teadmisi lähiümbruse kunsti- ja kultuuriobjektidest.

1.7. Füüsiline õppekeskkond

Kool tagab, et klassiruumides on loovainete läbiviimiseks vajalikud töövahendid ja tingimused:

- 1) individuaalseks ja rühmatööks vajalik pind;
- 2) tööks vajalik päevavalgusspektriga valgustus ning vesi/kanalisatsioon;
- 3) tööde kuivatamise, hoiustamise ja eksponeerimise võimalused ning projektsioonitehnika;
- 4) vajalikud töövahendid ja materjalid;
- 5) kunsti-, käsitöö-, tehnoloogiaalased raamatud, ajakirjad ja teatmeteosed;
- 6) DATA-projektori, foto- ja videokaamerate, sülearvutite ja tahvelarvutite, skanneri ja printeri kasutamise võimalus ning internetiühendus;

7) juba esimeses kooliastmes teemapõhiste tundide läbiviimiseks kodunduse, tehnoloogia ja käsitööklassides.

Loovainete õppimise vältimatuks keskkonnaks on lisaks koolimajale ka muuseumid, ateljeed, stuudiod ja ka looduslik keskkond. Kooli asukoht Põhja-Tallinnas võimaldab lihtsa ligipääsu nii mere äärde, parkidesse kui ka vanalinna teemakohaste asutuste või objektide külastamiseks, loovainete tunni läbiviimiseks.

2. Ainekava

2.1. Loovainete ainekava

2.1.1. Loovained õppeaine kirjeldus

Loovainete fookus I kooliastmes on käelisel tegevusel ning loomisest rõõmu tundmisel. Aasta-aastalt suureneb töö planeerimise, mõtestamise ja analüüsimise oskuste kujundamise osakaal. Loovainete õpitulemused katavad nii kunstiõpetuse kui tööõpetuse õpieesmärke, rõhuasetus on järgmiste suuremate teemade mõistmisel:

- 1) töö kavandamine;
- 2) materjali ja tööviisi valik;
- 3) säästlik tarbimine;
- 4) teadlik töötamine;
- 5) loomingu mõtestamine;
- 6) teadmised kunstist;
- 7) tervislikud harjumused;
- 8) väljendusviisid virtuaalsetes keskkondades.

Tööõpetust ja kunstiõpetust iseloomustab loov käeline aktiivsus, mis on oluline õpilaste füsioloogilises ja vaimses arengus. Tööülesannete valikul lähtutakse eesmärgist arendada õpilaste vaimseid ja füüsilisi võimeid: mootorikat, tähelepanu, silmamõõtu, ruumitaju, kujutlusvõimet

jm. Oluline on arendada oma töö kavandamise oskust, kasvatada iseseisvust otsustusi tehes ning julgust olla loov. Õpetaja kavandab tööülesanded nii, et lubatud ja oodatud oleksid mitmesugused lahendused ning õpilastel jääks võimalus rakendada fantaasiat. Pööratakse tähelepanu tööle ja tulemuse esteetilisusele. Arutletakse leitud põnevate ideede üle ning innustatakse loovast tegevusest rõõmu tundma. Tehakse nii ühistöid kui individuaalseid töid. Loovained täidavad oma olemusest tulenevalt ka emotsionaalselt tasakaalustavat ülesannet.

Õpilaste tööd on koolis nähtaval kohal ja vanematel on võimalik näha oma laste loomingut nii koolimajas, projektide esitluste kui virtuaalkeskondades. Kõigi teemade käsitlemisel tuuakse võimalikult palju näiteid kunstist ning visuaalsest kultuurist lähiümbruses, Eestis (sh mitte-eestlaste visuaalkultuuri ja käsitöö näited), Venemaal ja Euroopas.

Loovainete õpetamise põhimõtted:

- 1) Loovaineid õpetatakse lähtudes **kahe-suunalise keelekümb-luse põhimõtetest ja LAK-õppe meetodidest eesti ja vene keeles.**
- 2) Õpe toimub **projektõppe tundides ja loovustundides.**
- 3) Loovainete õppeprotsessis kombineerime **vaba loomingulisust, struktureeritud töötamist, töö kavandamist, mõtestamist ja praktilist käelist tegevust.**
- 4) Loovainete õpetamine on **temaatilises seoses teiste õppeainete ja kesksete teemadega.** Loovainetes tehtavad praktilised tööd panustavad projektõppe tervikprotsessi.
- 5) Loovainete õppimisel on kesksel kohal **töö planeerimise, materjali ja tööviiside valiku ning teostamise loogilise seose mõistmine.**
- 6) Loovainete õppe üheks eesmärgiks on **omandada konstruktiivse tagasiside andmise ja vastuvõtmise oskus** ning kogeda sisulise tagasiside vajalikkust oma töö täiustamisel ja viimistlemisel varasemast veelgi kõrgemal tasemel.
- 7) Loovainete õppe vältimatuks osaks Avatud Koolis on ka oma **töö esitlemine ning valikute põhjendamine** kaaslastele, õpetajale, vanematele või laiemale publikule.

- 8) Õpilane on õpetaja **võrdväärne partner**, õpetaja tähtsustab õpilaste eelteadmisi ja huvisid, suunab neid oma potentsiaali avastama ja rakendama. Õppe keskmes on õpilased, kelle **individuaalsusega on iga tunni planeerimisel arvestatud**.
- 9) Kasutatakse **diferentseeritud õppeülesandeid**, mille sisu ja raskusaste toetavad individualiseeritud käsitlust ning suurendavad õpimotivatsiooni.
- 10) Toetatakse õpilaste **teadmiste, oskuste ja hoiakute** arengut, sealjuures on põhirõhk hoiakute kujundamisel.
- 11) Arvestatakse õpilaste **võimeid ja suutlikkust, kohalikku eripära ning muutusi ühiskonnas**.
- 12) Kasutatakse **mitmekülgset õppemeetodite valikut** rõhuasetusega aktiivõppemeetoditel.
- 13) Õpilastele võimaldatakse **õppida üksi ja koos teistega** (paaris- ja rühmatööd), et toetada nende kujunemist aktiivseteks ning iseseisvateks õppijateks
- 14) **Iseseisva õppe ajal** on õpilastel võimalus omas tempos ülesannetega tegeleda ning saada õpetajalt selle kohta tagasisidet.
- 15) **Koostöise õppimise vormis** on õpilastel lisaks loovusainete õpitulemuste saavutamisele võimalus arendada oma sotsiaalseid ja emotsionaalseid oskusi, koostööoskusi ja eneseväljendusoskust.
- 16) Kasutame **nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogial** põhinevaid õpikeskkondi ning õppematerjale ja -vahendeid. Virtuaalsetes keskkondades toimetulek on üks osa kunsti ja tööõpetuse õpieesmärkidest.

2.1.2. Loovainte õppe- ja kasvatusesmärgid I kooliastme lõpuks

3. klassi lõpetaja:

- 1) tunneb töö tegemisest rõõmu ja rahuldust;
- 2) julgeb katsetada oma ideede erinevaid visuaalseid väljendusi, kasutab sobivaid materjale, töövahendeid ning töötlemisviise;
- 3) oskab kasutada tööjuhendit ning tegutseda selle järgi üksi või koos teistega;
- 4) leiab ülesandele loovaid lahendusi ja oskab neid lihtsalt teostada;
- 5) järgib esmaseid ohutusnõudeid;

- 6) hoiab puhtust ja korda kodus ja koolis ning täidab isikliku hügieeni nõudeid;
- 7) teab tervisliku toitumise vajalikkust;
- 8) hindab ja tunnustab enda ja teiste tööd;
- 9) õpib vaatlema, tundma ja hindama ümbritsevat keskkonda ning enda ja teiste töid;
- 10) hoolib oma kodukoha ja Eesti kultuuritraditsioonidest, tunneb huvi lähikonna kultuuriobjektide vastu.

2.1.3. Loovainete õpitulemused ja õppesisu 1. klassis

Õppeainet õpitakse 3 tundi nädalas, kokku 105 tundi õppeaastas. Õppetöö toimub loovainete tunnis ja projektõppe raames teiste ainetega lõimitult. Kõigi teemavaldkonadega tegeletakse läbi I kooliastme kõigi klasside. Esimestes klassides on mahuliselt rohkem käelisi tegevusi ning vähem mõtestamise, reflekteerimise ja faktiteadmiste omandamise osa. Teises ja kolmandas klassis suureneb töö mõtestamise ning analüüsi osakaal.

Teema	Keskne idee	Õpitulemused	Õppesisu
Töö kavandamine	Õnnestunud töö eeldab alati planeerimist, uurimist ja ideede arendamist.	Õpilane: <ol style="list-style-type: none"> 1) kirjeldab ning hindab oma ideid; 2) esitab oma ideede erinevaid lahendusi. 	Ümbritsevate esemete vaatlemine. Ideede visandamine paberil. Lihtsate esemete ja keskkonna kavandamine. Ideede kirjeldamine kaaslastele. Õpilane visandab oma ideed paberil, esitab neid individuaalselt või rühmatöö tulemusena suuliselt, joonistena või PowerPointi ettekandena.
Materjali ja tööviiside valik	Materjali ja tööviisi valik sõltub töö eesmärgist.	Õpilane: <ol style="list-style-type: none"> 1) eristab erinevaid looduslikke ning tehismaterjale (paber, tekstiil, nahk, plast, puit, metall); 	Looduslikud ning tehismaterjalid (paber, tekstiil, nahk, puit, metall, plast). Materjalide saamine, omadused, otstarve. Katsetused erinevate materjalidega, nende omaduste võrdlemine: <ul style="list-style-type: none"> • paberit ja kartongi: valmistamine, liigid, omadused, kasutamine;

		<ol style="list-style-type: none"> 2) võrdleb materjalide üldisi omadusi; 3) oskab materjale ühendada ja kasutada; 4) valib materjalide käsitlemiseks erinevaid töötlemisviise ja vahendeid; 5) on vahendite valikul loov; 6) käsitleb kasutatavamaid töövahendeid õigesti ning ohutult; 7) kasutab paberit ning kartongi tasapinnalisi ja ruumilisi esemeid valmistades; 8) modelleerib ja meisterdab erinevatest materjalidest esemeid; 9) valmistab tekstiilmaterjalist väiksemaid esemeid; 10) rakendab kahe- ja kolmemõõtmelise kujutamise võtteid; 11) rakendab oma töödes erinevaid kunstitehnikaid ja töövõtteid. 	<ul style="list-style-type: none"> • õmblus- ja tikkematerjale: taimse päritoluga tekstiilmaterjalid (lina, puuvill). Linase ja puuvillase riide omadused ning kasutamine. Loomse päritoluga tekstiilmaterjalid: siid, vill; nende omadused ja kasutamine. Tekstiilide kasutamine rõivastuses ja kodutekstiilide valmistamisel. Trükimustrilise riide parem ja pahem pool. Riide ääris; • naha omadusi ja kasutamist ning kunst- ja tehismaterjale; • puitu: puidu liigid, omadused, kasutamine; vineer; • metalli omadusi ja kasutamist; • plasti, selle omadusi ja kasutamist. <p>Materjalide omaduste võrdlemiseks on soovitatav valida praktilised tööd, kus kasutatakse koos erinevaid materjale: paber + tekstiil, tekstiil + puit, puit + traat jne.</p> <p>Katsetused erinevate materjalidega, nende kasutamine. Ideede leidmine materjalide korduskasutuseks. Materjalide erinevad töötlemise viisid. Töötlemisvõtte valik sõltuvalt ideest ja materjalist. Sagedasemad töövahendid (käärid, nuga, naaskel, nõel, heegelnõel, vasar, saag, kruvikeeraja, lõiketangid, näpitsad jne), nende õige, otstarbekas ja ohutu kasutamine, töövahendite hooldamine. Erinevate materjalide töötlemise viisid: lõikamine, vestmine, saagimine, liimimine, naelutamine, lihvimine, värvimine, viimistlemine, põletamine. Jõukohaste esemete valmistamine. Õmblemine, heegeldamine, punumine. Jõukohaste esemete valmistamine. Soovituslikud tegevused: padja</p>
--	--	---	--

			<p>või pehme mänguasja õmblemine; padjale nõopide õmblemine silmadeks; nõelapadja või palli viltimine jne.</p> <p>Ruumi ja värviõpetus, kompositsioon.</p>
Säästlikkus	<p>Materjalide säästlik kasutamine hoiab keskkonda, säästab raha ja aitab kaasa loovusele.</p>	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) teab, kuidas luua ning tarbida säästvalt; 2) tegutseb säästliku tarbijana. 	<p>Materjalide väärtus ja maksumus.</p> <p>Taaskasutamine - majapidamises järelejäänud pisesemetest (tikutoosid, karbid, plastpudelid jne) meisterdama: mänguasjad, mudelid (mööbel, tulevikuauto), robotid jne; rühmatööd: mänguväljaku, klassi, oma toa makett jne. Ruumide kaunistamiseks kasutatakse erinevaid taaskasutusmaterjale.</p> <p>Videod, igapäeaelunäited.</p> <p>Meid ümbritsev esemeline keskkond, vajalikud asjad kodus ja koolis. Oma vajaduste ning võimaluste hindamine asju muretsedes.</p> <p>Asjade väärtuse selgitamine, vastavalt võimalustele kulutuste planeerimine.</p>
Teadlik töötamine	<p>Oskuslik töötamine säästab aega, energiat, materjale ning pakub rõõmu.</p>	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) töötab õpetaja suulise juhendamise järgi; 2) kasutab iseseisva töö abivahendina kirjalikku tööjuhendit; 3) julgeb oma ideede teostamiseks ise võimalusi valida ja mõelda; 4) arvestab ühiselt töötades kaaslastega; 5) arutleb ohutuse vajalikkuse ja töökoha korrashoiu üle. 	<p>Töötamine suulise juhendamise järgi.</p> <p>Tutvumine kirjaliku tööjuhendiga, sellest arusaamine.</p> <p>Õpilane valib valmistatava eseme järgi sobiliku materjali, töövahendid ja tehnika.</p> <p>Rühmatöös ülesannete täitmine, ühiselt ideede genereerimine, üksteise arvamuste arvestamine ja kaaslaste abistamine.</p> <p>Töökoha korrashoidmine, selle mõju töö tulemusele ja ohutusele.</p>

Teadmised visuaalkultuurist	Visuaalkultuuril on palju väljendusviise, mis on ajas muutunud.	Õpilane: <ol style="list-style-type: none"> 1) kasutab mõningaid kunstimõisteid kunstiteoste ning enda ja kaaslaste loovtöödest rääkides; 2) oskab nimetada mõndalähimbruse tähtsat kunsti- või kultuuriobjekti; 3) Toob näiteid ümbritseva visuaalse kultuuri nähtustest. 	Kunstisõnavara tutvustamine ning kasutusvõimaluste pakkumine. Vestlused kunstiteostest ja lood kunstnikest. Tutvumine lähimbruses paiknevate muuseumite, galeriide, linnaruumis paiknevate kunstiobjektide, sh skulptuurid, arhitektuuriväärtused jne. Disaini ideestikuga tutvumine ja enda ümber oleva mõtestamine.
Loomingu mõtestamine ja refleksioon	Igal tööl on looja isikust või kultuuritaustast tulenev tähendus.	Õpilane: <ol style="list-style-type: none"> 1) mõtleb oma töö kvaliteedi üle ja leiab viise töö täiustamiseks; 2) tutvustab ja hindab oma tööd; 3) märkab esemetel rahvuslikke elemente; 4) toob õpetusega seonduva kohta näiteid igapäevaelust; 5) uurib igapäevaste esemete vormi ja otstarbe seoseid. 	Oma töö analüüsimine. Konstruktivse tagasiside andmine. Kunstiteoste vaatlemine ja kirjeldamine. Rahvuslikud mustrid ja motiivid. Esemete disain minevikus ja tänapäeval. Kodus leiduvate rahvuslike esemetega tutvumine ja teistele tutvustamine.
Tervislikud harjumused	Puhtus, viisakus ja tervislik toit teevad elu meeldivamaks.	Õpilane: <ol style="list-style-type: none"> 1) hoiab korda oma tegevustes ja ümbruses; 2) teab isikliku hügieeni vajalikkust ning hoolitseb oma välimuse ja rõivaste eest; 3) järgib viisakusreegleid. 	Arutelu hubase kodu kui perele olulise väärtuse üle. Ruumide korrastamine ja kaunistamine. Laua katmine, kaunistamine ja koristamine. Jäätmete sortimine. Klassiõhtud, tähtpevadeks ettevalmistumine koolis. Koolipuhveti töös osalemine, koolitoitlustaja tööga tutvumine. Riiete ning jalatsite korrashoid.

			Isiklik hügieen. Garderoobi kasutus, kätepesu koolis. Rollimängud, arutelud ja praktiline kasutamine: käitumisest koolis, kodus, tänaval, näitusel, raamatukogus, kinos ja teatris ning suhtlemisest eakaaslaste ja vanemate inimestega.
Väljendusviisid virtuaalsetes keskkondades	Virtuaalsed keskkonnad pakuvad laia valikut väljendusvõimalusi ja kätkevad ka ohte.	Õpilane: 1) tuleb toime virtuaalsetes keskkondades; 2) teadvustab meedia võimalusi ja ohtusid.	Õpilast toetatakse ja suunatakse virtuaalseid keskkondi kasutama tööõpetuse ja kunstiõppe kontekstis ning märkama ja mõistma meedia olemust.

2.1.4. Loovainete õpitulemused ja õppesisu 2. klassis

Õppeainet õpitakse 3 tundi nädalas, kokku 105 tundi õppeaastas.

Teema	Keskne idee	Õpitulemused	Õppesisu
Töö kavandamine	Õnnestunud töö eeldab alati planeerimist, uurimist ja ideede arendamist.	Õpilane: 1) kirjeldab, esitleb ning hindab oma ideid; 2) esitab oma ideede erinevaid lahendusi, st õpilane mõtleb ja kavandab ühele ülesandele mitu lahendust.	Ideede otsimine ja valimine, abimaterjali ning info kasutamine. Ümbritsevate esemete vaatlemine. Ideede visandamine paberil. Lihtsate esemete ja keskkonna kavandamine. Ideede esitlemine. Õpilane arutleb kaaslastega erinevate tehnoloogiliste ning kujunduslike võimaluste üle esemete valmistamisel; Õpilane visandab oma ideed paberil, esitab neid individuaalselt või rühmatöö tulemusena suuliselt, joonistena või PowerPointi ettekandena.

<p>Materjali ja tööviiside valik</p>	<p>Materjali ja tööviisi valik sõltub töö eesmärgist.</p>	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) eristab erinevaid looduslikke ning tehismaterjale (paber, tekstiil, nahk, plast, puit, metall); 2) võrdleb materjalide üldisi omadusi; 3) oskab materjale ühendada ja kasutada; 4) valib materjalide käsitlemiseks erinevaid töötlemisviise ja – vahendeid; 5) on vahendite valikul loov; 6) käsitseb kasutatavamaid töövahendeid õigesti ning ohutult; 7) kasutab paberit ning kartongi tasapinnalisi ja ruumilisi esemeid valmistades; 8) modelleerib ja meisterdab erinevatest materjalidest esemeid; 9) valmistab tekstiilmaterjalist väiksemaid esemeid; 10) rakendab kahe- ja kolmemõõtmelise kujutamise võtteid, oskab esile tuua kujutatava iseloomulikud jooned; 11) rakendab oma töödes 	<p>Looduslikud ning tehismaterjalid (paber, tekstiil, nahk, puit, metall, plast).</p> <p>Materjalide saamine, omadused, otstarve. Katsetused erinevate materjalidega, nende omaduste võrdlemine:</p> <ul style="list-style-type: none"> • paberit ja kartongi: valmistamine, liigid, omadused, kasutamine; • õmblus- ja tikkematerjale: taimse päritoluga tekstiilmaterjalid (lina, puuvill). Linase ja puuvillase riide omadused ning kasutamine. Loomse päritoluga tekstiilmaterjalid: siid, vill; nende omadused ja kasutamine. Tekstiilide kasutamine rõivastuses ja kodutekstiilide valmistamisel. Trükimustrilise riide parem ja pahem pool. Riide ääris; • naha omadusi ja kasutamist ning kunst- ja tehismaterjale; • puitu: puidu liigid, omadused, kasutamine; vineer; • metalli omadusi ja kasutamist; • plasti, selle omadusi ja kasutamist. <p>Materjalide omaduste võrdlemiseks on soovitatav valida praktilised tööd, kus kasutatakse koos erinevaid materjale: paber + tekstiil, tekstiil + puit, puit + traat jne.</p> <p>Katsetused erinevate materjalidega, nende kasutamine. Ideede leidmine materjalide korduskasutuseks. Materjalide erinevad töötlemise viisid. Töötlemisvõtte valik sõltuvalt ideest ja materjalist. Sagedasemad töövahendid (käärid, nuga, naaskel, nõel, heegelnõel, vasar, saag, kruvikeeraja, lõiketangid, näpitsad jne), nende õige, otstarbekas ja ohutu kasutamine, töövahendite hooldamine. Erinevate materjalide töötlemise viisid: lõikamine,</p>
---	---	--	---

		mitmekesiseid kunstitehnikaid ja töövõtteid.	vestmine, saagimine, liimimine, naelutamine, lihvimine, värvimine, viimistlemine, põletamine. Jõukohaste esemete valmistamine. Õmblemine, heegeldamine, punumine. Jõukohaste esemete valmistamine. Soovituslikud tegevused: padja või pehme mänguasja õmblemine; padjale nõopide õmblemine silmadeks; nõelapadja või palli viltimine jne. Ruumi ja värviõpetus, kompositsioon.
Säästlik tarbimine	Materjalide säästlik kasutamine hoiab keskkonda, säästab raha ja aitab kaasa loovusele.	Õpilane: 1) teab, kuidas luua ning tarbida säästvalt; 2) tegutseb säästliku tarbijana.	Materjalide väärtus ja maksumus. Taaskasutamine - majapidamises järelejäänud pisiesemetest (tikutoosid, karbid, plastpudelid jne) meisterdama: mänguasjad, mudelid (mööbel, tulevikuauto), robotid jne; rühmatööd: mänguväljaku, klassi, oma toa makett jne. Ruumide kaunistamiseks kasutatakse erinevaid taaskasutusmaterjale. Videod, igapäeaelunäited. Meid ümbritsev esemeline keskkond, vajalikud asjad kodus ja koolis. Oma vajaduste ning võimaluste hindamine asju muretsedes. Asjade väärtuse selgitamine, vastavalt võimalustele kulutuste planeerimine.
Teadlik töötamine	Oskuslik töötamine säästab aega, energiat, materjale ning pakub rõõmu.	Õpilane: 1) töötab õpetaja suulise juhendamise järgi; 2) kasutab iseseisva töö abivahendina kirjalikku tööjuhendit; 3) julgeb oma ideede teostamiseks ise võimalusi valida ja mõelda;	Töötamine suulise juhendamise järgi. Tutvumine kirjaliku tööjuhendiga, sellest arusaamine. Õpilane valib valmistatava eseme järgi sobiliku materjali, töövahendid ja tehnika. Rühmatöös ülesannete täitmine, ühiselt ideede genereerimine, üksteise arvamuste arvestamine ja kaaslaste abistamine. Töökoha korrashoidmine, selle mõju töö tulemusele ja ohutusele.

		<p>4) arvestab ühiselt töötades kaaslastega;</p> <p>5) arutleb ohutuse vajalikkuse ja töökoha korrashoiu üle.</p>	
Teadmised visuaalkultuurist	Visuaalkultuuril on palju väljendusviise, mis on ajas muutunud.	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kasutab mõningaid kunstimõisteid kunstiteoste ning enda ja kaaslaste loovtöödest rääkides; 2) oskab nimetada lähimbruse tähtsaid kunsti- ja kultuuriobjekte; 3) toob näiteid ümbritseva visuaalse kultuuri nähtustest. 	<p>Kunstisõnavara tutvustamine ning kasutusvõimaluste pakkumine.</p> <p>Vestlused kunstiteostest ja lood kunstnikest.</p> <p>Tutvumine lähimbruses paiknevate muuseumite, galeriide, linnaruumis paiknevate kunstiobjektide, sh skulptuurid, arhitektuuriväärtused jne.</p> <p>Disaini ideestikuga tutvumine ja enda ümber oleva mõtestamine.</p>
Mõtestamine ja refleksioon	Igal töö on looja isikust või kultuuritaustast tulenev tähendus.	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) mõtleb oma töö kvaliteedi üle ja leiab viise töö täiustamiseks; 2) tutvustab ja hindab oma tööd; 3) märkab esemetel rahvuslikke elemente; 4) mõistab kultuuride traditsioone ja uuenduslikkust; 5) märkab seoseid ning tajub kunsti rolli ühiskonnas ja isiklikus elus; 6) toob õpetusega seonduva kohta näiteid igapäevaelust; 	<p>Oma töö analüüsimine.</p> <p>Konstruktivse tagasiside andmine.</p> <p>Kunstiteoste vaatlemine, kirjeldamine ja analüüsimine</p> <p>Rahvuslikud mustrid ja motiivid. Esemete disain minevikus ja tänapäeval.</p> <p>Õppekäik kodukohalähedasse ettevõttesse, laadale, kus müüakse palju kohalikku käsitööd (nt mihklipäeva laat, mardipäeva laat).</p>

		7) uurib igapäevaste esemete vormi ja otstarbe seoseid.	
Tervislikud harjumused	Puhtus, viisakus ja tervislik toit teevad elu meeldivamaks	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) hoiab korda oma tegevustes ja ümbruses; 2) teab isikliku hügieeni vajalikkust ning hoolitseb oma välimuse ja rõivaste eest; 3) järgib viisakusreegleid. 	<p>Arutelu hubase kodu kui perele olulise väärtuse üle. Ruumide korrastamine ja kaunistamine. Laua katmine, kaunistamine ja koristamine. Jäätmete sortimine. Klassiõhtud, tähtpevadeks ettevalmistumine koolis. Koolipuhveti töös osalemine, koolitoitlustaja tööga tutvumine. Riiete ning jalatsite korrashoid. Isiklik hügieen. Garderoobi kasutus, kätepesu koolis. Rollimängud, arutelud ja praktiline kasutamine: käitumisest koolis, kodus, tänaval, näitusel, raamatukogus, kinos ja teatris ning suhtlemisest eakaaslaste ja vanemate inimestega.</p>
Virtuaalsed keskkonnad	Virtuaalkeskkonnad pakuvad laia valikud väljendusvõimalusi ja kätkevad ka ohte.	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) tuleb toime virtuaalsetes keskkondades; 2) teadvustab meedia võimalusi ja ohtusid. 	Õpilast toetatakse ja suunatakse virtuaalseid keskkondi kasutama tööõpetuse ja kunstiõppe kontekstis ning märkama ja mõistma meedia olemust.

2.5. Loovainete õpitulemused ja õppesisu 3. klassis

Õppeainet õpitakse 3 tundi nädalas, kokku 105 tundi õppeaastas.

Teema	Keskne idee	Õpitulemused	Õppesisu
Töö kavandamine	Õnnestunud töö eeldab alati planeerimist, uurimist ja ideede arendamist.	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kirjeldab, esitleb ning hindab oma ideid; 2) esitab oma ideede erinevaid lahendusi, st õpilane mõtleb ja kavandab ühele ülesandele mitu lahendust; 3) Õpilane suudab iseseisvalt uurida ja leida materjale etteantud teemal. 	<p>Ideede otsimine ja valimine, abimaterjali ning info kasutamine. Ümbritsevate esemete vaatlemine. Ideede visandamine paberil. Lihtsate esemete ja keskkonna kavandamine. Ideede esitlemine. Õpilane arutleb kaaslastega erinevate tehnoloogiliste ning kujunduslike võimaluste üle esemete valmistamisel; Õpilane visandab oma ideed paberil, esitab neid individuaalselt või rühmatöö tulemusena suuliselt, joonistena või PowerPointi ettekandena.</p>
Materjali ja tööviiside valik	Materjali ja tööviisi valik sõltub töö eesmärgist.	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) eristab erinevaid looduslikke ning tehismaterjale (paber, tekstiil, nahk, plast, puit, metall); 2) võrdleb materjalide üldisi omadusi; 3) oskab materjale ühendada ja kasutada; 4) valib materjalide käsitlemiseks erinevaid töötlemisviise ja – vahendeid; 	<p>Looduslikud ning tehismaterjalid (paber, tekstiil, nahk, puit, metall, plast). Materjalide saamine, omadused, otstarve. Katsetused erinevate materjalidega, nende omaduste võrdlemine:</p> <ul style="list-style-type: none"> • paberit ja kartongi: valmistamine, liigid, omadused, kasutamine; • õmblus- ja tikkematerjale: taimse päritoluga tekstiilmaterjalid (lina, puuvill). Linase ja puuvillase riide omadused ning kasutamine. Loomse päritoluga tekstiilmaterjalid: siid, vill; nende omadused ja kasutamine. Tekstiilide kasutamine rõivastuses ja kodutekstiilide valmistamisel. Trükimustrilise riide parem ja pahem pool. Riide ääris;

		<p>5) on vahendite valikul loov; 6) käsitseb kasutatavamaid töövahendeid õigesti ning ohutult; 7) kasutab paberit ning kartongi tasapinnalisi ja ruumilisi esemeid valmistades; 8) modelleerib ja meisterdab erinevatest materjalidest esemeid; 9) valmistab tekstiilmaterjalist väiksemaid esemeid; 10) rakendab kahe- ja kolmemõõtmelise kujutamise võtteid, oskab esile tuua kujutatava iseloomulikud jooned; 11) rakendab oma töödes mitmekesiseid kunstitehnikaid ja töövõtteid.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • naha omadusi ja kasutamist ning kunst- ja tehismaterjale; • puitu: puidu liigid, omadused, kasutamine; vineer; • metalli omadusi ja kasutamist; • plasti, selle omadusi ja kasutamist. <p>Materjalide omaduste võrdlemiseks on soovitatav valida praktilised tööd, kus kasutatakse koos erinevaid materjale: paber + tekstiil, tekstiil + puit, puit + traat jne.</p> <p>Katsetused erinevate materjalidega, nende kasutamine. Ideede leidmine materjalide korduskasutuseks.</p> <p>Materjalide erinevad töötlemise viisid.</p> <p>Töötlemisvõtte valik sõltuvalt ideest ja materjalist.</p> <p>Sagedasemad töövahendid (käärid, nuga, naaskel, nõel, heegelnõel, vasar, saag, kruvikeeraja, lõiketangid, näpitsad jne), nende õige, otstarbekas ja ohutu kasutamine, töövahendite hooldamine.</p> <p>Erinevate materjalide töötlemise viisid: lõikamine, vestmine, saagimine, liimimine, naelutamine, lihvimine, värvimine, viimistlemine, põletamine.</p> <p>Jõukohaste esemete valmistamine.</p> <p>Õmblemine, heegeldamine, punumine. Jõukohaste esemete valmistamine. Soovituslikud tegevused: padja või pehme mänguasja õmblemine; padjale nõopide õmblemine silmadeks; nõelapadja või palli viltimine; seinapildi tikkimine/õmblemine jne.</p>
Säästlik tarbimine	Materjalide säästlik kasutamine hoiab keskkonda, säästab raha ja aitab kaasa loovusele.	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) teab, kuidas luua ning tarbida säästvalt; 2) tegutseb säästliku tarbijana. 	<p>Materjalide väärtus ja maksumus.</p> <p>Taaskasutamine - majapidamises järelejäänud pisiesemetest (tikutoosid, karbid, plastpudelid jne)</p> <p>meisterdama: mänguasjad, mudelid (mööbel, tulevikuauto), robotid jne; rühmatööd: mänguväljaku,</p>

			<p>klassi, oma toa makett jne. Ruumide kaunistamiseks kasutatakse erinevaid taaskasutusmaterjale. Videod, igapäeaelunäited.</p> <p>Meid ümbritsev esemeline keskkond, vajalikud asjad kodus ja koolis. Oma vajaduste ning võimaluste hindamine asju muretsedes.</p> <p>Asjade väärtuse selgitamine, vastavalt võimalustele kulutuste planeerimine.</p>
Teadlik töötamine	Oskuslik töötamine säästab aega, energiat, materjale ning pakub rõõmu.	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) töötab õpetaja suulise juhendamise järgi 2) kasutab iseseisva töö abivahendina kirjalikku tööjuhendit. 3) julgeb oma ideede teostamiseks ise võimalusi valida ja mõelda. 4) arvestab ühiselt töötades kaaslastega. 5) arutleb ohutuse vajalikkuse ja töökoha korrashoiu üle. 	<p>Töötamine suulise juhendamise järgi. Tutvumine kirjaliku tööjuhendiga, sellest arusaamine. Õpilane valib valmistatava eseme järgi sobiliku materjali, töövahendid ja tehnika; Rühmatöös ülesannete täitmine, ühiselt ideede genereerimine, üksteise arvamuste arvestamine ja kaaslaste abistamine.</p> <p>Töökoha korrashoidmine, selle mõju töö tulemusele ja ohutusele.</p>
Teadmised visuaalkultuurist	Visuaalkultuuril on palju väljendusviise, mis on ajas muutunud.	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kasutab olulisemaid kunstimõisteid kunstiteoste ning enda ja kaaslaste loovtööde üle arutledes; 2) oskab nimetada Eesti, Vene ja muu Euroopa olulisemaid kunstnikke ning lähiümbruse tähtsaid kunsti- ja kultuuriobjekte; 	<p>Kunstisõnavara tutvustamine ning kasutusvõimaluste pakkumine.</p> <p>Eesti, Vene ja Euroopa olulisemate kunstnikest lugude kuulamine. Vestlused kunstiteostest.</p> <p>Tutvumine lähiümbruses paiknevate muuseumite, galeriide, linnaruumis paiknevate kunstiobjektide, sh skulptuurid, arhitektuuriväärtused jne.</p> <p>Disaini ideestikuga tutvumine ja enda ümber oleva mõtestamine.</p>

		3) arutleb ümbritseva visuaalse kultuuri nähtuste üle.	
Loomingu mõtestamine	Igal tööil on looja isikust või kultuuritaustast tulenev tähendus.	Õpilane: 1) mõtleb oma töö kvaliteedi üle ja leiab viise töö täiustamiseks 2) tutvustab ja hindab oma tööd 3) märkab esemetel rahvuslikke elemente. 4) mõistab kultuuride traditsioone ja uuenduslikkust. 5) märkab seoseid ning tajub kunsti rolli ühiskonnas ja isiklikus elus. 6) toob õpetusega seonduva kohta näiteid igapäevaelust. 7) uurib igapäevaste esemete vormi ja otstarbe seoseid.	Oma töö analüüsimine. Konstruktiivse tagasiside andmine. Kunstiteoste vaatlemine, kirjeldamine ja analüüsimine. Rahvuslikud mustrid ja motiivid. Esemete disain minevikus ja tänapäeval. Õppekäik kodukohalähedasse ettevõttesse, laadale, kus müüakse palju kohalikku käsitööd (nt mihkclipäeva laat, mardipäeva laat).
Tervislikud harjumused	Puhtus, viisakus ja tervislik toit teevad elu meeldivamaks.	Õpilane: 1) hoiab korda oma tegevustes ja ümbruses. 2) teab isikliku hügieeni vajalikkust ning hoolitseb oma välimuse ja rõivaste eest. 3) järgib viisakusreegleid.	Arutelu hubase kodu kui perele olulise väärtuse üle. Ruumide korrastamine ja kaunistamine. Laua katmine, kaunistamine ja koristamine. Jäätmete sortimine. Klassiõhtud, tähtpevadeks ettevalmistumine koolis. Koolipuhveti töös osalemine, koolitoitlustaja tööga tutvumine. Riiete ning jalatsite korrashoid. Isiklik hügieen. Garderoobi kasutus, kätepesu koolis. Rollimängud, arutelud ja praktiline kasutamine:

			käitumisest koolis, kodus, tänaval, näitusel, raamatukogus, kinos ja teatris ning suhtlemisest eakaaslaste ja vanemate inimestega.
Väljendusviisid virtuaalsetes keskkondades	Virtuaalkeskkonnad pakuvad laia valikut väljendusvõimalusi ja kätkevad ka ohte	Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> 1) tuleb toime virtuaalsetes keskkondades. 2) teadvustab meedia võimalusi ja ohtusid. 	Õpilast toetatakse ja suunatakse virtuaalseid keskkondi kasutama tööõpetuse ja kunstioppe kontekstis ning märkama ja mõistma meedia olemust.

LISA 7 Muusika ja liikumise ainekava

Ainevaldkond “Muusika ja liikumine” (sisaldab “Muusika” ja “Kehalise kasvatuse” õpitulemusi)

1. Üldalused

1.1. Ainevaldkonna õppeained ja nende maht

Ainevaldkonda kuuluvad õppeainena muusika ja kehaline kasvatus, mida õpitakse 1.-3. klassis kokku 14 nädalatundi. Aineid õpitakse muusika ja liikumise tunnis, lõimituna projektõppesse ning õpetaja juhendatud tegevuste vahendusel õuevahetundidel. Muusikat ja liikumist õpitakse I kooliastmes keelekümbluse põhimõtteid järgides ning LAK-õppe meetodil eesti, vene ja inglise keeles.

1. klass 4 tundi nädalas.
2. klass 5 tundi nädalas.
3. klass 5 tundi nädalas.

1.2. Ainevaldkonna kirjeldus

Muusika ja liikumise ainevaldkond ühendab Avatud Koolis kehalise kasvatuse valdkonda ja kunstivaldkonnast muusika osa. **Kunstivaldkonnas sh muusikas** arendatakse mõtlemis-, koostöö- ja eneseväljendusoskusi ning kunstioskusi, et toetada isiksuslikku arengut ning toimetulekut tänapäevases mitmekultuurilises maailmas.

Kehalise kasvatuse valdkond toetab õpilasi tervist väärtustava eluviisi kujundamisel, loob aluse õpilaste iseseisvale liikumisharrastusele, soodustab huvi spordi ning selle harrastamise vastu, annab võimaluse kogeda enda väljendamist läbi liikumise. Kehaline kasvatus toetab õpilase nii kehalist/liigutuslikku kui ka kõlbelist, sotsiaalset ja esteetilist arengut ning tema kujunemist terviklikuks isiksuseks.

Muusika ja liikumise ainevaldkonna ained toetavad koostöö- ja eneseväljendusoskuse arendamist ning soodustavad sallivat suhtumist kaaslastesse ja on seeläbi äärmiselt olulisel kohal üldoskuste ja võtmepädevuste arengu toetamisel.

1.3. Võtmepädevuste kujundamine ainevaldkonnas

Avatud Kooli võtmepädevused sisaldavad endas kõiki riikliku õppekava üldpädevusi. Õppetöö planeerimisel ja läbiviimisel jälgitakse ja toetatakse lastes kõigi võtmepädevuste arengut. Muusika ja liikumine on võtmepädevustega seotud järgmiselt:

Julge probleemide lahendaja – otsib süsteemselt julgeid lahendusi.

Muusika ja liikumise ained võimaldavad õpilastes arendada iseseiseva töö oskust, probleemide märkamist, täpsustamist ning lahenduste leidmist, juhendi järgi töötamist.

Isikupärane looja – loob ja väljendab.

Võtmepädevusena on tugevalt muusika ja liikumise kujundada. Oluline on võimaldada lastel tunnetada endas loojat – kogeda enda väljendamist nii muusikaliselt kui ka läbi liikumise. Esimese kooliastme puhul on väga oluline, et lapsed kogeksid rõõmu ja rahulolu tehtud tööst ning õpiksid märkama ja analüüsima oma töö arengut.

Avatud kaaslane – hoolib ja teeb koostööd.

Muusikas ja liikumises on lisaks iseseisvale tööle suur osakaal ka grupitööl. Ühise tulemuse nimel pingutamine võimaldab õppida teadlikku koostööd. Lisaks on muusikas ja liikumises oluline roll tagasiside andmise ja vastuvõtmise õppimisel. Lapsed õpivad andma konstruktiivset tagasisidet ning väärtustama tagasiside olulisust oma töö veelgi paremaks muutmisel.

Tasakaalus isikus – teadlikkus ja enesejuhtimine.

Antud võtmepädevuse sisuks on lisaks akadeemilisele arengule toetada ja väärtustada ka terve isiksuse teisi aspekte (liikumine, tervislikkus, vaimne tervis). Muusika ja liikumine annavad siia olulise praktilise väljundi läbi vaba loomingu ja füüsilise liikumise. Loovtegevuse ja füüsilise liikumise tehnikad ja praktikad võivad olla abiks stressi ja suure pinge maandamisel. Loomine ja liikumine pakuvad õpilastele rõõmu ja eneseväärikustunnet. Muusikas ja liikumises on võimalused toetada laste enesemääratluse ja kultuuripädevuste arengut.

1.4. Ainevaldkonna õppeainete lõiming teiste ainevaldkondadega

Keeled. Keelepädevust kujundatakse muusikas ja liikumises funktsionaalse lugemisoskuse, suulise ja kirjaliku teksti loomise, infokanalite kasutamise ning eneseväljendusoskuse arendamise kaudu. Muusikat ja liikumist õpetatakse I kooliastmes, lähtudes keelekümbelse põhimõtetest ja LAK-õppe meetodidest, nii eesti, vene kui ka inglise keeles.

Matemaatika. Muusikas ja liikumises arendatakse seoste loomise oskust ja loogilist mõtlemist. Muusika ja liikumise osaoskuste arendamisel rakendatakse matemaatikas omandatud oskusi (nt arvutamine, loendamine, võrdlemine, mõõtmine) ja mõisteid (nt geomeetrilised kujundid, mõõtühikud, koordinaadid).

Loodusained. Muusikas ja liikumises teadvustatakse inimese kuulmis- ja nägemismeeli, häält ja selle kasutamist, jälgitakse oma keha liikumist ja arengut, väärtustatakse liikumisel ja sportimisel keskkonda. Muusika ja liikumise kaudu kinnistuvad teadmised ja oskused, mis on omandatud inimeseõpetuses ja loodusõpetuses.

Sotsiaalsained. Muusikas ja liikumises omandatud teadmised erinevate rahvaste pärimusest ja muusikakultuurist, liikumis- ja spordikultuurist avardavad õpilase silmaringi. Tervist väärtustava eluviisi omaksvõtmine ja teadlikkus soodustavad õpilase kujunemist aktiivseks ning

vastutustundlikuks kodanikuks. Muusika ja liikumine toetavad koostöö- ja eneseväljendusoskuse arendamist ning soodustavad sallivat suhtumist kaaslastesse.

Loovained. Muusika ja liikumise ained toetavad kunstipädevuse kujunemist spordialade, liikumisviiside, tantsu, muusika isikupärane ja loominguline käsitlus, valmisolek leida erinevatele ülesannetele uusi ja omanäolisi lahendusi ning oskus märgata ümbritsevas ilu. Tehnoloogiline pädevus võimaldab rakendada teaduse ja tehnika saavutusi erinevates spordialades, liikumisviisides, musitseerimisel ning järgida tervisliku toitumise põhitõdesid.

1.5. Kesksete teemade rakendamine ainevaldkonnas

Inimeseks olemine. Muusika ja liikumise tundides saab õpilane teadlikuks oma võimetest ja nende arendamise oskustest läbi iseseisvalt ja grupis töötamise. Õpilasi suunatakse enda tegevust kirjeldama ja analüüsima. Grupis töötades arendatakse õpilastes koostöövalmidust ja -oskust ning sallivust teiste inimeste tegevuste ja arvamuste suhtes. Õpetaja eeskujul kujundavad õpilased tolerantset suhtumist erinevate võimetega kaaslastesse. Muusika ja liikumise õppimine aitab õpilastel mõista tervete eluviiside ja tervisliku toitumise tähtsust ning keskkonna ja tervise seoseid. Koolis tekkinud huvi liikumise, sportimise ja muusika vastu loob aluse ja eeldused õppida uusi sobivaid liikumisviise, muusikaintsumente vms.

Aeg ja ruum. Erinevate rahvaste pärimus, muusika, liikumisviisid, harrastused, traditsioonid aitavad mõista ajalugu ja keskkonda.

Loodus ja tehnoloogia. Muusika ja liikumise õppimine aitab õpilastel mõista keskkonna ja tervise seoseid ning analüüsida, kuidas erinevad teaduse ja tehnika saavutused on kujundanud spordialasid, liikumisviise, musitseerimist ning seeläbi ühiskonda.

Kogukond ja ühiskond & Globaalne areng. Muusika ja liikumise ainetes õpitakse tundma tervislikke eluviise, tutvutakse muusika ja liikumise valdkonnaga seotud elukutsete ja institutsioonidega ning nende rolliga kogukonnas, ühiskonnas, maailmas. Tervist väärtustava eluviisi omaksvõtmine ja teadlikkus erinevatest rollidest kogukonnas/ühiskonnas soodustavad õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kodanikuks. Õpilasi innustatakse I kooliastmes organiseerima õpetaja juhendamisel tunniväliseid liikumisharrastuslikke ja/või muusikalisi tegevusi, mis arendab õpilaste ettevõtlikkust. Grupis töötades arendatakse õpilastes koostöövalmidust ja -oskust, sallivust, teistega arvestamist.

1.6. Hindamise alused

Hindamine toimub vastavalt Avatud Koolis kehtivale hindamisjuhendile. Hindamisel lähtutakse kujundava hindamise põhimõtetest. Kujundav hindamine annab infot töö protsessi ja tulemuse ning õpilase suhtumise kohta muusikasse ja kehalisse kasvatasse.

- Õppetegevuse ajal antakse õpilasele tagasisidet aine ja ainevaldkonna teadmistest ja oskustest ning õpilase hoiakutest ja väärtustest.
- Koostöös kaaslaste ja õpetajaga saab õpilane seatud eesmärkide ja õpitulemuste põhjal täiendavat, julgustavat ja konstruktiivset tagasisidet oma tugevuste ja arenguruumi kohta.
- Praktiliste tööde ja ülesannete puhul antakse tagasisidet töö protsessi ja tulemuse kohta.
- Olulisel kohal on õpilase enesehinnang tehtud tööle, oma panusele, tugevustele ja arenguruumile..

Muusika ja liikumise valdkonna õppeainetes hinnatakse lisaks õpilaste edukat osalemist koolivälistel konkurssidel, üritustel ja võistlustel.

Muusika õpetamisel hinnatakse õpilaste teadmiste ja oskuste rakendamist, arvestades ainekavas taotletavaid õpitulemusi ning õppe- ja kasvatusesmärgi muusikaliste osaoskuste lõikes alljärgnevalt:

- 1) laulmine – aktiivne osavõtt ühislaulmisest, õpitulemustes nimetatud ühislauluvara omandamine;

- 2) pillimäng – musitseerimine kaasmängudes rühmas ja/või üksi;
- 3) omalooming – lihtsa kaasmängu, ostinato või liikumise loomine, ideede väljapakkumine ning teostamine, loomingulisus;
- 4) muusika kuulamine ja muusikalugu, õppekäigud – muusika üle arutlemine, muusikateoste analüüsimine ning oma seisukohtade põhjendamine, osalemine kirjalikes ja suulistes aruteludes;
- 5) osavõtu aktiivsus õppetegevuses – aktiivne osalemine õppetegevuse eri osades;
- 6) tunniväline muusikaline tegevus – osalemine koolikooris, orkestris, ansamblis, esinemine kooliüritustel, kooli esindamine konkurssidel/võistlustel, sh muusikaolümpiaadil.

Kehalise kasvatuse õpetamisel hinnatakse õpilaste tegevust tundides (aktiivsus, kaasatõõtamine, püüdlikkus, reeglite, hügieeni- ja ohutusnõuete järgimine jm). Õpitulemustena esitatud liigutusoskusi hinnates arvestatakse nii saavutatud taset kui ka tööd, mida õpilased tegid tegevuse/harjutuse omandamiseks. Tervisest tingitud erivajadustega õpilasi hinnates arvestatakse nende osavõttu kehalise kasvatuse tundidest. Hinnatakse õpilaste teadmisi spordist, liikumisest ja kehaliste harjutuste tegemisest. Praktilisi oskusi hinnates lähtutakse õpilaste terviseseisundist: õpilased sooritavad hindeharjutusena kontrollharjutuste lihtsustatud variante või raviarsti määratud harjutusi. Juhul kui õpilaste terviseseisund ei võimalda kehalise kasvatuse ainekava täita, koostatakse neile individuaalne õppekava, milles fikseeritakse kehalise kasvatuse õppe-eesmärk, õppesisu, õpitulemused ning nende hindamise vormid.

1.7. Füüsiline õppekeskkond

Kool tagab muusika ja liikumise läbiviimiseks vajalikud töövahendid ja tingimused:

- 1) kehalise kasvatuse tunnid spordirajatistes (võimlas, staadionil, ujulas, aeroobika- ja tantsutundide ruumis), kus on vajalik sisseseade ainekavakohasteks õppetegevusteks;
- 2) muusikalisteks tegevusteks, sh rühmatööks ja liikumiseks vajalik pind;
- 3) fono- ja videoteegi (CD, DVD, VHS), DATA-projektori kasutamise võimalus;

- 4) vajalikud vahendid: naturaalklaver ja klaveritool, süntesaator, hifi- muusikakeskus, noodijoonestikuga tahvel, noodipuldid, rändnoot, astmetabel, klaviatuuritabel, internetiühenduse ja helikaardiga arvuti ning noodistusprogramm ja MIDIsalvestusprogramm;
- 5) Orffi instrumentarium (rütmi- ja plaatpillid), plokkflöödid või kuuekeelsed väikekanded, akustilised kitarrid.

Kool võimaldab:

- 1) kasutada suusarada ja/või uisuväljakut, terviserada ja ujulat;
- 2) kasutada hügieeniharjumuste kujundamiseks rõivistuid ning pesemisruume.

Muusika ja liikumise õppimise vältimatuks keskkonnaks on lisaks koolimajale ka muuseumid, stuudiod, spordiasutused ja ka looduslik keskkond. Kooli asukoht Põhja-Tallinnas võimaldab lihtsa ligipääsu nii mere äärde, parkidesse kui ka teemakohastesse asutustesse muusika ja liikumise ainevaldkonna tundide läbiviimiseks.

2. Ainekavad

2.1. Muusika ainekava

2.1.1. Muusika õppeaine kirjeldus

Muusika toetab õpilaste individuaalse eripära kujunemist muusikalise eneseväljenduse abil. Muusikaõpetuse kaudu kujundatakse harmoonilisi isiksusi, tasakaalustatakse ja toetatakse õpilaste emotsionaalset arengut, sh teiste õppeainete omandamisel. Muusika kaudu avatakse ja avardatakse võimalusi muusikaga tegeleda ja muusikast rõõmu tunda ning toetatakse elukestva muusikaharrastuse teket. Erinevate muusikakultuuride tutvustamise kaudu kujundatakse õpilaste muusikalist maitset ning sotsiaalkultuurilisi väärtushinnanguid.

Muusika õppeaine tegevused on:

- 1) kuni kolmehäälne laulmine;
- 2) pillimäng;

- 3) muusikaline liikumine;
- 4) omalooming;
- 5) muusika kuulamine ja muusikalugu;
- 6) muusikaline kirjaoskus;
- 7) koorilaul;
- 8) õppekäigud ja silmaringi laiendamine.

Musitseerimise all mõistetakse igasugust muusikalist eneseväljendust, nagu laulmist, pillimängu, liikumist ja omaloomingut. Muusika kuulamisega arendatakse kuulamisoskust, tähelepanu, analüüsivõimet ja võrdlusoskust. Muusikalise kirjaoskuse all mõistetakse õppekavas sisalduva noodikirja lugemise oskust musitseerides. Musitseerides arendatakse õpilase isikupära, omandatakse oskused ja teadmised üksi ja koos musitseerimiseks ning loominguliseks eneseväljenduseks. Rühmas ja üksi õppides arendatakse suhtlemis- ja koostööoskust, üksteise kuulamise oskust, ühtekuuluvustunnet, sallivust ja paindlikkust. Ühislaulmisega arendatakse sotsiaalseid oskusi.

Õppekäigud (sh virtuaalsed) kontserdipaikadesse, teatritesse ning muuseumidesse kujundavad õpilaste silmaringi ja muusikalist maitset, teadmisi kohalikust, oma riigi ja Euroopa kultuuripärandist ning nende rollist maailmas ja peamistest kultuurisaavutustest (sh popkultuurist). Muusikaõpetuse lahutamatuks osaks on kontserdielu korraldamine koolis, et õpilastel tekiks muusika kuulamise harjumus ning nad saaksid ürituste korraldamise kogemuse.

Muusikat õpetatakse lõimitult kehalise kasvatusena teemapõhiselt (nt rahvatantsu ja -muusika tsükkel; pillimängi tsükkel jne). Teemapõhiste tsüklite eesmärk on äratada õpilastes huvi erinevate muusika ja liikumise valdkondade vastu ja aidata õpilastel leida üles just talle huvipakkuvad valdkonnad, millega süvitsi tegelemist on neil võimalik jätkata ka tunniväliselt Avatud Kooli huvikoolis. Teemapõhised tsüklid kajastuvad õpetajate tööplaanis ning neid tutvustatakse õpilastele iga kooliaasta alguses ja jooksvalt iga perioodi alguses.

Muusika õpetamise põhimõtted:

- 1) Muusikat õpetatakse lähtudes **keelekümbelse põhimõtetest ja LAK-õppe meetodidest**. I kooliastmes õpitakse muusikat nii **eesti, vene** kui ka **inglise keeles**.
- 2) Muusika õppeprotsessis kombineerime **vaba loomingulisust, struktureeritud töötamist, töö kavandamist, mõtestamist ja praktilist tegevust**.
- 3) Muusika õpetamine on **temaatilises seoses teiste õppeainete ja kesksete teemadega**.
- 4) Muusikaõpetuse üheks eesmärgiks on **omandada konstruktiivse tagasiside andmise ja vastuvõtmise oskus** ning kogeda sisulise tagasiside vajalikkust oma töö täiustamisel ja viimistlemisel varasemast veelgi kõrgemal tasemel.
- 5) Muusika vältimatuks osaks Avatud Koolis on ka oma **töö esitlemine ning valikute põhjendamine** kaaslastele, õpetajale, vanematele või mõnele teisele publikule.
- 6) Õpilane on õpetaja **võrdväärne partner**, õpetaja tähtsustab õpilaste eelteadmisi ja huvisid, suunab neid oma potentsiaali avastama ja rakendama. Õppe keskmes on õpilased, kelle **individuaalsusega on iga tunni planeerimisel arvestatud**.
- 7) Kasutatakse **diferentseeritud õppeülesandeid**, mille sisu ja raskusaste toetavad individualiseeritud käsitlust ning suurendavad õpimotivatsiooni.
- 8) Toetatakse õpilaste **teadmiste, oskuste ja hoiakute** arengut, sealjuures on põhiorhk hoiakute kujundamisel.
- 9) Arvestatakse õpilaste **võimeid ja suutlikkust, kohalikku eripära ning muutusi ühiskonnas**.
- 10) Kasutatakse **mitmekülgset õppemeetodite valikut** rõhuasetusega aktiivõppemeetoditel.
- 11) Õpilastele võimaldatakse **õppida üksi ja koos teistega** (paaris- ja rühmatööd), et toetada nende kujunemist aktiivseteks ning iseseisvateks õppijateks
- 12) **Iseseisva õppe ajal** on õpilastel võimalus omas tempos ülesannetega tegeleda ning saada õpetajalt selle kohta tagasisidet.
- 13) **Koostöise õppimise vormis** on õpilastel lisaks muusika ja liikumise valdkonna õpitulemustele võimalus arendada oma sotsiaalseid ja emotsionaalseid oskusi, koostööoskusi ja eneseväljendusoskust.

14) Muusikat õpetades kasutatakse **nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogial** põhinevaid õpikeskkondi ning õppematerjale ja -vahendeid.

2.1.2. Muusika õppe- ja kasvatusesmärgid I kooliastmes

3. klassi lõpetaja:

- 1) osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes: laulmises, pillimängus, muusika kuulamises ja liikumises;
- 2) laulab loomuliku häälega üksinda ja koos teistega klassis ning vastavalt võimetele ühe ja/või kahehäälses kooris;
- 3) laulab eesti ja vene rahvalaule ning peast oma kooliastme ühislause;
- 4) laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- 5) lähtub muusikat esitades selle sisust ja meeleolust;
- 6) rakendab pillimängu kaasmängudes;
- 7) kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes;
- 8) kirjeldab kuulatavat muusikat suunavate küsimuste järgi ning omandatud muusika oskussõnadega;
- 9) väärtustab enese ja teiste loomingut;
- 10) mõistab laulupeo tähendust.

2.1.3. Muusika õpitulemused ja õppesisu 1. klassis

Teema	Õpitulemused	Õppesisu
Laulmine	Õpilane: 1) laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga 2) ning emotsionaalselt üksi ja rühmas;	Aktiivse, ent loomuliku häälega laulma õpetamine, laulude omandamine kuulmise, rütmipildi ja õpitavate astmete abil. Laulmine üksi ja rühmas.

	<p>3) mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu;</p> <p>4) laulab eesti ja vene rahvalaule seoses kalendritähtpäevadega;</p> <p>5) laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, kaanoneid eesti, vene ja inglise keeles;</p> <p>6) laulab peast kooliastme ühislause.</p>	<p>Muusika sisu ning meeleolu äratundmine. Eakohased laste-, mängu- ja mudellaulud, kaanonid ning teiste rahvaste laulud.</p> <p>Eesti ja vene rahvalaulud ja nende seos kalendritähtpäevadega.</p> <p>Erineva karakteri, helilaadi, taktimõõdu ning tempoga laulud õpetaja valikul.</p>
Pillimäng	<p>Õpilane:</p> <p>1) kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või ostinato'des;</p> <p>2) väljendab pillimängus muusika sisu ja meeleolu.</p>	<p>Pillimängus kasutatakse keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või ostinato'des; väljendatakse pillimängus muusika sisu ja meeleolu.</p>
Muusikaline liikumine/ tants	<p>Õpilane:</p> <p>1) tantsib eesti, vene ja inglise laulu- ja ringmänge;</p> <p>2) julgeb improviseerida üksi erinevates situatsioonides;</p> <p>3) on võimeline looma lihtsamaid tantsukompositsioone ja vastavalt võimetele neid esitama;</p> <p>4) tunneb oma keha ja oskab seda vastavalt oma võimetele rütmis liigutada;</p> <p>5) liigub vastavalt muusikale, rütmile, helile;</p> <p>6) tunneb rõõmu tantsulisest liikumisest.</p>	<p>Õpitakse tunnetama ning väljendama muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu. Eest, vene ja inglise traditsioonilised laulumängud ja pärimustantsud; lihtsamad tantsuvõtted ja tantsusammud.</p> <p>Tantsuelementide ja keha liikumisvõimaluste tundmaõppimine.</p> <p>Liikumise seostamine rütmi ja helidega. Sammud ja liikumised, rütmi- ja koordinatsiooniharjutused vastavalt muusika iseloomule.</p> <p>Erinevate märksõnade järgi liikumine üksi ja kaaslasega.</p> <p>Loovmängude mängimine.</p> <p>Tantsuürituste ja erinevate liikumist toetavate asutuste külastamine. Erinevate tantsustiilidega tutvumine</p> <p>Tantsule palumine ja tantsu eest tänamine.</p>
Omalooming	<p>Õpilane:</p> <p>1) loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja</p>	<p>Luuakse lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel.</p>

	<p>plaatpillidel;</p> <p>2) kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks.</p>	<p>Kasutatakse lihtsates kaasmängudes astmemudeleid. Luuaks lihtsamaid tekste: liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne.</p> <p>Kasutatakse loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks.</p>
<p>Muusika kuulamine ja muusikalugu</p>	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) on tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, dünaamika ja muusikapala ülesehitus); 2) eristab kuuldelselt laulu ja pillimuusikat; 3) on tutvunud eesti, vene ja teiste rahvaste (st lähtuvalt õpilaste etnilisele taustale) rahvalaulu ja rahvapillidega; 4) väljendab muusika meeleolu ja karaktereid kunstiliste vahenditega. 	<p>Tutvutakse karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika ja muusikapala ülesehitus). Kirjeldatakse ning iseloomustatakse kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara.</p> <p>Väljendatakse muusika meeleolu ja karaktereid kunstiliste vahenditega.</p> <p>Seostatakse muusikapala selle autoritega.</p> <p>Õpitakse eristama kuuldelselt laulu ja pillimuusikat.</p>
<p>Muusikaline kirjaoskus</p>	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) laulab lihtsat meloodiat käemärkide, astmetrepi järgi; 2) tunneb rütmisilpe TA, TI-TI, TA-A, TA-A-A, veerandpaus, tunneb noodipildi ja kuulamise järgi 2- ja 3-osalist taktimõõtu; 3) tajub ja õpib laulma astmemudeleid erinevates kõrguspositsioonides; 4) mõistab õpitud oskussõnade tähendust. 	<p>Rütmifiguurid: astmetel SO, MI, RA, (JO) põhinevad mudelid.</p> <p>Allolevate oskussõnade tähenduste tundmaõppimine::</p> <ol style="list-style-type: none"> a) (meetrum), takt, taktimõõtu, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmerida, astmetrepp b) koorijuht, koor, solist, eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, dirigent, orkester, helilooja c) muusikapala, salm, refrään, kaasmäng, eelmäng, vahemäng d) rütm, heli, tempo, rõõmus/kurb, vaikselt/valjult, piano, forte.

Õppekäigud	Õpilane: <ol style="list-style-type: none"> 1) osaleb meeeldi muusika- ja kultuuriaüritustel, samuti loovtöodes, vestlustes, aruteludes; 2) huvitub muusikalisest tegevusest nii koolis kui ka väljaspool kooli; 3) kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suulisel või muul looval viisil. 	Kogetud muusikaelamuste kirjeldamine ning nende kohta arvamuse avaldamine suulisel või muul looval viisil. Muusikalise oskussõnavara kasutamine.
-------------------	--	---

2.1.4. Muusika õpitulemused ja õppesisu 2. klassis

Teema	Õpitulemused	Õppesisu
Laulmine	Õpilane: <ol style="list-style-type: none"> 1) laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt üksi ja rühmas; 2) mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeolelu; 3) laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid); 4) laulab eesti, vene ja teiste rahvaste (st lähtuvalt õpilaste etnilisest taustast) rahvalaule; 5) laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, kaanoneid eesti, vene ja inglise keeles; 6) laulab peast kooliastme ühislaule. 	Aktiivse, ent loomuliku häälega laulma õpetamine, laulude omandamine kuulmise, rütmipildi ja õpitavate astmete abil, teksti selgitamine ja mõistmine. Lauldakse eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, kaanoneid ning eesti, vene ja teiste rahvaste laule. Lauldakse erineva karakteri, helilaadi, taktimõõdu ning tempoga laule õpetaja valikul. Lauldakse peast kooliastme ühislaule.
Pillimäng	Õpilane: <ol style="list-style-type: none"> 1) kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille; 2) on omandanud 6--keelse väikekandle või plokkflöödi esmased mänguvõtted; 	Kasutatakse keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või ostinato'des. Väljendatakse pillimängus muusika sisu ja meeolelu. Seoses pillimänguga õpitakse tundma viulivõtit,

	3) väljendab pillimängus muusika sisu ja meeleolu.	tähtnimesid ja nende asukohta noodijoonestikul.
Muusikaline liikumine/ tants	Õpilane: 1) tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu; 2) tantsib eesti, vene ja inglise laulu-- ja ringmänge; 3) oskab analüüsida ennast ja oma liikumist; 4) on omandanud vastavalt oma võimetele liigutuste täpsuse, plastilisuse, hoituse ja viimistluse; 5) suudab töötada grupis ühiste eesmärkide nimel.	Loovliikumine ja omalooming erinevate muusikate saatel. Erinevate tunnete väljendamine liikumisega. Erinevate liikumisviiside õppimine. Paarilise märkamine ja koos kaaslasega liikumine. Liikumiskombinatsioonide õppimine ja esitamine. Tantsuürituste ja erinevate liikumist toetavate asutuste külastamine. Erinevate tantsustiilidega tutvumine.
Omalooming	Õpilane: 1) loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel; 2) kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid; 3) loob lihtsamaid tekste: liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne; 4) kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks.	Luuakse lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel. Kaustatakse lihtsates kaasmängudes astmemudeleid. Luuakse lihtsamaid tekste: liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne. Kasutatakse loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks.
Muusika kuulamine ja muusikalugu	Õpilane: 1) on tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, dünaamika ja muusikapala ülesehitus); 2) eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat; 3) on tutvunud eesti, vene ja teiste rahvaste (st lähtuvalt õpilaste etnilisest taustast) rahvalaulu ja rahvapillidega; 4) kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara; 5) seostab muusikapala selle autoritega.	Tutvutakse karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika ja muusikapala ülesehitus). Kirjeldatakse ning iseloomustatakse kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara. Väljendatakse muusika meeleolu ja karaktereid kunstiliste vahenditega. Seostatakse muusikapala selle autoritega. Tutvutakse kuuldeliselt ja visuaalselt eesti, vene ja teiste rahvaste (st lähtuvalt õpilaste etnilisest taustast) rahvalaulu ja rahvapillidega.

Muusikaline kirjaoskus	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) laulab lihtsat meloodiat käemärkide, astmetrepi järgi 2) tunneb rütmisilpe TA, TI-TI, TA-A, TA-A-A, TIRI-TIRI, veerandpaus, tunneb noodipildi ja kuulamise järgi 2- ja 3-osalist taktimõõtu; 3) tajub ja õpib laulma astmemudeleid erinevates kõrguspositsioonides; 4) mõistab õpitud oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas. 	<p>Rütmifiguurid: astmetel SO, MI, RA, (JO) põhinevad mudelid.</p> <p>Alljärgnevate oskussõnade tähenduste tundmaõppimine:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmerida, astmetrepp, punkt noodivältuse pikendajana; b) koorijuht, koor, ansambel, solist, eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, dirigent, orkester, helilooja, sõnade autor; c) muusikapala, salm, refrään, kaanon, marss, polka, valss, ostinato, kaasmäng, eelmäng, vahemäng; d) rütm, heli, tempo, rõõmus/kurb, vaikselt/valjult, piano, forte.
Õppekäigud	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suulisel või muul looval viisil; 2) kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara. 	<p>Kogetud muusikaelamuste kirjeldamine ning nende kohta arvamuse avaldamine suulisel või muul looval viisil.</p> <p>Arvamust väljendades muusikalise oskussõnavara kasutamine.</p>

2.1.5. Muusika õpitulemused ja õppesisu 3. klassis

Teema	Õpitulemused	Õppesisu
Laulmine	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt üksi ja rühmas; 	<p>Aktiivse, ent loomuliku häälega laulma õpetamine, laulude omandamine kuulmise, rütmipildi ja õpitavate astmete abil, teksti selgitamine ja mõistmine.</p> <p>Lauldakse eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule,</p>

	<ol style="list-style-type: none"> 2) mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu; 3) laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid); 4) laulab eesti, vene ja teiste rahvaste (st lähtuvalt õpilaste etnilisest taustast) rahvalaule; 5) laulab eakohaseid laste--, mängu-- ja mudellaule, kaanoneid eesti, vene ja inglise keeles; 6) laulab peast kooliastme ühislaule. 	<p>kaanoneid ning eesti, vene ja teiste rahvaste laule. Lauldakse erineva karakteri, helilaadi, taktimõõdu ning tempoga laule õpetaja valikul.</p> <p>Lauldakse peast kooliastme ühislaule.</p>
Pillimäng	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või ostinato'des; 2) on omandanud 6--keelse väikekandle või plokkflöödi esmased mänguvõtted ning kasutab neid musitseerides; 3) väljendab pillimängus muusika sisu ja meeleolu. 	<p>Kasutatakse keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või ostinato'des.</p> <p>Väljendatakse pillimängus muusika sisu ja meeleolu.</p> <p>Seoses pillimänguga õpitakse tundma viulivõtit, tähtnimesid ja nende asukohta noodijoonestikul.</p>
Muusikaline liikumine/ tants	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu; 2) tantsib eesti, vene ja inglise laulu-- ja ringmänge; 3) oskab analüüsida ennast ja oma liikumist; 4) on omandanud vastavalt oma võimetele liigutuste täpsuse, plastilisuse, hoituse ja viimistluse; 5) loob iseseisvalt tantsu ning esitleb seda; 6) suudab töötada grupis ühiste eesmärkide nimel. 	<p>Erinevate maadele/rahvustele omaste tantsudega tutvumine ja nende jäljendamine.</p> <p>Liikumiskombinatsioone õppimine ja esitamine.</p> <p>Iseseisvalt tantsu loomine ja esitamine.</p> <p>Liikumine vastavalt rütmile, muusikale ja helile ning tantsu sõnavara õppimine.</p> <p>Tantsuürituste ja erinevate liikumist toetavate asutuste külastamine. Erinevate tantsustiilidega tutvumine.</p>
Omalooming	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel; 2) kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid; 	<p>Luuakse lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel.</p> <p>Kasutatakse lihtsates kaasmängudes astmemudeleid.</p> <p>Luuakse lihtsamaid tekste: liisusalme, regivärsse,</p>

	<p>3) loob lihtsamaid tekste: liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne;</p> <p>4) kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks.</p>	<p>laulusõnu jne.</p> <p>Kasutatakse loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks. Improvisatsioonid.</p>
<p>Muusika kuulamine ja muusikalugu</p>	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) on tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, dünaamika ja muusikapala ülesehitus); 2) eristab kuuldelselt laulu ja pillimuusikat; 3) eristab kuuldelselt marssi, valssi ja polkat; 4) on tutvunud eesti rahvalaulu ja rahvapillidega (kannel, Hiiu kannel, lõõtspill, torupill, sarvepill, vilepill); 5) kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara; 6) väljendab muusika meeleolu ja karaktereid kunstiliste vahenditega; 7) seostab muusikapala selle autoritega. 	<p>Tutvutakse karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika ja muusikapala ülesehitus).</p> <p>Kirjeldatakse ning iseloomustatakse kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara.</p> <p>Väljendatakse muusika meeleolu ja karaktereid kunstiliste vahenditega.</p> <p>Seostatakse muusikapala selle autoritega.</p> <p>Tutvutakse kuuldelselt ja visuaalselt eesti, vene ja teiste rahvaste (st lähtuvalt õpilaste etnilisest taustast) rahvalaulu ja rahvapillidega.</p>
<p>Muusikaline kirjaoskus</p>	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes; 2) tunneb rütmisilpe TA, TI-TI, TA-A, TA-A-A, TIRI-TIRI, TAI-RI, veerandpaus, tunneb noodipildi ja kuulamise järgi 2- ja 3-osalist taktimõõtu; 3) mõistab 2-- ja 3--osalise taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides; 4) tajub ja õpib laulma astmemudeleid erinevates kõrguspositsioonides; 	<p>Helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutamine muusikalistes tegevustes.</p> <p>Allolevate oskussõnade tähenduse õppimine/kordamine ja praktikas kasutamine:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmerida, astmetrepp, punkt noodivältuse pikendajana b) koorijuht, koor, ansambel, solist, eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, dirigent, orkester, helilooja, sõnade autor

	<p>5) mõistab JO--võtme tähendust ning kasutab seda noodist lauldes;</p> <p>6) õpib lauludes tundma JO-- ja RA--astmerida;</p> <p>7) mõistab õpitud oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas.</p>	<p>c) muusikapala, salm, refrään, kaanon, marss, polka, valss, ostinato, kaasmäng, eelmäng, vahemäng</p> <p>d) rütm, meloodia, tempo, kõlavärv (tämbär), vaikselt, valjult, piano, forte, fermaat</p> <p>e) märkide latern, segno, volt, tutvustamine laulurepertuaariga</p>
Õppekäigud	<p>Õpilane:</p> <p>1) kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suulisel või muul looval viisil;</p> <p>2) kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.</p>	<p>Kogetud muusikaelamuste kirjeldamine ning nende kohta arvamuse avaldamine suulisel või muul looval viisil.</p> <p>Arvamust väljendades muusikalise oskussõnavara kasutamine.</p>

2.2. Kehalise kasvatuse ainekava

2.2.1. Kehalise kasvatuse õppeaine kirjeldus

Kehalise kasvatuse õpetamise eesmärgiks on kujundada õpilastes eakohane kehakultuuripädevus: suutlikkus väärtustada kehalist aktiivsust ja tervislikku eluviisi elustiili osana; oskus anda hinnangut kehalisele vormisolekule, valmisolek harrastada sobivat spordiala või liikumisviisi; suutlikkus suhtuda sallivalt kaaslastesse, järgida ausa mängu reegleid ning väärtustada koostööd sportimisel ja liikumisel.

Kehalise kasvatuse tundides omandatud teadmised, oskused ja kogemused soodustavad õpilase mitmekülgselt arengut ning võimaldavad tal leida endale jõukohase, turvalise ja tervisliku liikumisharrastuse. Kehalises kasvatuses juhitakse õpilast oma kehalise vormisoleku taset jälgima ning regulaarselt harjutades ning uusi teadmisi ja oskusi hankides edendama. Koolis tekkinud huvi liikumise ja sportimise vastu loob aluse õppida uusi ja sobivaid liikumisviise.

Kehalises kasvatuses toetatakse väärtuste kujunemist tervist ning jätkusuutlikku eluviisi tähtsustava õppega. Arusaam, et tervist tuleb kaitsta ja tugevdada, aitab õpilasel teha põhjendatud valikuid tervisekäitumises. Austus looduse vastu soodustab keskkonda säästvat liikumist. Abivalmis ja sõbralik suhtumine oma kaaslastesse ning ausa mängu põhimõtete tähtsustamine sportlikes tegevustes toetavad isiksuse kujunemist. Koostöö sportides õpetab inimeste erinevusi aktsepteerima, neid suhtlemisel arvestama ja ka ennast kehtestama.

Kehalist kasvatust õpetatakse lõimitult muusikaga teemapõhiselt (nt rahvatantsu ja -muusika tsükkel; pallimängi tsükkel; talispordi tsükkel jne). Teemapõhiste tsüklite eesmärk on äratada õpilastes huvi erinevate muusika ja liikumise valdkondade vastu ja aidata õpilastel leida üles just talle huvipakkuvad valdkonnad, millega süvitsi tegelemist on neil võimalik jätkata ka tunniväliselt Avatud Kooli huvikoolis. Teemapõhised tsüklid kajastuvad õpetajate tööplaanis ning neid tutvustatakse õpilastele iga kooliaasta alguses.

Kehalise kasvatuse õpetamise põhimõtted:

- 1) Kehalist kasvatust õpetatakse lähtudes **keelekümblyuse põhimõtetest** ja **LAK-õppe meetodidest**. I kooliastmes õpitakse kehalist kasvatust nii **eesti, vene** kui ka **inglise keeles**.
- 2) Kehalist kasvatuse õpetamisel tagatakse **turvaline praktiline harjutamine tundides** ning **organiseeritud liikumine ja mängimine tunnivälise tegevusena**.
- 3) Kehalise kasvatuse õpetamine on **temaatilises seoses teiste õppeainete ja kesksete teemadega**.
- 4) Kehalise kasvatuse üheks eesmärgiks on **omandada konstruktiivse tagasiside andmise ja vastuvõtmise oskus** ning kogeda sisulise tagasiside vajalikkust oma tegevuste täiustamisel ja viimistlemisel varasemast veelgi kõrgemal tasemel.
- 5) Õpilane on õpetaja **võrdväärne partner**, õpetaja tähtsustab õpilaste eelteadmisi ja huvisid, suunab neid oma potentsiaali avastama ja rakendama. Õppe keskmes on õpilased, kelle **individuaalsusega on iga tunni planeerimisel arvestatud**.
- 6) Kasutatakse **diferentseeritud õppeülesandeid**, mille sisu ja raskusaste toetavad individualiseeritud käsitlust ning suurendavad õpimotivatsiooni.
- 7) Toetatakse õpilaste **teadmiste, oskuste ja hoiakute** arengut, sealjuures on põhiorhk hoiakute kujundamisel.
- 8) Arvestatakse õpilaste **võimeid ja suutlikkust, kohalikku eripära ning muutusi ühiskonnas**.
- 9) Kasutatakse **mitmekülgset õppemeetodite valikut** rõhuasetusega aktiivõppemeetoditel.
- 10) Õpilastele võimaldatakse **õppida üksi ja koos teistega** (paaris- ja rühmatööd), et toetada nende kujunemist aktiivseteks ning iseseisvateks õppijateks
- 11) **Iseseisva õppe ajal** on õpilastel võimalus omas tempos ülesannetega tegeleda ning saada õpetajalt selle kohta tagasisidet.
- 12) **Koostöise õppimise vormis** on õpilastel lisaks muusika ja liikumise valdkonna õpitulemustele võimalus arendada oma sotsiaalseid ja emotsionaalseid oskusi, koostööoskusi ja eneseväljendusoskust.
- 13) Kehalist kasvatust õpetades kasutatakse **nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogial** põhinevaid õpikeskkondi ning õppematerjale ja -vahendeid.

2.2.2. Kehalise kasvatuse õppe- ja kasvatuseesmärgid I kooliastmes

3. klassi lõpetaja:

- 1) kirjeldab regulaarse liikumise/sportimise tähtsust tervisele, nimetab põhjusi, miks peab olema kehaliselt aktiivne;
- 2) omandab kooliastme ainekavva kuuluvate liikumisviiside / kehaliste harjutuste tehnika, sooritab põhiliikumisviise liigutusoskuste tasemel;
- 3) teab/kirjeldab, kuidas tuleb käituda kehalise kasvatuse tunnis (võimlas, staadionil, maastikul jne), täidab õpetaja seatud ohutusnõudeid ja hügieenireegleid, loetleb ohuallikaid liikumis- /sportimispaikades ja kooliteel ning kirjeldab ohutu liikumise, sportimise ja liiklemise võimalusi;
- 4) sooritab õpetaja juhendamisel kontrollharjutusi, annab hinnangu oma sooritusele ja kogetud kehalisele koormusele (kerge/raske);
- 5) teab, kuidas käituda kehalisi harjutusi sooritades (on viisakas, sõbralik ja abivalmis, täidab kokkulepitud (mängu)reegleid, kasutab heaperemehelikult kooli spordivahendeid ja -inventari);
- 6) loetleb spordialasid ja nimetab Eesti tuntud sportlasi, nimetab Eestis toimuvaid spordivõistlusi ning tantsuüritusi;
- 7) harjutab aktiivselt kehalise kasvatuse tundides, oskab iseseisvalt ja koos kaaslastega ohutult mängida liikumismänge, tahab õppida uusi kehalisi harjutusi ja liikumisviise.

2.2.3. Kehalise kasvatuse õpitulemused ja õppesisu 1. klassis

Teema	Õpitulemused	Õppesisu
Teadmised spordist ja liikumisviisidest	Õpilane: 1) kirjeldab regulaarse liikumise/sportimise tähtsust tervisele; 2) nimetab põhjusi, miks ta peab olema kehaliselt aktiivne;	Liikumise ja sportimise tähtsus inimese tervisele. Liikumissoovitused I kooliastme õpilasele. Liikumine/sportimine üksi ja koos kaaslastega, oma kaaslaste soorituse kirjeldamine ning hinnangu andmine.

	<p>3) oskab käituda kehalise kasvatuse tunnis, liikudes/sportides erinevates sportimispaikades ning liigeldes tänaval;</p> <p>4) järgib õpetaja seatud reegleid ja ohutusnõudeid;</p> <p>5) täidab mängureegleid; teab ja täidab (õpetaja seatud) hügieeninõudeid;</p> <p>6) annab hinnangu oma kogetud kehalisele koormusele (kerge/raske);</p> <p>7) loetleb spordialasid.</p>	<p>Ohutu liikumise/liiklemise juhised õpilasele, käitumisreeglid kehalise kasvatuse tunnis; ohutu ja kaaslasti arvestav käitumine erinevate harjutuste ja liikumisviisidega tegeldes; ohutu liiklemine sportimispaikadesse ja kooliteel.</p> <p>Hügieenireeglid kehalisi harjutusi tehes. Teadmised ilmastikule ja spordialale vastavast riietumisest.</p> <p>Pesemise vajalikkus kehaliste harjutuste tegemise järel.</p> <p>Elementaarsed teadmised spordialadest.</p>
<p>Jooks, hüpped ja visked</p>	<p>Õpilane:</p> <p>1) jookseb kiirjooksu püstistardist stardikäsklustega;</p> <p>2) läbib joostes võimetekohase tempoga 500m distantsti; 3) sooritab õige teatevahetuse teatevõistlustes ja pendelteatejooksus;</p> <p>3) sooritab palliviske paigalt;</p> <p>4) sooritab paigalt kaugushüppe.</p>	<p>Jooks. Jooksuasend, jooksuliigutused, jooksu alustamine ja lõpetamine, jooks erinevatest lähteasenditest, mitmesugused jooksuharjutused, jooks erinevas tempos. Kiirendusjooks, kestvusjooks, võimetekohase jooksutempo valimine. Püstistart koos stardikäsklustega. Teatevahetuse õppimine lihtsates teatevõistlustes, pendelteatejooks teatepulgaga.</p> <p>Hüpped. Paigalt kaugushüpe, maandumine kaugushüppes. Madalatest takistustest ülehüpped mõlema jalaga.</p> <p>Visked. Viskepalli hoie. Tennispallivise ülalt täpsusele ja kaugusele. Pallivise paigalt.</p>
<p>Liikumismängud</p>	<p>Õpilane:</p> <p>1) sooritab harjutusi erinevaid palle põrgatades, vedades, söötes, visates ja püüdes ning mängib nendega liikumismänge;</p> <p>2) mängib rahvastepalli lihtsustatud reeglite järgi, on kaasmängijatega sõbralik ning austab kohtuniku otsust.</p>	<p>Jooksu- ja hüppemängud. Mängud (jõukohaste vahendite) viskamise, heitmise ja tõukamisega.</p> <p>Liikumismängud väljas/maastikul. Liikumine (jooksud, pidurdused, suunamuutused) pallita ja palliga.</p> <p>Pallikäsitsemise harjutused: põrgatamine, vedamine, viskamine, söötmine ja püüdmine. Sportmänge ettevalmistavad liikumismängud ja teatevõistlused palliga. Rahvastepall.</p>

Võimlemine	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) oskab liikuda, kasutades rivisammu; 2) sooritab tireli ette, turiseisu ja kaldpinnalt tireli taha; 3) hüpleb hüpitsat tiirutades ette (30 sekundi jooksul järjest). 	<p>Rivikorra harjutused. Rivistumine viirgu ja kolonni, harvenemine ja koondumine, tervitamine, loendamine, pöörded paigal, kujundliikumised.</p> <p>Kõnni-, jooksu- ja hüplemisharjutused. Päkkkõnd, kõnd kandadel, liikumine juurdevõtusammuga kõrvale, rivisamm.</p> <p>Üldkoormavad ja koordineerimise arendavad hüplemisharjutused. Harki- ja käärihüplemine, hüplemine hüpitsa tiirutamisega ette jalalt jalale, koordineerimisharjutused.</p> <p>Põhivõimlemine ja üldarendavad võimlemisharjutused. Üldarendavad võimlemisharjutused käte, kere ja jalgade põhiasenditega, harjutused vahendita ja vahenditega saatelugemise ning muusika saatel.</p> <p>Rakendusvõimlemine. Ronimine varbseinal, kaldpingil, üle takistuste ja takistuste alt, rippseis, ripped ja toengud.</p> <p>Akrobaatilised harjutused. Veered kääras ja sirutatult, juurdeviivad harjutused turiseisuks ja tireliks, tirel ette, kaldpinnalt tirel taha, veere taha turiseisu, kaarsild, toengkääras ülesirutushüpe maandumisasendi fikseerimisega.</p> <p>Tasakaaluharjutused. Liikumine joonel, pingil, kasutades erinevaid kõnni- ja jooksusamme, päkkkõnd ja pöörded päkkadel, võimlemispingil kõnd kiiruse muutmise, takistuste ületamise ja peatumistega, tasakaalu arendavad liikumismängud.</p> <p>Ettevalmistavad harjutused toenghüppeks. Sirutusmahahüpe kõrgemalt tasapinnalt maandumisasendi fikseerimisega.</p>
Talialad: suusatamine	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) oskab suuski jalga panna ja suusakeppe õigesti 	<p>Suusatamine. Suuskade kinnitamine, pakkimine ja kandmine. Õige kepihoie, suusarivi.</p>

	<p>käes hoida;</p> <ol style="list-style-type: none"> 2) suusatab paaristõukelise sammuta sõiduviisiga ja vahelduvtõukelise kahesammulise sõiduviisiga; 3) laskub mäest põhiasendis; 4) läbib järjest suusatades distantsti. 	<p>Kukkumine ja tõusmine paigal ning liikudes, tasakaaluharjutused suuskadel.</p> <p>Trepptõus.</p> <p>Laskumine põhiasendis.</p> <p>Paaristõukeline sammuta ja vahelduvtõukeline kahesammuline sõiduviis.</p>
Tantsuline liikumine	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) mängib/tantsib õpitud eesti, vene, inglise laulumänge; 2) tantsib õpitud eesti, vene ja teiste rahvaste (st lähtuvalt õpilaste etnilisest taustast) rahvatantse; 3) liigub vastavalt muusikale, rütmile, helile. 	<p>Eesti, vene ja inglise laulumängud.</p> <p>Eesti, vene ja teiste rahvaste rahvatantsud.</p> <p>Lihtsamad tantsuvõtted ja tantsusammud. Liikumine ruumis kasutades erinevaid suundi, tasandeid ja tantsujooniseid üksi, paaris ja grupis. Sammud ja liikumised, rütmija koordineerimisharjutused vastavalt muusika iseloomule.</p>

2.2.4. Kehalise kasvatus õpitulemused ja õppesisu 2. klassis

Teema	Õpitulemused	Õppesisu
Teadmised spordist ja liikumisviisidest	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kirjeldab regulaarse liikumise/sportimise tähtsust tervisele; 2) nimetab põhjusi, miks ta peab olema kehaliselt aktiivne; 3) oskab käituda kehalise kasvatus tunnis, liikudes/sportides erinevates sportimispaikades ning liigeldes tänaval; 4) järgib õpetaja seatud reegleid ja ohutusnõudeid; 5) täidab mängureegleid; 6) teab ja täidab (õpetaja seatud) hügieeninõudeid; 7) annab hinnangu oma kogetud kehalisele koormusele (kerge/raske); 	<p>Liikumise ja sportimise tähtsus inimese tervisele.</p> <p>Liikumissoovitused I kooliastme õpilasele.</p> <p>Liikumine/sportimine üksi ja koos kaaslastega, oma kaaslase soorituse kirjeldamine ning hinnangu andmine.</p> <p>Ohutu liikumise/liiklemise juhised õpilasele, käitumisreeglid kehalise kasvatus tunnis; ohutu ja kaaslasi arvestav käitumine erinevate harjutuste ja liikumisviisidega tegeldes; ohutu liiklemine sportimispaikadesse ja kooliteel.</p> <p>Hügieenireeglid kehalisi harjutusi tehes. Teadmised ilmastikule ja spordialale vastavast riietumisest.</p> <p>Pesemise vajalikkus kehaliste harjutuste tegemise järel.</p>

	8) loetleb spordialasid.	Elementaarsed teadmised spordialadest.
Jooks, hüpped ja visked	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) jookseb kiirjooksu püstistardist stardikäsklustega; 2) läbib joostes võimetekohase tempoga 500m distantsti; 3) sooritab õige teatevahetuse teatevõistlustes ja pendelteatejooksus; 4) sooritab palliviske paigalt; 5) sooritab paigalt kaugushüppe. 	<p>Jooks. Jooksuasend, jooksuliigutused, jooks erinevas tempos. Võimetekohase jooksutempo valimine. Pendelteatejooks teatepulgaga</p> <p>Hüpped. Paigalt kaugushüpe, maandumine kaugushüppes. Hüpped hoojooksult, et omandada jooksu ja hüppe ühendamise oskus. Madalatest takistustest ülehüpped parema ja vasaku jalaga. Visked. Tennispallivise ülalt täpsusele ja kaugusele. Pallivise paigalt.</p>
Liikumismängid	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) sooritab harjutusi erinevaid palle põrgatades, vedades, söötes, visates ja püüdes ning mängib nendega liikumismänge; 2) mängib rahvastepalli lihtsustatud reeglite järgi, on kaasmängijatega sõbralik ning austab kohtuniku otsust. 	<p>Jooksu-, hüppe- ja viskemängud. Pallikäsitsemisharjutused, viskamine ja püüdmine. Sportmänge ettevalmistavad liikumismängud ja teatevõistlused pallidega. Rahvastepall. Maastikumängud.</p>
Võimlemine	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) oskab liikuda, kasutades rivisammu; 2) sooritab tireli ette, turiseisu ja kaldpinnalt tireli taha; 3) hüpleb hüpitsat tiirutades ette (30 sekundi jooksul järjest). 	<p>Rivi- ja korraharjutused. Loendamine, harvenemine ja koondumine. Hüppega pöörded paigal. Kujundliikumised. Kõnniharjutused. Rivisamm (P) ja võimlejasamm (T). Põhivõimlemine ja üldarendavad harjutused. Üldarendavad võimlemisharjutused käte, kere ja jalgade põhiasenditega, harjutused vahendita ja vahenditega saatelugemise ning muusika saatel. Lühike põhivõimlemise kombinatsioon. Hüplemisharjutused: hüplemine hüpitsa tiirutamisega ette. Koordinaatsiooniaharjutused. Rakendusvõimlemine. Rippseis ja ripped; ronimine varbseinal, üle takistuste ja takistuste alt. Tasakaaluharjutused. Päkk-kõnd</p>

		<p>joonel, pingil ja poomil; pöörded päkkadel pingil. Tasakaalu arendavad mängud.</p> <p>Akrobaatika. Veered kägaras ja sirutatult, juurdeviivad harjutused turiseisuks ja tireliks, trel ette, veere taha turiseisu, turiseis, toengkägarast sirutushüpe maandumisasendi fikseerimisega.</p> <p>Ettevalmistavad harjutused toenghüppeks. Mahahüpe kõrgemalt tasapinnalt maandumisasendi fikseerimisega, harjutused äratõuke õppimiseks hoolaualt.</p> <p>Rivikorra harjutused. Rivistumine viirgu ja kolonni, harvenemine ja koondumine, tervitamine, loendamine, pöörded paigal, kujundliikumised.</p>
Talialad: suusatamine	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) suusatab paaristõukelise sammuta sõiduviisiga ja vahelduvtõukelise kahesammulise sõiduviisiga; 2) laskub mäest põhiasendis; 3) läbib järjest suusatades distantsi. 	<p>Suusatamine. Lehvikpööre tagant.</p> <p>Tasakaalu- ja osavusharjutused suuskadel.</p> <p>Kukkumine ja tõusmine paigal ning liikudes.</p> <p>Libisamm. Vahelduvtõukeline kahesammuline sõiduviis. Paaristõukeline sammuta sõiduviis laugel nõlval. Käärtõus. Laskumine kõrgasendis.</p>
Tantsuline liikumine	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) mängib/tantsib õpitud eesti, vene, inglise laulumänge; 2) tantsib õpitud eesti, vene ja teiste rahvaste (st lähtuvalt õpilaste etnilisest taustast) rahvatantse; 3) liigub vastavalt muusikale, rütmile, helile. 	<p>Eesti, vene ja inglise laulumängud.</p> <p>Eesti, vene ja teiste rahvaste rahvatantsud.</p> <p>Liikumine ja koordineerimine sõna, rütmi, kehapilli või muusikaga. Tantsukujundid rühmas ja liikumine nendes. Erinevad liikumised rütmi või muusika iseloomu vaheldumisel. Süld- ja valsivõte; käärhüpped, galopp- ja vahetussamm. Laulumängud erinevates joonistes. 2-3 kombinatsioonilised lihtsamad paaritantsud.</p>

2.2.5. Kehalise kasvatus õpitulemused ja õppesisu 3. klassis

Teema	Õpitulemused	Õppesisu
Teadmised spordist ja liikumisviisidest	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kirjeldab regulaarse liikumise/sportimise tähtsust tervisele, nimetab põhjusi, miks peab olema kehaliselt aktiivne; 2) oskab käituda kehalise kasvatus tunnis, liikudes/sportides erinevates sportimispaikades ning tänaval liigeldes, järgib õpetaja reegleid ja ohutusnõudeid, täidab mängureegleid, teab ja täidab (õpetaja kehtestatud) hügieeninõudeid; 3) annab hinnangu enda sooritusele ja kogetud kehalisele koormusele (kerge/raske); 4) loetleb spordialasid ja nimetab tuntud sportlasi. 	<p>Liikumise ja sportimise tähtsus inimese tervisele. Liikumissoovitused I kooliastme õpilasele. Liikumine/sportimine üksi ja koos kaaslastega, kaaslaste soorituse kirjeldamine ning sellele hinnangu andmine. Ohutu liikumise/liiklemise juhised õpilasele. Käitumisreeglid kehalise kasvatus tunnis. Ohutu ja kaaslaste arvestav käitumine erinevate harjutuste ja liikumisviisidega tegeldes. Ohutu liiklemine sportimispaikadesse ja kooliteel. Hügieenireeglid kehalise harjutuse tehes. Teadmised ilmastikule ja spordialale vastavast riietumisest. Pesemise vajalikkus pärast kehaliste harjutuste tegemist. Elementaarsed teadmised spordialadest, Eesti sportlastest ning Eestis toimuvatest spordivõistlustest ja tantsuüritustest.</p>
Jooks, hüpped, visked	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) jookseb kiirjooksu püstistardist stardikäsklustega; 2) läbib joostes võimetekohase tempoga 1 km distantsti; 3) sooritab õige teatevahetuse teatevõistlustes ja pendelteatejooksus; 4) sooritab palliviske paigalt ja kahesammulise hooga; 5) sooritab hoojooksult kaugushüppe pakku tabamata. 	<p>Jooks. Jooksuasend, jooksuliigutused, jooksu alustamine ja lõpetamine, jooks erinevatest lähteasenditest. Mitmesugused jooksuharjutused, jooks erinevas tempos. Kiirendusjooks, kestvusjooks, võimetekohase jooksutempo valimine. Püstistart koos stardikäsklustega. Teatevahetuse õppimine lihtsates teatevõistlustes, pendelteatejooks teatepulgaga. Hüpped. Paigalt kaugushüpe, maandumine kaugushüppes. Hüpped hoojooksult, et omandada jooksu ja hüppe ühendamise oskus. Kaugushüpe hoojooksult paku tabamiseta. Madalatest takistustest ülehüpped parema ja vasaku jalaga. Kõrgushüpe</p>

		otsehoolt. Visked. Viskepalli hoie. Tennisepallivise ülalt täpsusele ja kaugusele. Pallivise paigalt ja kahesammulise hooga.
Liikumismängud	Õpilane: 1) sooritab harjutusi erinevaid palle põrgatades, vedades, söötes, visates ja püüdes ning mängib nendega liikumismänge; 2) mängib rahvastepalli lihtsustatud reeglite järgi, on kaasmängijatega sõbralik ning austab kohtuniku otsust.	Jooksu- ja hüppemängud. Mängud (jõukohaste vahendite) viskamise, heitmise ja tõukamisega. Liikumismängud väljas/maastikul. Liikumine (jooksud, pidurdused, suunamuutused) pallita ja palliga. Palli käsitlemise harjutused (põrgatamine, vedamine, viskamine, söötmine ja püüdmine). Sportmänge ettevalmistavad liikumismängud ja teatevõistlused palliga. Rahvastepall.
Võimlemine	Õpilane: 1) oskab liikuda, kasutades rivisammu (P) ja võimlejasammu (T); 2) sooritab põhivõimlemise harjutuste kombinatsiooni (16 takti) muusika või saatelugemise saatel; 3) sooritab tireli ette, turiseisu ja kaldpinnalt tireli taha; 4) hüpleb hüpitsat tiirutades ette (30 sekundi jooksul järjest).	Rivi- ja korraharjutused. Rivistumine viirgu ja kolonni, harvenemine ja koondumine, tervitamine, loendamine, pöörded paigal, kujundliikumised. Kõnni-, jooksu- ja hüplemisharjutused. Päkk-kõnd, kõnd kandadel. Liikumine juurdevõtusammuga kõrvale. Rivisamm (P) ja võimlejasamm (T). Üldkoormavad ja koordineerimise arendavad hüplemisharjutused. Harki- ja käärihüplemine. Hüplemine hüpitsa tiirutamisega ette jalalt jalale. Koordineerimisharjutused. Põhivõimlemine ja üldarendavad võimlemisharjutused. Üldarendavad võimlemisharjutused käte, kere ja jalgade põhiasenditega. Harjutused vahendita ja vahendiga saatelugemise ning muusika saatel. Rakendusvõimlemine. Ronimine varbseinal, kaldpingil, üle takistuste ja takistuste alt. Rippseis, ripped ja toengud. Akrobaatilised harjutused. Veered kääras ja sirutatult.

		<p>Juurdeviivad harjutused turiseisuks ja tireliks. Tirel ette, kaldpinnalt tirel taha. Veere taha turiseisu. Kaarsild. Toengkägarast ülesirutushüpe maandumisasendi fikseerimisega.</p> <p>Tasakaaluharjutused. Liikumine joonel, pingil ja poomil, kasutades erinevaid kõnni- ja jooksumme. Päkk-kõnd ja pöörded päkkadel. Võimlemispingil kõnd kiiruse muutmise, takistuste ületamise ja peatumistega. Tasakaalu arendavad liikumismängud. Ettevalmistavad harjutused toenghüppeks. Sirutus-mahahüpe kõrgemalt tasapinnalt maandumisasendi fikseerimisega, harjutused äratõuke õppimiseks hoolaualt.</p>
<p>Talialad: suusatamine ja uisutamine</p>	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) suusatab paaristõukelise sammuta sõiduviisiga ja vahelduvtõukelise kaheammulise sõiduviisiga; 2) laskub mäest põhiasendis; 3) läbib järjest suusatades 2 km (T) / 3 km (P) distantisi; 4) libiseb jalgade tõukega paralleelsetel uiskudel; 5) oskab sõitu alustada ja lõpetada; 6) uisutab järjest 4 minutit. 	<p>Suusatamine. Suuskade kinnitamine, pakkimine ja kandmine. Õige kepihoie, suusarivi. Kukkumine ja tõusmine paigal ning liikudes, tasakaaluharjutused suuskadel. Trepptõus, käärtõus. Sahkpidurdus. Laskumine põhiasendis. Paaristõukeline sammuta ja vahelduvtõukeline kaheammuline sõiduviis.</p> <p>Uisutamine: Uiskude kandmine. Uisurivi. Kõnd ja libisemine uiskudel. Kehaasend. Käte ja jalgade töö uisutamisel. Jalgade tõuge ja libisemine paralleelsetel uiskudel. Sõidu alustamine ja lõpetamine (pidurdamine).</p>
<p>Tantsuline liikumine</p>	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) mängib/tantsib õpitud eesti, vene, inglise laulumänge; 2) tantsib õpitud eesti, vene ja teiste rahvaste (st lähtuvalt õpilaste etnilisest taustast) rahvatantse; 3) liigub vastavalt muusikale, rütmile, helile. 	<p>Eesti, vene ja inglise laulumängud.</p> <p>Eesti, vene ja teiste rahvaste rahvatantsud.</p> <p>Lihtsamad tantsuvõtted ja tantsusammud. Liikumine ruumis, kasutades erinevaid suundi, tasandeid ja tantsujooniseid üksi, paaris ja grupis. Sammud ja liikumised, rütmi- ja koordinatsiooniharjutused vastavalt muusika iseloomule.</p>

Ujumine	Õpilane: 1) õpilane ujub vabalt valitud stiilis 25 meetrit.	Ohutusnõuded ja kord basseinides ning ujumispaiades. Ujumise hügieeninõuded. Veega kohanemise harjutused. Rinnuli- ja seliliujumine.
----------------	--	--